

ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียน
เรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

นางสาวพรรณมด มูลศาสตร์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พ.ศ. 2563

The Effects of Using Concept Mapping on Short Story Writing Ability of
Grade 10 Students at International School of Bangkok

Miss Passamon Moolasart

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

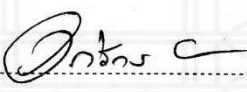
2020

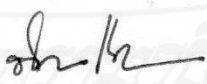
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ
ชื่อและนามสกุล นางสาวพรชมล มุลศาสตร์
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2564

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ ณะมาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

ผู้ศึกษา นางสาวพรรณมล มุลศาสตร์ รหัสนักศึกษา 2572101190

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณีย์ ยะหะกร ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ผังมโน
ทัศน์

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จำนวน
นักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้
ผังมโนทัศน์ และ (2) แบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ผังมโนทัศน์ การเขียนเรื่องสั้น ภาษาไทย สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

Independent study title: The Effects of Using Concept Mapping on Short Story Writing Ability of Grade 10 Students at International School of Bangkok

Author: Miss Passamon Moolasart; **ID:** 2572101190;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Associate Professor;

Academic year: 2020

Abstract

The objective of this research was to compare short story writing abilities of Grade 10 students at International School of Bangkok before and after learning with the use of concept mapping.

The research sample consisted of 20 Grade 10 students at International School of Bangkok, obtained by cluster random sampling. The research instruments were (1) learning management plans for the instruction with the use of concept mapping, and (2) a test on short story writing ability. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that the post-learning short story writing ability of Grade 10 students at International School of Bangkok was significantly higher than their pre-learning counterpart ability at the .05 level of statistical significance.

Keywords: Concept mapping, Short story writing, Thai language, International School of Bangkok

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้โดยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำข้อคิดเห็น ตลอดจนตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และติดตามการศึกษาค้นคว้าด้วยความเอาใจใส่อย่างดีโดยตลอดตลอดระยะเวลา นับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณและซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน นางดร.จรรุวรรณ ไบรัมย์ ครูภาษาไทยระดับประถมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ นางปิยนุช สุนทรวิภาต ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ และนางสุชีรา เรืองตระกูล ครูภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ ที่กรุณาตรวจสอบแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการสร้างและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่างๆเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณนางอุษา สมบูรณ์ ผู้อำนวยการและผู้จัดการโรงเรียน สถานศึกษานานาชาติที่ให้ความอนุเคราะห์ที่ให้ความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือรวมทั้งการเก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ ที่สนับสนุนให้ความร่วมมือ ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและให้กำลังใจจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ที่กรุณาอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีอุปการคุณทุกคน

พรพรหมล มุลศาสตร์

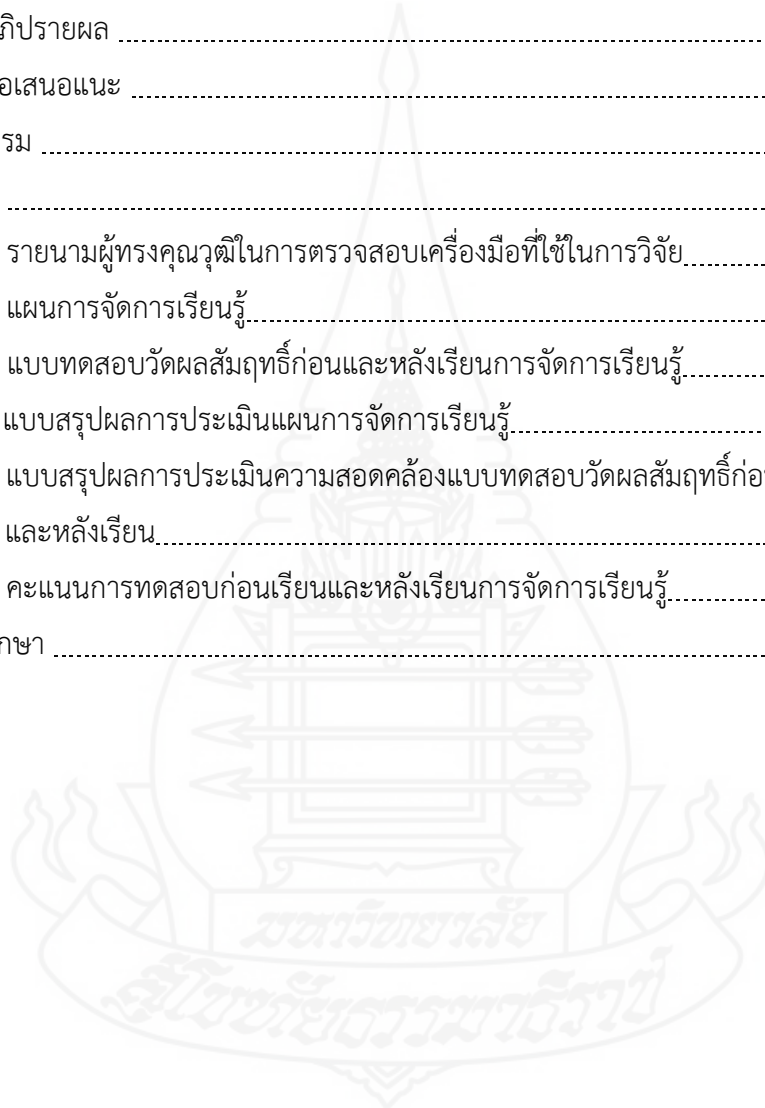
สิงหาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	4
หลักสูตรสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ	5
ผังมโนทัศน์	7
การเขียนเรื่องสั้น	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	39
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	46
สรุปการวิจัย	46
อภิปรายผล	46
ข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	53
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
ข แผนการจัดการเรียนรู้	60
ค แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้	98
ง แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้	107
จ แบบสรุปผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังเรียน	114
ฉ คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้	116
ประวัติผู้ศึกษา	118

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ t-test Dependent Samples	45

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงเทคนิคผังมโนทัศน์แบบเติมคำมโนทัศน์	9
ภาพที่ 2.2 แสดงเทคนิคผังมโนทัศน์แบบเติมคำเชื่อมบนเส้น	9

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยมีความสำคัญในแง่ใช้ติดต่อสื่อสาร ใช้ในการศึกษาเล่าเรียน ใช้ในการประกอบหน้าที่การงานและใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ด้วยความสำคัญตามที่กล่าวข้างต้นหลักสูตรสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสถานศึกษานานาชาติแต่เห็นความสำคัญของภาษาไทย จึงได้กำหนดให้เรียนภาษาไทยทุกระดับชั้น โดยในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้กำหนดให้มีการเรียนเรื่องของการเขียนเรื่องสั้นไว้

จึงถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนให้มีความชำนาญในการใช้ภาษาในการนำเสนอ อธิบาย สื่อสารความคิดของตนเองออกมาในรูปแบบงานเขียนให้มีความชัดเจนได้มากที่สุด การเขียนเรื่องสั้นจึงถือเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนมีกระบวนการเรียนรู้และได้ฝึกฝนทักษะการเขียนภาษาไทยมากยิ่งขึ้นเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนก่อนเข้าสู่การเรียนหลักสูตร IB Diploma Programme (IBDP) ในระดับชั้น Grade 11 และ Grade 12

ในสภาพที่แท้จริงนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ยังไม่สามารถเขียนเรื่องสั้นเป็นภาษาไทยได้อย่างมีคุณภาพเท่าที่ควร เนื่องจากสาเหตุดังนี้ 1) นักเรียนไม่ทราบว่าจะเริ่มต้นเขียนเรื่องสั้นอย่างไร เพราะขาดการวางเค้าโครงเรื่องที่ดี จึงไม่สามารถร้อยเรียงเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน 2) ขาดการวางแผนและจัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ ทำให้เนื้อเรื่องมีความซ้ำซ้อนและ/หรือขาดความสัมพันธ์ต่อเนื่อง เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของเรื่องสั้นที่ชัดเจน

ผู้วิจัยในฐานะครูและนักวิจัยจึงแสวงหาวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวพบว่า การใช้ผังมโนทัศน์ช่วยกำหนดร่างงานเขียน น่าจะช่วยให้นักเรียนนานาชาติเขียนเรื่องสั้นได้เนื่องจากการใช้ผังมโนทัศน์มีลักษณะสำคัญคือทำให้สามารถเห็นภาพความคิดรวบยอดในรูปแบบที่จับต้องได้ รวมทั้งเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงของสิ่งที่คิด ซึ่งในการเขียนเรื่องสั้นจำเป็นที่นักเรียนต้องเห็นภาพรวมของเรื่องที่จะเขียนในด้านแก่นเรื่อง และการเขียนรายละเอียดของเรื่องให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎี แคมมณี (2560, น.230) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์เป็นการแสดงความสัมพันธ์ของสาระหรือความคิดต่าง ๆ ให้เห็นเป็นโครงสร้างในการรวมความคิด แสดงความหมายและความเชื่อมโยงของความคิดที่ประกอบด้วยกรเขียนความคิดรวบยอดไว้ตรงกลางแล้วแตกสาขา

ออกไปเป็นความคิดย่อยสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งเพชร ต.ศิริวานิช (2550, น.61) ที่วิจัยแล้วพบว่าการใช้ผังมโนทัศน์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนหัวข้อย่อย ๆ ได้แล้วนำข้อมูลจากแผนผังไปเขียนเป็นประโยค ข้อความ ทำให้มีเนื้อหาในการเขียนมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจจะวิจัยเรื่องการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นได้หรือไม่ ในกรณีที่เป็นนักเรียนนานาชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ก่อนและหลังเรียนโดยใช้ผังมโนทัศน์

3. สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี ที่เรียนการเขียนเรื่องสั้นโดยใช้ผังมโนทัศน์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตของการวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

4.1 ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร คือ นักเรียนสัญชาติไทยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี จัดชั้นเรียนแบบละความสามารถ จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 40 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนสัญชาติไทยที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

4.2 ขอบเขตของเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือ เนื้อหาเรื่องการเขียนเรื่องสั้นโดยใช้ผังมโนทัศน์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.3 ตัวแปร

4.3.1 **ตัวแปรต้น** ได้แก่ การใช้ผังมโนทัศน์

4.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 จำนวน 10 ครั้ง 8 ชั่วโมง

ระยะเวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 คาบ คาบละ 80 นาที

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 **การใช้ผังมโนทัศน์** หมายถึง การจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือพัฒนาศักยภาพทางปัญญาที่ใช้จัดการองค์ความรู้ให้สื่อด้วยภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนขึ้น ผังมโนทัศน์จะรวบรวมแนวความคิด (Concepts) ทั้งหมดแล้วเขียนลงในรูปวงกลม หรือรูปสี่เหลี่ยมที่บรรจุข้อความอยู่ข้างใน และเชื่อมระหว่างข้อความด้วยลูกศร โดยมีคำอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดนั้น ๆ การเรียนการสอนโดยใช้เครื่องมือผังมโนทัศน์ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ขั้นนำคือใช้กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อเปิดภาพกว้างสู่การสอน ส่วนขั้นสอนจะมีการแบ่งกลุ่ม ให้นักเรียนเข้ากลุ่มเพื่อระดมสมองและกำหนดผังมโนทัศน์ร่วมกัน ผ่านการตั้งคำถามจากครูผู้สอน จากนั้นนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยง ความชัดเจนของมโนทัศน์เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถมองเห็นมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจนเป็นระบบในขั้นตอนสรุป ก่อนให้นักเรียนนำความรู้ ความคิดที่รวบรวมได้จากผังมโนทัศน์ไปเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การผลิตงานเขียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 **ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น** หมายถึง การเขียนเรื่องสั้นถูกต้องตามเกณฑ์ประเมินในประเด็นต่อไปนี้ 1) การวางแผนจัดแนวความคิดหรือแก่นเรื่อง คุณค่า/ข้อคิด 2) การวางโครงเรื่องโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ 3) ความถูกต้องตามองค์ประกอบเรื่องสั้น 4) การสร้างผูกปมความขัดแย้ง 5) การเรียบเรียงและการเชื่อมโยงเรื่องราวในการดำเนินเรื่อง 6) การใช้คำและภาษา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทางสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย มีรายละเอียดตามที่จะได้นำเสนอต่อไปนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ
 - 1.1 คำอธิบายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
 - 1.2 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทักษะ

การเขียน สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี

2. ผังมโนทัศน์
 - 2.1 ความหมายของผังมโนทัศน์
 - 2.2 เทคนิคของผังมโนทัศน์
 - 2.3 ขั้นตอนการสร้างผังมโนทัศน์
 - 2.4 กฎเกณฑ์การสร้างผังมโนทัศน์
 - 2.5 รูปแบบผังมโนทัศน์
 - 2.6 ประโยชน์ของผังมโนทัศน์ที่มีต่อการเขียน
 - 2.7 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์
 - 2.8 วิธีการสร้างผังมโนทัศน์
 - 2.9 การประเมินการใช้ผังมโนทัศน์

3. การเขียนเรื่องสั้น
 - 3.1 ความหมายของเรื่องสั้น
 - 3.2 ลักษณะของเรื่องสั้น
 - 3.3 ชนิดและกลุ่มของเรื่องสั้น
 - 3.4 องค์ประกอบของเรื่องสั้น
 - 3.5 แนวทางในการสอนเขียนเรื่องสั้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

สำนักงานบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้จัดทำหลักสูตรวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติเพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่คนไทยรวม 5 ระดับ หลักสูตรวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 : กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและสังคมศึกษาและวัฒนธรรม

หลักสูตรสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งได้ยึดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และยึดความต้องการของนักเรียนในการจัดรายวิชาเพิ่มเติม และในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.1 คำอธิบายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึก รายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่น และนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

ศึกษา วิเคราะห์ และฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การวิเคราะห์และประเมินค่าวรรณคดีและวรรณกรรม โดยฝึกทักษะเกี่ยวกับอ่านออกเสียง ดีความ แปลความ และขยายความ ตอบคำถาม คาดคะเนเหตุการณ์เรื่องที่อ่าน วิเคราะห์ วิจาร์ณ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล และเรียนรู้คำประพันธ์ประเภทกาพย์ โคลง ฉันท์และร่าย

วิเคราะห์วิถีไทยประเมินค่า ความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีวรรณคดีและวรรณกรรม ทั้งเรื่องสั้นและนวนิยายที่มีคุณค่าตามความสนใจ โดยใช้กระบวนการอ่าน เพื่อสร้างความรู้ความคินนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต กระบวนการเขียน สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการฟัง การดู และการพูด สามารถเลือกฟังและดู และพูดแสดงความรู้ความคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณและสร้างสรรค์ เพื่อให้เข้าใจธรรมชาติภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา วิเคราะห์วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด

1.2 โครงสร้างรายวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทักษะ
การเขียน สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี

ระดับชั้น	มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	<p>มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนและเขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>1) เขียนด้วยลายมือที่อ่านง่าย ชัดเจนในเวลาที่เหมาะสม</p> <p>2) วางแผนและดำเนินการตามกระบวนการ รวมทั้งใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการเขียน</p> <p>3) ผลงานเขียนโดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -จุดมุ่งหมายที่ชัดเจน -ลำดับความต่อเนื่องอย่างสมเหตุสมผล -แต่ละย่อหน้ามีความสัมพันธ์ -ใช้ภาษาเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่าน -ใช้เครื่องหมายวรรคตอนช่วยให้งานเขียนน่าสนใจ -ใช้คำและโครงสร้างประโยคหลากหลาย 	<p>หลักการเขียนภาษาไทยที่ถูกต้อง</p> <p>การวางแผนการเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -การใช้ผังมโนทัศน์ -การระดมความคิด -การจัดลำดับความคิด <p>กระบวนการการเขียน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเตรียมการเขียน 2. การยกร่างข้อเขียน 3. การปรึกษาหารือ 4. การปรับปรุงข้อเขียน 5. การบทบรรณาธิการ 6. การเขียนให้สมบูรณ์ <p>กลยุทธ์การเขียน</p> <ul style="list-style-type: none"> -การเขียนคำนำและสรุปรูปแบบต่าง ๆ -การใช้สำนวนโวหาร -การใช้คำเชื่อม

งานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยใช้เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทักษะการเขียน การแต่งบทร้อยแก้วหรือการแต่งวรรณกรรมเรื่องสั้น และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 2020-2021 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 20 คน

2. ผังมโนทัศน์ (Concept maps)

แผนผังมโนทัศน์ที่มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น แผนภาพความหมาย แผนภาพความคิด เป็นต้น ส่วนคำภาษาอังกฤษก็มีใช้หลายคำ เช่น Concept maps, Mind maps, Semantic maps, Structured overview, Webs, Semantic organizer, Story maps, Graphic organizer เป็นต้น

ผังมโนทัศน์ (Concept Maps) เป็นการจำลองการทำงานของสมองลงบนกระดาษ เป็นการสะท้อนเงาความคิดของเราออกมา ซึ่งบูซาน (Buzan. 1991, น. 106-107) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของผังมโนทัศน์กับการทำงานของสมองซีกซ้าย ซีกขวา โดยอาศัยการค้นคว้าเรื่องสมองซีกซ้ายและซีกขวาของสเปอร์รี่ (Sperry) และ ออนสไตน์ (Onstien) กล่าวว่าสมองของคนเรานั้นจะจัดการกับข้อมูลได้ดียิ่งขึ้นถ้าข้อมูลนั้นค่อยบรรจุเข้าไปในสมอง ทำให้สรุปได้ว่าการจดบันทึก และเทคนิคการจัดกลุ่มความคิดซึ่งได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับการทำงานและความต้องการของสมองนั้นจะต้องมีเพียงตัวหนังสือ รายการ ตัวเลข ลำดับและเส้นตรงเท่านั้น ยังต้องคำนึงถึงสี ภาพ มิติสัญลักษณ์ สัดส่วน นอกจากนี้ยังต้องเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับการทำงานของความคิดอีกด้วย

ผังมโนทัศน์จึงเป็นการแสดงความรู้โดยใช้แผนภาพ เป็นวิธีการนำความรู้ หรือข้อเท็จจริง มาจัดเป็นระบบสร้างเป็นแผนภาพ หรือจัดความคิดรวบยอดหรือนำหัวข้อเรื่องใดเรื่องหนึ่งมาแยกเป็นหัวข้อย่อยและนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพ การใช้ผังมโนทัศน์ในการสอนนั้น ผู้สอนจะให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างผังมโนทัศน์ ผู้เรียนจะอ่าน อภิปราย ฟังเรื่องราว รวบรวมความคิด บันทึกเรื่องจากการฟัง การดูสื่อโสตทัศนภาพ แล้วนำข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ เรื่องราวต่าง ๆ มาจัดทำเป็นผังมโนทัศน์

ผังมโนทัศน์จะเป็นเครื่องมือให้ผู้สอนกับผู้เรียน หรือผู้เรียนกับผู้เรียนร่วมกันทำงาน ผังมโนทัศน์อาจใช้ในการเตรียมการอ่านหลังการอ่านเตรียม การเขียนใช้พัฒนาความรู้ ให้เหตุผล อภิปราย ใช้แสดงพื้นความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนหรือใช้จัดขอบเขตสิ่งที่จะต้องเขียน หรือใช้รวบรวมความรู้ที่ต้องการ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ผังมโนทัศน์ (Concept Maps) เป็นการสะท้อนความคิดที่ได้จากการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ ฟัง ดู อ่าน และมีจดบันทึกผ่านเทคนิคการจัดกลุ่มความคิดที่เชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบโดยใช้ผังมโนทัศน์เพื่อแสดง และหรือสะท้อนความรู้ ความเข้าใจที่ได้จากการเรียนรู้

2.1 ความหมายของผังมโนทัศน์

ผังมโนทัศน์ตรงกับคำภาษาอังกฤษหลายคำ เช่น Concept Mapping, Concept Maps หรือ C-Maps ส่วนคำในภาษาไทยนั้น พบว่า มีการใช้หลายคำ เช่นกัน อาทิ กรอบมโนทัศน์

แผนที่มโนทัศน์ ผังมโนทัศน์ ผังมโนภาพ ผังมโนมิติหรือแผนภูมิมโนทัศน์ ซึ่งมีผู้อธิบายความหมายของ ผังมโนทัศน์ไว้ดังนี้

บุซาน (Buzan. 1991, p.59) ได้อธิบายความหมายของผังมโนทัศน์ไว้ว่า เป็นการแสดงออกของการคิดแบบรอบทิศทาง (Radiant Thinking) ซึ่งเป็นลักษณะการทำงานตามธรรมชาติของสมองมนุษย์ นอกจากนี้ ยังเป็นเทคนิคการแสดงออกด้วยภาพที่มีพลังนำไปสู่กุญแจสากลที่จะใช้ไขประตูสู่ศักยภาพสมอง ผังมโนทัศน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับแง่มุมมองชีวิต ซึ่งการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาและการคิดที่ชัดเจนขึ้นจะนำไปสู่การพัฒนาการกระทำต่าง ๆ ของมนุษย์

กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา (2544, น.14-17) กล่าวว่า การเรียนการสอนผังมโนทัศน์เป็นการฝึกให้ผู้เรียนจัดกลุ่มความคิดรวบยอดของตน เพื่อให้เห็นภาพรวมของความ คิดเห็น ความสัมพันธ์ของความคิดรวบยอดเป็นแผนภาพ จัดความคิดให้เป็นระบบ รวบรวม จัดลำดับ ข้อเท็จจริง ข้อมูล ข่าวสารเป็นหมวดหมู่ที่สามารถเก็บไว้ในรูปแบบภาษาทั้งสัญลักษณ์หรือคำพูดสู่หน่วยความจำได้ง่าย ทำให้จำเรื่องราวรายละเอียดต่าง ๆ ได้แม่นยำขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า ผังมโนทัศน์ (Concept Map) หมายถึง แผนภาพหรือแผนผังที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นตัวแทนองค์ความรู้หรือภาพโครงสร้าง มโนทัศน์ภายในใจของตามความเข้าใจของผู้สร้าง เป็นความคิดรวบยอดที่แสดงออกมาเป็น ภาพรวมอย่างเป็นระบบแต่มีอิสระ ช่วยให้ ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์และสามารถเชื่อมโยงของความคิด ข้อมูล ข่าวสารและรายละเอียดผ่านภาษาที่เป็นทั้งสัญลักษณ์และคำพูดอย่างมีระบบที่ง่ายต่อการจดจำและเข้าใจและเป็นเครื่องมือประเมิน ประสิทธิภาพที่สามารถตรวจสอบกระบวนการคิดหรือเสนอ ความคิดอย่างมีลำดับขั้นตอน ช่วยให้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างมีความหมาย และเก็บผังความรู้ที่ไว้นั้นใน หน่วยความจำระยะยาว ทำให้ การเรียนรู้ที่มีความคงทน

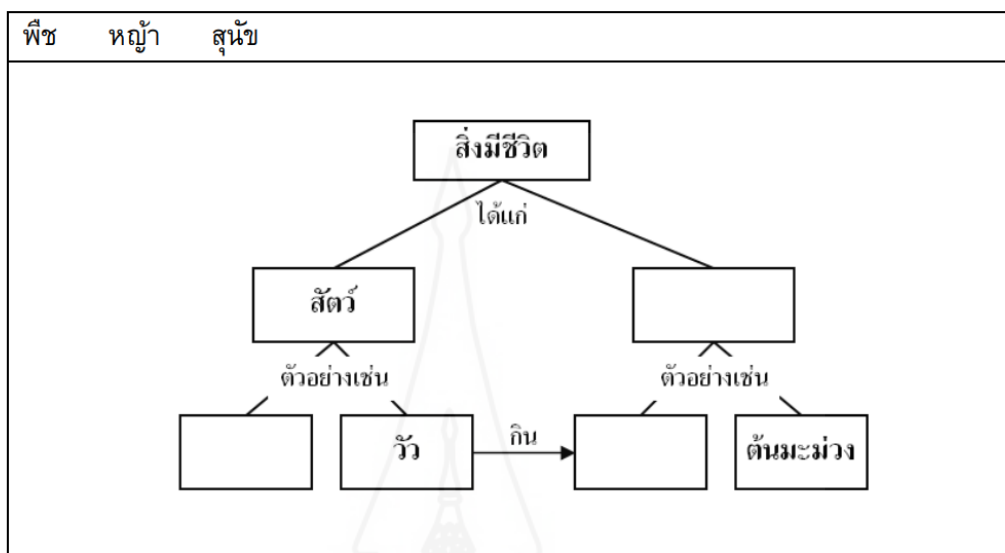
2.2 เทคนิคของผังมโนทัศน์ (Concept Map Techniques)

เป็นการทำงานร่วมมือกันของสมองด้านซ้ายและด้านขวาในการเชื่อมโยง ต่อ ผูก ข้อมูลเข้าด้วยกัน ซึ่งโครงสร้างหรือการทำงานของสมองในการติดต่อ จัดการ รวบรวม บันทึก เชื่อมโยงข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ นั้นควรจะเริ่มด้วยความคิดหลัก (Main Ideas) ที่จุดกลางแล้วแตก สาขาแยกย่อยออก แล้วแต่ความคิดของแต่ละคน (Buzan. 1991, น.106-107)

Ruiz-Primo, et a. (2001) ได้นำเสนอเทคนิคผังมโนทัศน์ไว้ 2 ประเภท ดังนี้

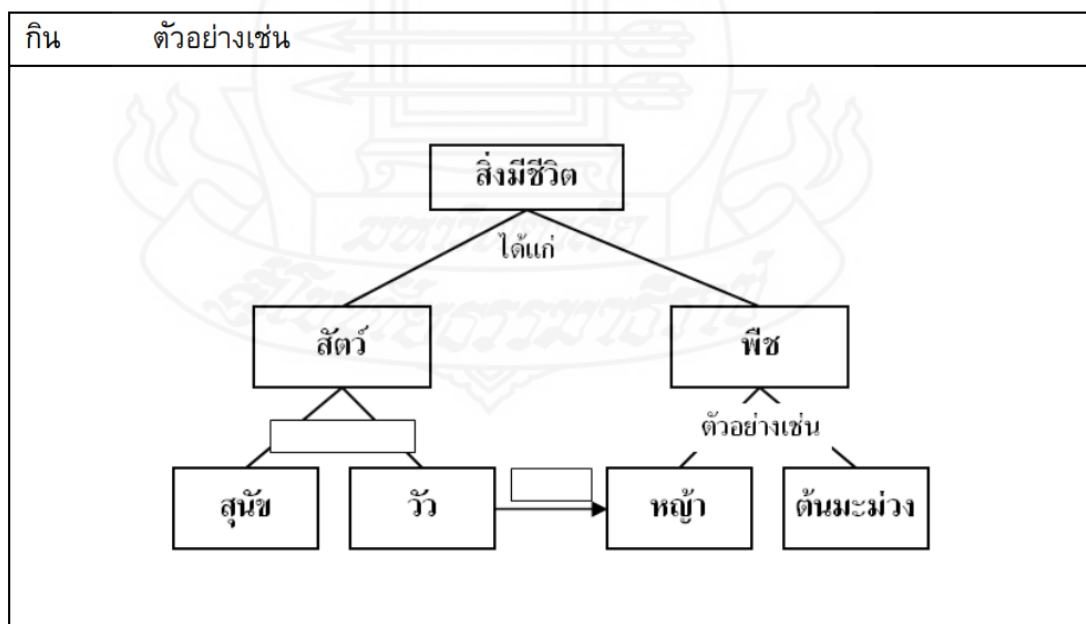
2.2.1 เทคนิคผังมโนทัศน์แบบเติมคำลงในผัง (Fill-in-the-Map) เป็นเทคนิคการจัด ผังมโนทัศน์ที่มีการกำหนดคำมโนทัศน์ทั้งหมดมาให้ โดยกำหนดเป็นผังโครงสร้างที่ยังไม่สมบูรณ์ แล้ว ให้ผู้เรียนนำคำมโนทัศน์ที่กำหนดให้ทั้งหมดมาเติมลงในช่องว่างให้สมบูรณ์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) แบบเติมคำในโน้ต (Fill-in-the-nodes) เป็นการจัดผังมโนทัศน์โดยการเติมคำในโน้ตลงในช่องว่างของผังโครงสร้างให้สมบูรณ์ ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 แสดงเทคนิคผังมโนทัศน์แบบเติมคำในโน้ต
ที่มา: Ruiz-Primo, et al.(2001)

2) แบบเติมคำเชื่อมบนเส้น (Fill-in-the-Lines) เป็นการจัดผังมโนทัศน์โดยการเติมคำเชื่อมลงบนเส้นโยงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ที่ว่างให้สมบูรณ์ ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 แสดงเทคนิคผังมโนทัศน์แบบเติมคำเชื่อมบนเส้น
ที่มา: Ruiz-Primo, et al.(2001)

2.2.2 เทคนิคการจัดผังมโนทัศน์แบบสร้างผังจากคำ (Construct-a-Map) เป็นเทคนิคการจัดผังมโนทัศน์โดยกำหนดรายการของคำมโนทัศน์บางส่วนมาให้ แล้วให้ผู้เรียนนำคำมโนทัศน์ที่กำหนดให้มาสร้างเป็นผังมโนทัศน์ให้สมบูรณ์ ดังตัวอย่างผังมโนทัศน์

พืช	สิ่งมีชีวิต	หญ้า	วัว	สุนัข	ต้นมะม่วง	สัตว์
-----	-------------	------	-----	-------	-----------	-------

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า “ผังมโนทัศน์ (Concept Maps) หมายถึง แผนภาพหรือแผนผังที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นตัวแทนองค์ความรู้หรือภาพโครงสร้าง มโนทัศน์ภายในใจของตามความเข้าใจของผู้สร้าง มีลักษณะเป็นเครือข่าย (Networks) ของมโนทัศน์ ที่แสดงออกมาในรูปของกลุ่มคำ (Node) และการเชื่อมโยง (Link) โดยกลุ่มคำจะเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ ระหว่างมโนทัศน์มีการเชื่อมโยงด้วยเส้นตรงหรือเส้นโค้ง (Linking Line) และเขียนคำหรือวลี (Linking Phase) ไว้บนเส้นเพื่อแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์อย่างมีลำดับขั้นและมีระบบ โดยจะเริ่มเขียนมโนทัศน์หลักที่กว้างครอบคลุมอยู่บนสุด แล้วเขียนมโนทัศน์รองและ มโนทัศน์ย่อยที่มีความหมายแคบหรือเฉพาะเจาะจงลดหลั่นกันลงมา ทำให้สามารถอ่านความสัมพันธ์จากแผนผังได้เป็นประโยคหรือเป็นข้อความที่มีความหมาย ถือเป็นเทคนิคการจัดระเบียบข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกรอบความคิด ความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเป็นเครื่องมือประเมินประเภทหนึ่งที่สามารถตรวจสอบกระบวนการคิดหรือเสนอความคิดอย่างมีลำดับขั้นตอน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยความหมาย และเก็บผังความรู้ไว้ในหน่วยความจำระยะยาว ทำให้การเรียนรู้มีความคงทน”

2.3 ขั้นตอนการสร้างผังมโนทัศน์

บุชาน (Buzan, 1991) กล่าวถึงขั้นตอนของผังมโนทัศน์ไว้ 4 ลักษณะดังนี้

1. เรื่องหรือประเด็นที่สนใจให้สร้างขึ้นตรงกลางของภาพ
2. ใจความหลักของหัวเรื่องจะแผ่ขยายมาจากตรงกลางของภาพออกมารอบทิศทางซึ่งเปรียบเสมือนกิ่งก้านที่แตกแยกออกมา
3. มีการวาดภาพหรือเขียนคำสำคัญลงบนเส้นของแต่ละกิ่งก้านที่แตกย่อยออกมาตามลำดับความสำคัญของแต่ละหัวข้อ โดยที่หัวข้อหลักและหัวข้อรองจะมีการเชื่อมโยงกันด้วยกิ่งก้านที่แผ่ขยายออกมา
4. กิ่งก้านต่าง ๆ จะจัดสร้างรูปแบบโครงสร้างที่เชื่อมโยงกันในลักษณะที่แตกต่างกันตามตำแหน่งและความสำคัญของประเด็นต่าง ๆ (Buzan. 1991 : 27-59)

รอยซ์เซล (Reutzell 1985: 400-401) ได้เสนอแนะขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบผังมโนทัศน์ ดังนี้

1. หาใจความสำคัญของเรื่อง เหตุการณ์สำคัญ ตัวละครสำคัญนำมาสรุปและจัดอันดับ

2. เขียนใจความสำคัญของเรื่อง เป็นแกนกลางของผังมโนทัศน์

3. เขียนเส้นโยงให้มีลักษณะสมดุลงันจากจุดศูนย์กลางไปสู่เหตุการณ์สำคัญ ตัวละครสำคัญ โดยอาศัยรายการที่สรุปได้

4. เติมความคิดรวบยอดลงในผังมโนทัศน์ ในลักษณะตามเข็มนาฬิการอบจุดศูนย์กลาง

5. เติมเหตุการณ์ย่อย ๆ หรือความคิดย่อย ๆ ในลักษณะตามเข็มนาฬิกาเรียงลำดับรอบ ๆ ความคิดรวบยอดหลัก

Steiner, Albert and Heller (2007: 63) ได้เสนอแนะขั้นตอนการสร้างผังมโนทัศน์ว่า ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดหัวข้อหรือประเด็นปัญหาที่จะนำมาสร้างเป็นผังมโนทัศน์

ขั้นที่ 2 รวบรวมมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อยดังกล่าว (จากขั้นที่ 1)

ขั้นที่ 3 นำมโนทัศน์ (จากขั้นที่ 2) มาจัดเป็นแผนผังในรูปแบบที่เป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของเนื้อหา

ขั้นที่ 4 เชื่อมโยงมโนทัศน์ทั้งหมดตามระดับขั้น

ขั้นที่ 5 อธิบายการเชื่อมโยง ด้วยคำบรรยายความสัมพันธ์ที่เป็นอยู่ระหว่างมโนทัศน์

ขั้นที่ 6 การทบทวนเพื่อพัฒนาผังมโนทัศน์

จากลักษณะพื้นฐานของผังมโนทัศน์พอจะสรุปได้ว่าลักษณะเด่นของเทคนิคนี้ก็คือการจัดระบบและการเชื่อมโยงความคิดต่าง ๆ เข้าด้วยกันโดยใช้คำสำคัญในการนำเสนอความคิดต่างๆ เหล่านั้น และจะให้ความสำคัญกับการแตกกระจายความคิดจากจุดกลางออกไปเรื่อย ๆ ซึ่งลักษณะพื้นฐานของผังมโนทัศน์นี้จะนำมาซึ่งกฎเกณฑ์ในการสร้างและการใช้ผังมโนทัศน์ต่อไป

2.4 กฎเกณฑ์การสร้างผังมโนทัศน์

บุซัน (Buzan. 1991) กล่าวถึงวิธีการสร้างแผนผังความคิด ไว้ดังนี้

1. เทคนิค (Technique) ในการสร้างแผนผังความคิดอย่างมีกฎเกณฑ์แบ่งออกเป็น 3 เทคนิค ดังนี้

1.1 ใช้การเน้น (Use Emphasis) โดยที่ใช้รูปภาพตรงกลางเสมอ ซึ่งรูปแบบที่สร้างนี้ควรใช้สีเพื่อสร้างความมีชีวิตชีวาและความน่าสนใจ ควรมีการใช้มิติในรูปภาพ และคำต่าง ๆ ในผังมโนทัศน์เพื่อความโดดเด่นและง่ายต่อการจำและการสื่อสาร รวมทั้งควรใช้คำ เส้น หรือรูปภาพที่มีขนาดแตกต่างกันออกไปเพื่อแสดงถึงลำดับความสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ในผังมโนทัศน์ นอกจากนี้

การเว้นระยะห่างของประเด็นต่าง ๆ ในแผนผังจะช่วยเพิ่มความชัดเจน ความสำคัญของแต่ละประเด็น ทั้งยังทำให้แผนผังมีความเป็นระเบียบและมีโครงสร้างอีกด้วย

1.2 ใช้ในการเชื่อมโยง (Association) โดยใช้ลูกศรเมื่อต้องการสร้างการเชื่อมโยงภายในความคิดเดียวกันและระหว่างความคิดหลักแต่ละความคิด ซึ่งลูกศรนี้อาจเป็นแบบหัวศรเดียวกันหรือหลายหัวก็ได้และมีขนาด รูปแบบ และมีมิติที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป โดยที่ลูกศรเหล่านั้นจะเป็นตัวบอกทิศทางด้านระยะทางให้กับความคิดของเรา นอกจากนี้ควรมีการใช้สีต่าง ๆ เพราะการใช้สีต่าง ๆ นั้นจะเป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลมากที่สุดตัวหนึ่งในการเพิ่มพูนความจำและความคิดสร้างสรรค์การใช้สีเฉพาะกับพื้นที่เฉพาะในแผนผังจะทำให้เรารับรู้ข้อมูลได้เร็วขึ้นและยังช่วยพัฒนาความจำเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ และยังช่วยเพิ่มจำนวนและพิสัยของความคิดสร้างสรรค์ การใช้รหัสก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของแผนผังได้ทันทีอีกทั้งช่วยประหยัดเวลาโดยการใช้อักษรแทนคน โครงการ องค์ประกอบ หรือกระบวนการต่าง ๆ เป็นต้น

1.3 มีความชัดเจน (Clarity) โดยการเริ่มต้นจากการวางกระดาษที่จะใช้วาดผังมโนทัศน์ให้อยู่ใน แนวนอน เพราะจะทำให้มีอิสระและพื้นที่ว่างสำหรับการวาดแผนผังมากขึ้นและยังง่ายต่อการอ่านอีกด้วย ใช้คำหลักเพียงหนึ่งคำต่อหนึ่งเส้นเท่านั้นและลากเส้นให้ยาวเท่ากับความยาวของคำ ซึ่งจะช่วยให้คำให้ใกล้เคียงมากขึ้น ครอบคลุมคำทุกคำที่เขียนให้ชัดเจนเพราะจะทำให้จดจำได้ง่ายขึ้น และยังแสดงถึงความสำคัญของคำที่เกี่ยวข้องในผังมโนทัศน์ ในการเขียนคำลงบนเส้นนั้นพยายามเขียนคำให้ไม่กลับหัว โดยพยายามรักษามุมในการเขียนคำให้มากที่สุดไม่เกิน 45 องศา ทำให้ง่ายต่อการเข้าใจความคิดที่แสดงออกมามากขึ้น และเส้นต่าง ๆ เหล่านั้น จะสร้างโครงให้กับร่างของคำ ซึ่งเป็นการเตรียมการจัดระบบความคิด และความเป็นระเบียบที่จะทำให้มีความชัดเจนและช่วยในการระลึกข้อมูลที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงคำต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และในการวาดเส้นกลาง ควรวาดให้หนา กว่าเส้นอื่น ๆ และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับเส้นอื่น ๆ นอกจากนี้ ในการวาดรูปภาพ ควรวาดให้ชัดเจนมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้เพราะว่าความชัดเจนภายนอกจะเป็นตัวส่งเสริมความชัดเจนภายในความคิด

1.4 สร้างหรือพัฒนารูปแบบส่วนตัว (Personal Style) ในการสร้างผังมโนทัศน์ให้มีลักษณะตามความคิดของตนเองนั้นย่อมทำได้ แต่ยังคงรักษากฎเกณฑ์ของการสร้างผังมโนทัศน์ด้วย จะเป็นผลทำให้จดจำข้อมูลในผังมโนทัศน์ได้ง่ายขึ้น

2. แบบแผน กฎของแบบแผนก็เป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของการสร้างผังมโนทัศน์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประการ ดังนี้

2.1 เรียงลำดับขั้นการแบ่งประเภทในแบบของการเรียงลำดับความคิดพื้นฐานจะช่วยให้หลังสมองเพิ่มมากขึ้น

2.2 เรียงลำดับตัวเลข (Numerical Order) ในกรณีที่ต้องการสร้างผังมโนทัศน์ในงานเฉพาะกิจ เช่น การสอบ การกล่าวสุนทรพจน์ เป็นต้น การใช้ตัวเลขจะช่วยให้จัดขั้นตอนในการนำเสนอได้ดีขึ้น และช่วยให้เกิดความคิดเชิงตรรกะมากขึ้น

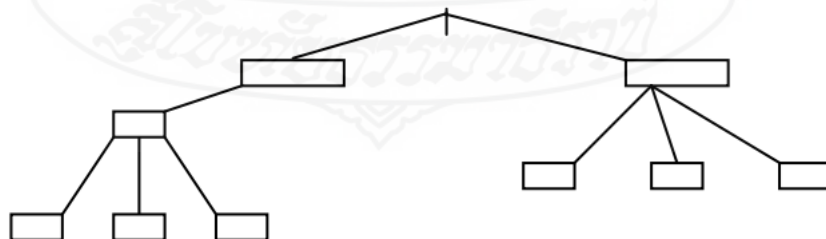
จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า กฎเกณฑ์ของผังมโนทัศน์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน กล่าวคือ ขั้นที่ 1 การเน้น(Use Emphasis) เน้นคำ เน้นโดยใช้สี เน้นสร้างมิติให้เด่น เพื่อสร้างความชัดเจน สร้างความน่าสนใจ ง่ายต่อการจำและสื่อสาร แสดงความสำคัญของแต่ละประเด็นอย่างมีระเบียบ ขั้นที่ 2 การเชื่อมโยง (Association) ความคิดเดียวกันและระหว่างความคิดหลัก โดยใช้เส้นสีต่าง ๆ อันจะช่วยให้เรารับรู้ข้อมูลได้เร็วขึ้นและยังช่วยพัฒนาความจำเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ และยังช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ ขั้นที่ 3 ความชัดเจน (Clarity) การวางคำหลักเพียงหนึ่งคำต่อหนึ่งเส้น จะช่วยให้วางคำได้ครอบคลุมเนื้อหา เป็นการเตรียมการจัดระบบความคิด และความเป็นระเบียบที่จะทำให้มีความชัดเจนและช่วยในการระลึกข้อมูลที่เอื้อต่อการเชื่อมโยงคำต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ขั้นที่ 4 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบส่วนตัว (Personal Style) ในการสร้างผังมโนทัศน์จะเป็นผลทำให้จดจำข้อมูลในผังมโนทัศน์ได้ง่ายขึ้น โดยผู้เรียนสามารถใช้แบบแผนในการสร้างผังมโนทัศน์ในแบบการเรียงลำดับความคิดพื้นฐานหรือเรียงลำดับตัวเลขก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการใช้งาน

2.5 รูปแบบผังมโนทัศน์ (Concept Maps)

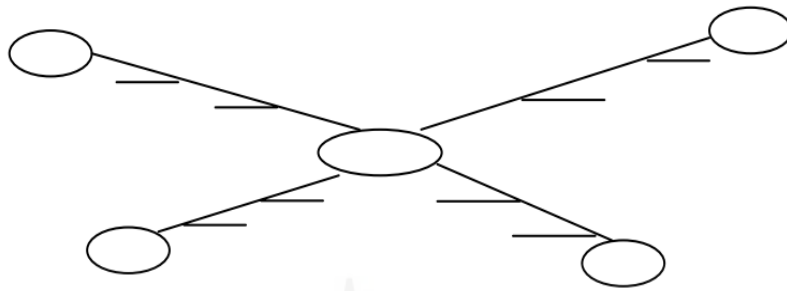
ผังมโนทัศน์เป็นรูปแบบการสอนที่ครูให้ความสนใจนำไปใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งมีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

กรมวิชาการ (2544, น.14-17) ได้เสนอรูปแบบของผังมโนทัศน์ไว้ 7 แบบ

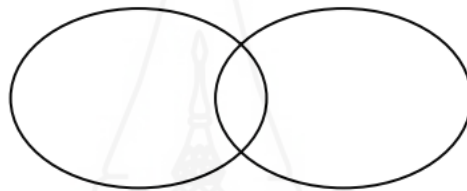
1. ผังมโนทัศน์ (Concept Maps) ทำได้โดยเขียนความคิดรวบยอดไว้ข้างบนหรือตรงกลางแล้วลากเส้นให้สัมพันธ์กับความคิดรวบยอดอื่น ๆ ที่สำคัญรองลงมาหรือ ความคิดที่ละเอียดซับซ้อนยิ่งขึ้นดังนี้

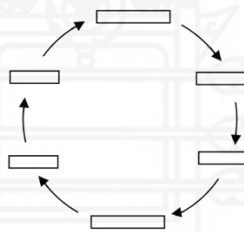
2. แผนผังใยแมงมุม (A Spider Map) ทำได้โดยเขียนความคิดรวบยอดที่สำคัญไว้กึ่งกลาง แล้วเขียนคำอธิบายบอกลักษณะของความคิดรวบยอดอื่น ๆ ไว้ด้วย ดังนี้

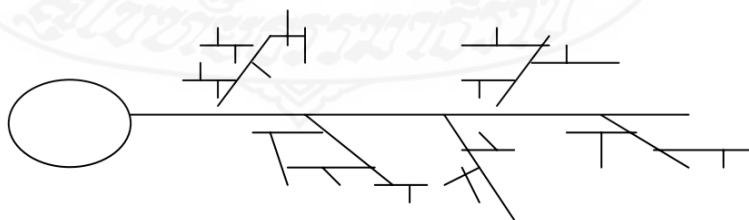
3. แผนผังความคิดรูปวงกลมทับเหลื่อม (An Overlapping Circles Map) เป็นการเขียนเพื่อนำเสนอสิ่งที่ เหมือนกันและแตกต่างกัน

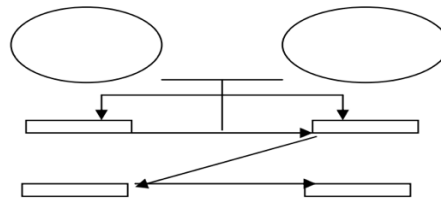
4. แผนผังวงจร (A Circle Map) เป็นการเขียนแผนผังความคิดเพื่อเสนอขั้นตอนต่าง ๆ ที่สัมพันธ์เรียงลำดับเป็นวงกลม

5. แผนผังก้างปลา (A Fishbone Map) เป็นการเขียนแผนผังโดยกำหนดประเด็นหรือเรื่องแล้วเสนอสาเหตุและผลต่างในแต่ละด้าน

6. แผนผังแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองกลุ่ม (A Two -group Interaction map) เป็นการเขียนเพื่อเสนอวัตถุประสงค์การกระทำและการตอบสนองของกลุ่มสองกลุ่มที่ขัดแย้งหรือแตกต่างกัน

7. แผนผังตารางเปรียบเทียบ (A Compare Table Map) เป็นการเขียนตารางเพื่อเปรียบเทียบสองสิ่งในประเด็นที่กำหนด

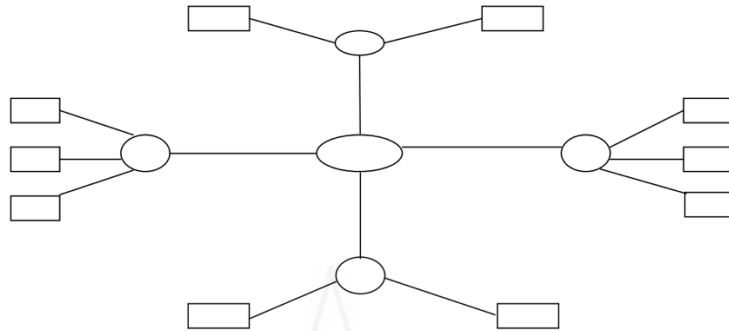
[]	[]

สินาทรา; และคนอื่น ๆ (Sinatra; et al. 1986, p.4-12) ได้เสนอรูปแบบการสร้างผังมโนทัศน์โดยยึดหลักการเขียน เป็นหลักการในสร้าง 4 แบบ คือ

1. แผนผังบรรยายลำดับเหตุการณ์ (Narrative sequential organization or Sequential episodic map) โดยใช้ลูกศรเป็นเครื่องแสดงลำดับเหตุการณ์และเชื่อมโยงเหตุการณ์ สลับสับเปลี่ยนในแต่ละกรอบเหตุการณ์

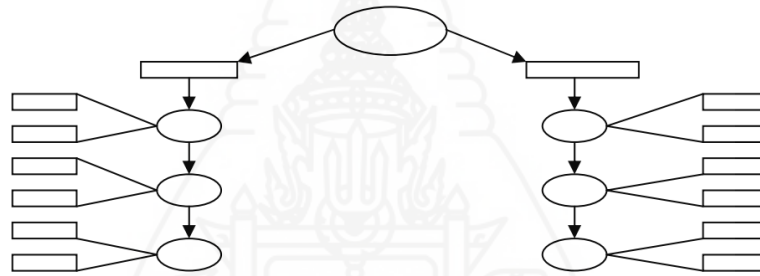

2. แผนผังแบบพรรณนารายละเอียด (Thematic or Descriptive Map) เป็นแผนผังแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ โดยมีใจความสำคัญของเรื่องอยู่ตรงกลางโยงความสัมพันธ์จากใจความสำคัญของเรื่องไปสู่หัวข้อสำคัญ (Major Features) เป็นเส้นตรง และโยงรายละเอียดปลีกย่อยเข้ากับหัวข้อสำคัญ

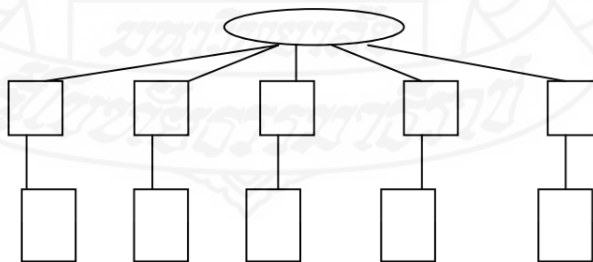
3. แผนผังเปรียบเทียบความแตกต่าง (Comparative and Contrastive Map)

หัวข้อที่จะเปรียบเทียบอยู่ในกรอบบนสุด โดยโยงลูกศรลงมาสู่กรอบซึ่งแสดงความเหมือน (Sameness) ทางซ้ายมือ และลูกศรหักๆ สำหรับกรอบแสดงความแตกต่างทางขวามือ จะมีรายละเอียดปลีกย่อยของทั้งสองฝ่ายอยู่ในกรอบด้านข้าง

4. แผนผังจำแนกประเภท (Classification Map) จะแสดงความสัมพันธ์ของหัวเรื่อง

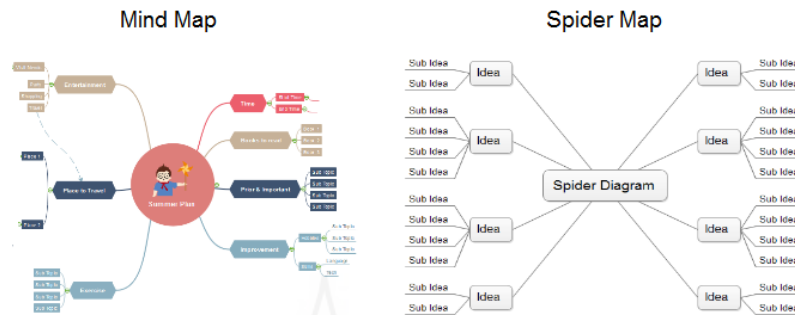
ตัวอย่างและรายละเอียดสนับสนุน โดยหัวเรื่องที่กล่าวถึงจะอยู่ในกรอบบนสุด ส่วนตัวอย่างหรือหัวข้อที่จำแนก และรายละเอียดสนับสนุนจะอยู่ในกรอบใต้หัวเรื่อง

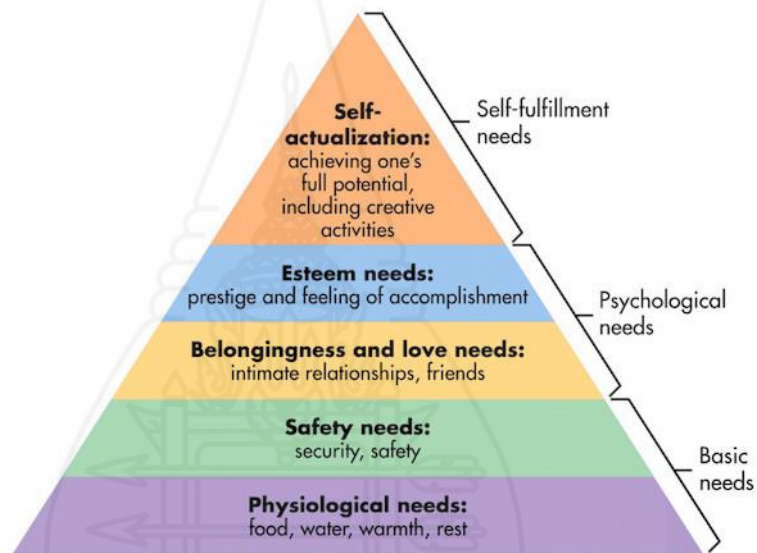
ชมิตซ์ (Schmidt. 1986, p.113-117) ได้จำแนกรูปแบบความหมายของแผนผังตามลักษณะโครงสร้างออกมาดังนี้

1. แผนผังโน้ตส์รูปแมงมุม (Spider-Map) แสดงถึงใจความสำคัญ ขาของแมงมุมซึ่ง

เป็นเส้นนอน เป็นข้อความที่มาสสนับสนุนใจความสำคัญ ส่วนเส้นทแยงแสดงถึงรายละเอียดปลีกย่อย แผนผังชนิดนี้ ใช้กับเรื่องซึ่งมีตัวอย่างหลายๆ อันมาสสนับสนุน

2. ผังมโนทัศน์แบบขั้นบันได (Descending ladder or Time Order map) ใช้กับเรื่องที่เกี่ยวข้องลำดับเหตุการณ์ และแสดงขั้นตอนวิธีทำ

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า จากประเภทของผังมโนทัศน์ดังกล่าวข้างต้น ผู้เรียนสามารถเลือกชนิดของผังมโนทัศน์ให้เหมาะกับสาระที่นำมาเขียนได้ตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้
 แผนผังใยแมงมุม (A Spider Map) สอดคล้องกับแผนผังแบบพรรณนารายละเอียด (Thematic or Descriptive Map) แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ หรือสิ่งของต่าง ๆ โดยมีใจความสำคัญของเรื่องอยู่ตรงกลางโยงความสัมพันธ์จากใจความสำคัญของเรื่องไปสู่หัวข้อสำคัญ (Major Features) เหมาะสำหรับข้อความที่มีเนื้อหาซับซ้อน ลักษณะของผังมโนทัศน์จะแตกออกไปอย่างไร้ขอบเขต

แผนผังวงจร (A Circle Map) เป็นการคิดแบบวงกลมเพื่อเสนอขั้นตอนเป็นวงกลมเพื่อเสนอขั้นตอนที่สัมพันธ์กัน สอดคล้องกับแผนผังบรรยายลำดับเหตุการณ์ (Narrative sequential organization or Sequential episodic map) เพราะใช้เชื่อมโยงเหตุการณ์สนับสนุนในแต่ละกรอบเหตุการณ์

แผนผังก้างปลา (A Fishbone Map) เป็นการคิดหาสาเหตุของปัญหา การเขียนแผนผังทำได้โดยกำหนดเรื่องราวแล้วหาสาเหตุและผลในแต่ละด้าน ซึ่งสอดคล้องกับผังมโนทัศน์แบบขั้นบันได (Descending ladder or Time Order map) ใช้กับเรื่องที่เรียงลำดับเหตุการณ์ และแสดงขั้นตอนวิธีทำ

แผนผังความคิดรูปวงกลมทับเหลื่อม (An Overlapping Circles Map) เน้นวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของสิ่งของหรือแนวคิด ประเด็นตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป ช่วยให้จำแนกหาความเหมือนหรือต่าง สิ่งของ สถานที่ และบุคคลได้ดี ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับแผนผังแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างสองกลุ่ม (A Two –group Interaction map) และแผนผังตารางเปรียบเทียบ (A Compare Table Map) และแผนผังเปรียบเทียบความแตกต่าง (Comparative and Contrastive Map)

จะเห็นได้ว่าลักษณะของผังมโนทัศน์ที่กล่าวมา มีความหลากหลาย เหมาะสมกับการใช้เพื่อเสนอความคิดอย่างไร้ขอบเขต การวางแผน เชื่อมโยงหรือลำดับความสำคัญ เปรียบเทียบ และแสดงลักษณะความเหมือนและความต่าง เหมาะสมสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้

2.6 ประโยชน์ของผังมโนทัศน์ที่มีต่อการเขียน

ประโยชน์ของการเขียนบันทึกผังมโนทัศน์ (Concept Maps) หรือแผนที่ความคิดนั้น มีข้อดีหลายประการ เมื่อเทียบกับการจดบันทึกแบบเส้นตรง (สำนักงาน เลขาธิการคณะสหเวชศาสตร์, 2548)

1. ศูนย์กลางหรือความคิดหลักจะถูกกำหนดขึ้นอย่างเด่นชัดกว่าเดิม
2. ความสัมพันธ์ที่สำคัญของแต่ละความคิดเชื่อมโยงให้เห็นอย่างชัดเจน โดยความคิดที่สำคัญกว่าอยู่ใกล้จุดศูนย์กลางมากกว่า ความคิดที่สำคัญน้อยลงไปจะอยู่บริเวณขอบ
3. การเชื่อมโยงระหว่างคำสำคัญจะเห็นได้อย่างชัดเจน เพราะตำแหน่งที่ใกล้กันและการเชื่อมต่อกัน
4. ผลจาก 3 ประการดังกล่าวข้างต้น ทำให้การฟื้นความจำ และการทบทวนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ รวดเร็วมากขึ้น
5. ธรรมชาติของโครงสร้างดังกล่าวช่วยให้การเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ๆ ทำได้ง่ายขึ้น โดยข้อมูลจะไม่กระจัดกระจาย หรือต้องอัดใส่เข้าไป

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า ผังมโนทัศน์ มีส่วนช่วยในการเรียนการสอน ดังนี้

1. ช่วยบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
2. ช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ช่วยเน้นองค์ประกอบสำคัญของเรื่อง

4. ช่วยพัฒนาการ การเขียนและการคิด
5. ช่วยวางแผนในการเขียนและปรับปรุงการเขียน
6. ช่วยในการอภิปราย
7. ช่วยในการวางแผนการสอนของครู โดยการสอนแบบบูรณาการเนื้อหา
8. เป็นเครื่องมือการประเมินผล

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ทำให้เกิดผลดีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ต่อยอดความรู้เก่าและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ผ่านรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนอันทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีกระบวนการการเรียนรู้อย่างเป็นระบบทำให้การเรียนรู้มีความคงทน

2.7 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์

โทนี บูซาน (Tony BuZan, 1995) แสดงความคิดเห็นว่าผังมโนทัศน์สามารถนำมาใช้สอนในการเขียนดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความคิดทั้งหลายเข้าด้วยกัน และทำให้มีการเรียนรู้ที่มี
 วิจารณ์ญาณ
2. ขจัดคำที่ไม่ต้องการ สามารถเน้นและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำ
3. วางแผนเนื้อหาที่จะเขียนก่อนลงมือเขียนจริง
4. เกิดความสั่นไหวในความคิดและเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็น
5. ช่วยสรุปย่อข้อมูล
6. ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของงานเขียน รวมทั้งสามารถควบคุมประเด็นให้อยู่
 ในเรื่องที่จะเขียน

7. เป็นเครื่องมือในการจดบันทึก ใช้ในการวางแผนการเขียน
 กรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา (2544, น.14-17) กล่าวว่า การเรียนโดย (Concept Map) ใช้ผังมโนทัศน์ นั้นเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนภาษาไทย โดยสามารถนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องสั้นได้ดังนี้

1. ใช้ในการเตรียมการอ่าน การอ่านและการฟังจะเกิดความเข้าใจได้ต่อเมื่อผู้อ่านและผู้ฟังต้องมีประสบการณ์พื้นฐานในเรื่องที่จะอ่านและฟังก่อนเสมอ ผู้สอนจะใช้ผังมโนทัศน์เป็นการประเมินความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านก่อนว่าผู้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่จะอ่านอย่างไรบ้าง ในระหว่างระดมสมอง ผู้เรียนจะใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2. ใช้ในระหว่างอ่าน ในขณะที่ผู้เรียนอ่านเรื่อง ผู้เรียนจะทำผังมโนทัศน์โดยเขียนเหตุการณ์ของเรื่องทีอ่านตามลำดับตั้งแต่เหตุการณ์เริ่มต้น จนเหตุการณ์สุดท้ายจะทำให้ช่วยความเข้าใจการอ่านได้ดีขึ้น

3. ใช้หลังการอ่าน ผังมโนทัศน์อาจใช้หลังการอ่านเมื่อผู้เรียนอ่านจบแล้ว ผู้เรียนจะสร้างภาพผังมโนทัศน์ และในขณะที่สร้างผังมโนทัศน์ผู้เรียนจะอ่านค้นหาเรื่องอีกครั้งหนึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนเรื่องราวอีกครั้งหนึ่ง ผังมโนทัศน์ที่ผู้เรียนสร้างจะช่วยให้การสรุปเรื่องราวเป็นผังมโนทัศน์ ทำให้จำเรื่องราวได้แม่นยำ

4. ใช้ผังมโนทัศน์ในการเล่าเรื่องและการรายงาน ในการเล่าเรื่องและการรายงาน ผู้เรียนจะใช้แผนภาพโครงเรื่องที่สร้างขึ้นนำมาเล่าเรื่องหรือรายงานเรื่องราวให้ชั้นเรียนทราบ

5. ใช้ผังมโนทัศน์ในการเขียนย่อเรื่องหรือย่อความ การเขียนย่อความ หากผู้เรียนอ่านเรื่องแล้วจัดทำผังมโนทัศน์แล้วนำผังมโนทัศน์มาเขียนสรุปหรือเขียนย่อความจะช่วยให้ผู้เรียนจับประเด็นที่จะเป็นการย่อเรื่องได้ครบถ้วนและสมบูรณ์

6. ใช้ผังมโนทัศน์ช่วยในการเขียนเรื่อง การเตรียมการเขียน หากให้ผู้เรียนช่วยกันระดมสมองและจัดความคิดเข้าเป็นผังมโนทัศน์เป็นโครงเรื่องที่เขียน โดยขั้นแรกกำหนดหัวข้อเรื่องที่จะเขียน แล้วให้ผู้เรียนระดมสมอง จดบันทึกลงบนกระดานดำแล้วนำความคิดเชื่อมโยงเป็นหัวข้อเรื่องย่อย จัดทำผังมโนทัศน์เพื่อนำไปสู่การเขียนย่อร่างต่อไป

ผังมโนทัศน์จะเป็นเครื่องมือในการเรียนภาษาไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ในการเรียนวรรณกรรมช่วยให้สามารถจำเรื่องราวในวรรณกรรมได้แม่นยำขึ้น ช่วยเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน และยังเป็นกำหนดทิศทางการเขียนเรื่องราว

สรุปกระบวนการสร้างผังมโนทัศน์ มีวิธีการเรียนที่สำคัญมากคือต้องเป็นการขีดเขียนที่เป็นธรรมชาติและกระตุ้นความคิดให้ผู้เรียนมองหาความสัมพันธ์ระหว่างคำ การสร้างผังมโนทัศน์ให้มีความตรง ผู้เรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้จึงมีความจำเป็นต้องรวบรวมหัวข้อคำ กลุ่มคำ ข้อมูลจากแบบเรียนที่ผู้สอนให้มา ผู้สอนจึงต้องวางแบบเรียนอย่างมีระบบ และอาจต้องใช้กระบวนการกลุ่มในการฝึกผู้เรียนในระยะแรกจนชำนาญและเกิดความเข้าใจในกระบวนการจึงสามารถแยกให้ผู้เรียนสร้างงานแบบเดี่ยวได้

2.8 วิธีการสร้างผังมโนทัศน์

Novak (1980,อ้างถึงใน ประทีป ชูหมื่นไวย, 2540, น.14) กล่าวถึงวิธีการสร้างผังมโนทัศน์ ดังนี้

1. คัดเลือกบทเรียนจากหนังสือ ตำราที่มี เนื้อหาสั้นๆ อ่านข้อความอย่างน้อย 1 ครั้ง แล้วระบุมโนทัศน์ที่สำคัญโดยการขีดเส้นใต้คำหรือประโยคสำคัญ แล้วลอกมโนทัศน์ลงในตรงกลางกระดาษ

2. วิเคราะห์หมโนทัศน์ที่มีความสำคัญหลัก มโนทัศน์รองและมโนทัศน์เฉพาะเจาะจง
3. จัดลำดับ หรือแยกมโนทัศน์โดยดูว่ามโนทัศน์ส่วนใดเป็นมโนทัศน์ที่กว้างครอบคลุมไปถึงมโนทัศน์รอง จนกระทั่งมโนทัศน์ที่เฉพาะเจาะจง
4. จัดลำดับให้มโนทัศน์ที่กว้างครอบคลุมอยู่บนสุด และลดหลั่นลงมามีมโนทัศน์ส่วนรองและส่วนเฉพาะเจาะจง

5. เมื่อผังมโนทัศน์จัดวางตำแหน่งได้แล้ว ให้ลงเส้นเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ต่าง ๆ จากนั้นหาค่าเชื่อมระหว่างมโนทัศน์เพื่อให้มโนทัศน์แต่ละส่วนแสดงความสัมพันธ์กัน

6. ตรวจสอบผังมโนทัศน์ที่สร้างเสร็จแล้วให้ถูกต้องตามเนื้อหา

โทนี บูซาน (Buzan. 1991, p. 106-107) ได้กำหนดหลักในการสร้างผังมโนทัศน์

ดังนี้

1. หากกระดาษเปล่าไม่มีเส้นเพื่อจะได้พื้นที่อิสระในการแสดงออกทางความคิดอย่างครบถ้วน

2. วางกระดาษตามแนวนอนเพื่อจะได้มีพื้นที่ทางด้านข้างมากขึ้น ไม่ตกกรอบ

3. เริ่มที่จุดกึ่งกลางหน้ากระดาษ

4. วาดภาพที่เป็นใจความหลักของเรื่องที่จะเขียน ภาพนี้จะเป็นการเปิดไปสู่การเชื่อมโยงความคิด ทำให้ผู้เรียนสนุก เข้าใจง่าย ใช้สื่อน้อยสามสีในภาพ เพราะสีช่วยกระตุ้นจินตนาการ

5. หัวข้อสำคัญของเรื่องแตกออกมาจากภาพศูนย์กลาง เพราะต้องการให้เห็นความสำคัญของภาพ และควรเขียนด้วยตัวอักษรหนา ทำให้รับและจำง่าย ลากเส้นต่อตรงออกมาจากภาพศูนย์กลาง เส้นจะช่วยเน้นความสำคัญ

6. เติมกิ่งก้านสาขาหัวข้อสำคัญด้วยจินตนาการ หัวข้ออื่น ๆ จะช่วยให้หัวข้อสำคัญโดดเด่นออกมาและช่วยเชื่อมโยงไปสู่ความคิดที่ต่อเนื่อง

7. จากนั้นเริ่มแตกแขนงออกมาที่ระดับความคิดที่สอง คำหรือภาพจะแตกออกมาจากสาขาใหญ่ที่ความคิดลื่นไหลออกมา คำและภาพเหล่านี้จะกระตุ้นโยงไปสู่ความคิดอื่นที่ต่อเนื่องกัน

8. จากนั้นเริ่มแตกแขนงออกไปยังระดับอื่น ๆ

9. เพิ่มความลึกเข้าไปในผังมโนทัศน์ โดยการตีกรอบใส่กล่อง เพิ่มสีรอบ ๆ ภาพหรือคำให้เรื่องที่สำคัญโดดเด่นออกมา

10. ใช้แถบสีตามกิ่งก้านสาขา เพิ่มลูกศรและรหัสระหว่างข้อมูลเพื่อแสดงความสัมพันธ์ จะทำให้ผังมโนทัศน์น่าติดตามและรู้ว่าต้องทำอะไรขั้นต่อไป

การสร้างผังมโนทัศน์หรือการออกแบบผังมโนทัศน์เป็นการสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง ผู้สร้างผังมโนทัศน์อาจใช้งานศิลปะเข้ามาช่วย โดยวาดภาพประกอบด้วย ทำให้ผังมโนทัศน์น่าสนใจ

และทำให้เห็นภาพของผังมโนทัศน์ชัดเจนขึ้น การสร้างผังมโนทัศน์จะนำมาใช้ในการทำงานร่วมกัน ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ทำให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนงาน การ กำหนดงานที่จะต้องปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ขั้นตอนการสร้างผังมโนทัศน์ มีดังนี้

1. กำหนดชื่อเรื่องหรือความคิดรวบยอดสำคัญ
2. ระดมสมองที่เกี่ยวข้องกับชื่อเรื่องหรือความคิดรวบยอดสำคัญเป็นคำหรือวลีสั้นๆ แล้วจดบันทึกไว้
3. นำคำหรือวลีที่จดบันทึกที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาจัดกลุ่ม แล้วตั้งชื่อกลุ่มคำเป็น หัวข้อย่อยและเรียงลำดับกลุ่มคำ
4. ออกแบบแผนภาพโครงเรื่องโดยเขียนชื่อเรื่องไว้กลางหน้ากระดาษ แล้ววางชื่อ กลุ่มคำ(หัวข้อย่อย) วงรอบชื่อเรื่องนำคำที่สนับสนุนวางรอบชื่อกลุ่มคำ แล้วใช้เส้นโยงกลุ่มคำให้เห็น ความสัมพันธ์ เส้นโยงอาจเขียนคำอธิบายก็ได้ กลุ่มคำอาจแสดงด้วยภาพประกอบ

สรุปได้ว่า การสร้างผังมโนทัศน์นั้นเป็นการฝึกทักษะการคิดที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด อย่างสร้างสรรค์และต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการหาหรือกำหนดคำสำคัญไว้ตรงจุด ศูนย์กลางแล้วแตกแขนงข้อมูลหรือความคิดออกเป็นใจความย่อย ๆ โดยวางลำดับความสำคัญของทั้ง มโนทัศน์หลัก มโนทัศน์รอง และมโนทัศน์เฉพาะเจาะจง ให้มีความสัมพันธ์กันโดยใช้เส้นเชื่อมโยงเน้น ภาพและสีเพื่อช่วยให้ง่ายต่อการจดจำ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างเป็นระบบ กำหนดและวาง ระบบจัดการที่สามารถครอบคลุมเนื้อหาและรายละเอียดได้อย่างดี

2.9 การประเมินการใช้ผังมโนทัศน์

แผนผังมโนทัศน์ช่วยพัฒนาทักษะและกระบวนการคิดของผู้เรียนหลายด้าน นักวิชาการ หลายคนได้กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังมโนทัศน์ไว้ ดังนี้ Bryan Bradley (2019) ได้ กล่าวถึงประโยชน์ของแผนผังมโนทัศน์ไว้ว่า 1. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นภาพและเข้าใจเนื้อหา 2. ช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับแนวคิดของผู้แต่ง 3. ช่วยเรียกคืนหน่วยความจำ 4. ช่วยให้เกิดโครงสร้างทางความคิด 5. เป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง 6. ช่วย นักเรียนสังเคราะห์และรวมข้อมูลความคิด

อัลท์ (Ault. 1985, p.42) กล่าวถึงประโยชน์ผังมโนทัศน์ ดังนี้

1. ใช้ผังมโนทัศน์ในการเตรียมการสอน ช่วยบูรณาการเนื้อหาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
2. ใช้ผังมโนทัศน์ในการวางแผนประเมินหลักสูตร
3. ใช้ผังมโนทัศน์เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นอภิปราย
4. ใช้ผังมโนทัศน์เป็นแนวทางในการปฏิบัติทดลอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและ ปฏิบัติการทดลองได้ตรงตามวัตถุประสงค์

5. ใช้ผังมโนทัศน์ในการจับใจความสำคัญจากตำรา ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น

6. ใช้ผังมโนทัศน์ในการตอบข้อสอบแทนการเขียนตอบ

มนัส บุญประกอบ (2542, น.50-51) กล่าวว่าผังมโนทัศน์อาจเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะการฟัง ถาม คิด และ เขียน กล่าวคือ

1. ผู้เรียนสามารถใช้ผังมโนทัศน์ในการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ ก่อนลงมือทำ เพื่อให้งานนั้นดำเนินไปตามลำดับขั้นตอนมากขึ้น

2. ผู้เรียนสามารถใช้ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ โดยการสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านเอกสาร หนังสือ ตำรา เขียนเป็นผังมโนทัศน์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหาทั้งหมด เพื่ออ่านทบทวนหรือช่วยให้จดจำได้นานขึ้น

3. ผู้เรียนสามารถใช้ผังมโนทัศน์เป็นเครื่องมือในการประเมินผล การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเนื้อหาที่เรียน

ผู้สอนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้จากผังมโนทัศน์ที่ผู้เรียนสร้างขึ้นว่า ผู้เรียนสามารถมองเห็นมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจน สามารถนำความรู้ ความคิดที่รวบรวมได้มาสร้างแผนผังมโนทัศน์ที่มีการจัดลำดับ ความคิดรวบยอดที่เป็นระบบ มีการเชื่อมโยงความรู้สู่งานเขียนของตนเอง โดยการประเมินผังมโนทัศน์จะดูจากการใช้ผังมโนทัศน์ที่เหมาะสม มีการระบุคำหลัก (Key word) ประเด็นรองหรือประเด็นย่อยที่เหมาะสม มีรายละเอียด สาระ และมีการลำดับสาระความรู้ตามความสำคัญได้ถูกต้อง

กล่าวสรุปคือ ผังมโนทัศน์ที่ผู้เรียนสร้างจะต้องช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และเห็นภาพสามารถสื่อสารอธิบายความคิดที่มีได้อย่างชัดเจนก่อนที่จะนำความรู้ที่สร้างอย่างเป็นระบบในรูปแบบผังมโนทัศน์มาเชื่อมโยงความรู้สู่งานเขียนเรื่องสั้นของตนเองได้ และครูผู้สอนยังสามารถใช้ผังมโนทัศน์ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ และใช้ประเมินหรือตรวจสอบความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนของผู้เรียน

3. การเขียนเรื่องสั้น

3.1 ความหมายของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นเป็นวรรณกรรมร้อยแก้วบันเทิงคดีประเภทหนึ่ง ที่มีผู้นิยมอ่านกันอย่างแพร่หลายเพราะผู้อ่านสามารถอ่านจบในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งแตกต่างจากนวนิยายที่ใช้เวลาอ่านมากกว่า

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2539, น.710) ให้ความหมายของเรื่องสั้นว่าเป็นบันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่งมีลักษณะคล้ายนวนิยายแต่สั้นกว่า โดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มักจบแบบพลิกความคาดหมาย หรือจบแบบทิ้งให้คิดเป็นต้น

ปราณี สุรสิทธิ์ (2541, น.35) ให้ความหมายของเรื่องพอสังเขปได้ดังนี้ เรื่องสั้นคือบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่ได้รับค่านิยมในประเทศไทย เรื่องสั้นเป็นเรื่องสมมุติ มีลักษณะและองค์ประกอบคล้ายนวนิยายแต่มีความยาวน้อยกว่า และแนวคิดหลักไม่ซับซ้อนเหมือนนวนิยาย โดยปกติเรื่องสั้นจะมีแนวคิดเพียงประเด็นเดียว มีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มีบทสนทนาและคำบรรยายกระชับ ซึ่งลักษณะเด่นเหล่านี้ต้องนำไปสู่ความสมบูรณ์ของตัวเรื่องสั้นเอง และทำให้เรื่องสั้นมีลักษณะเสร็จสิ้นความในตัว

เรื่องเดช จันทศิริ (2544, น. 23) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสั้นในฐานะที่ผ่านประสบการณ์ในการเป็นบรรณาธิการว่า เรื่องสั้นคือเรื่องแต่งที่อ่านรวดเดียวจบภายในหนึ่งชั่วโมงแล้วเกิดความประทับใจไปชั่วชีวิต

ดังนั้นเรื่องสั้นจึงหมายถึง งานเขียนในรูปแบบบันเทิงคดีขนาดสั้นที่มีการเสนอแนวคิดสำคัญเพียงประเด็นเดียว ไม่สลับซับซ้อน มีข้อจำกัดในด้านองค์ประกอบ ได้แก่ฉาก บทสนทนา ตัวละคร และความยาวของเรื่อง ซึ่งต้องกระชับลงตัว นอกจากนี้เรื่องสั้นที่ดีจะต้องสร้างความประทับใจกับคุณค่าให้ผู้อ่านหลังจากอ่านจบด้วย

3.2 ลักษณะของเรื่องสั้น

เปลื้อง ณ นคร (อ้างในไพโรจน์ บุญประกอบ 2539, น.39) สรุปลักษณะของงานเขียนประเภทเรื่องสั้นตามความเห็นของ เจ. แบร์ก เอเซนเวิน (j. Berg Esenwein) ไว้ 7 ประการคือ

1. เรื่องสั้นต้องมีพฤติกรรมสำคัญอันเป็นต้นเรื่องแต่เพียงอย่างเดียว
2. เรื่องสั้นต้องมีตัวละครที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในท้องเรื่องเพียงตัวเดียว
3. เรื่องสั้นต้องมีจินตนาการหรือมโนภาพให้ผู้อ่านเห็นคล้อยตามไปด้วย
4. เรื่องสั้นต้องมีโครงเรื่องหรือผูกเค้าเรื่องให้ผู้อ่านฉงนและสนใจ
5. เรื่องสั้นต้องเขียนอย่างกระชับรัดกุม
6. เรื่องสั้นต้องมีการจัดรูป ลำดับพฤติกรรมให้มีชั้นเชิงชวนอ่าน
7. เรื่องสั้นต้องทำให้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง

เจือ สตะเวทิน (2518, น.238-239) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของเรื่องสั้นว่าจะต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ

1. เรื่องสั้นจะต้องมีโครงเรื่อง (Plot) หมายถึงการผูกเค้าโครงของเรื่อง เป็นการร่างเรื่องอย่างคร่าวๆว่าจะให้เหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร ดำเนินไปอย่างไรและจะจบลงอย่างไรจึงจะสามารถแสดงจุดมุ่งหมายของเรื่องได้อย่างชัดเจนที่สุด และต้องคำนึงถึงความน่าติดตามด้วย

2. เรื่องสั้นต้องมีจุดมุ่งหมายของเรื่องเพียงประเด็นเดียว เรื่องสั้นเรื่องหนึ่งควรแสดงโลกทัศน์หรือความคิดในแง่หนึ่งของชีวิตเพียงประการเดียว ขอให้รำลึกว่าเรื่องสั้นมีข้อจำกัดด้านความยาว ซึ่งผู้เขียนจะต้องพยายามแสดงจุดมุ่งหมายที่ต้องการจะสื่อสารของตนให้ชัดเจนด้วยข้อความไม่กี่หน้า จึงจำเป็นอยู่เองที่จะมีประเด็นอื่น ๆ นอกจากจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องไม่ได้ ผิดกับการเขียนนวนิยาย ซึ่งผู้เขียนสามารถแสดงความเห็นและประเด็นปัญหาได้มากกว่า

3. เรื่องสั้นต้องใช้ฉากและเวลาในการดำเนินเรื่องน้อย เรื่องสั้นส่วนใหญ่มากมีฉากสำคัญเพียงฉากเดียว เปิดเรื่อง ดำเนินเรื่องและปิดเรื่องที่ฉากนั้น ส่วนเวลาในการดำเนินเรื่องน้อยมีได้หมายความว่าระยะเวลาในการดำเนินเหตุการณ์ในเรื่องจะยาวนานเกินเท่านั้นเท่านี้ไม่ได้ ระยะเวลาของเหตุการณ์ในเรื่องสั้นอาจต่อเนื่องหลายชั่วชีวิตของคนก็ได้ แต่ผู้เขียนจะต้องแสดงออกให้สั้นกระชับ โดยใช้ศิลปะของการเขียน

4. เรื่องสั้นจะต้องมีตัวละครน้อย เนื่องจากลักษณะของเรื่องสั้นจะต้องมีเหตุการณ์สำคัญอย่างเดียว จุดมุ่งหมายเดียวและผลของเรื่องเพียงอย่างเดียว จึงจำเป็นต้องมีตัวละครน้อยด้วยเพื่อดำเนินเรื่องไปสู่จุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่องได้รวดเร็วและเป็นเอกภาพ

5. เรื่องสั้นต้องมีขนาดสั้น มีหลักพอสรุปได้ว่าคำทุกคำที่เขียนลงไปจะต้องมีผลต่อการไปสู่จุดมุ่งหมายของเรื่อง ไม่บรรยายหรือพรรณนายืดยาวโดยใช้เหตุ แต่จะกำหนดแน่นอนว่าความยาวควรจะเป็นเท่าไรก็ได้ยาก ปกติเรื่องสั้นที่ดีพิมพ์ตามนิตยสารจะมีความยาวประมาณ 4-6 หน้าพิมพ์ยาว แต่ที่สั้นหรือยาวกว่านี้ก็ยังมีบ้าง

บุญยงค์ เกศเทศ (มปป., น.298) กล่าวถึงลักษณะของเรื่องสั้นว่า เรื่องสั้นที่ดีต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีโครงเรื่องเพียงโครงเรื่องเดียว
2. มีแก่นเรื่องเพียงอย่างเดียว
3. มีตัวละครน้อย
4. มีความยาวไม่มากนัก (ยาวประมาณ 4,000-5,000 คำ)
5. มีเทคนิคเฉพาะในการปิดเรื่อง
6. มีฉากน้อย

สรุปได้ว่าเรื่องสั้นควรมีลักษณะที่เป็นเอกภาพ คือนำเสนอแนวคิดเพียงประการเดียว มีโครงเรื่องที่ไม่วุ่นวาย มีตัวละครน้อย มีฉากและเวลาที่จำกัด สามารถสื่ออารมณ์ ความคิดและความรู้สึกของผู้เขียนได้อย่างชัดเจนครบถ้วน เมื่อผู้อ่านอ่านจบเรื่องแล้วเกิดความคิดและความรู้สึก แต่จะรู้สึกอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางความรู้และสติปัญญาของผู้อ่านเป็นสำคัญ

3.3 ชนิดและกลุ่มของเรื่องสั้น

เปลื้อง ณ นคร (2541, น.130) กล่าวถึงชนิดของเรื่องสั้นว่าแบ่งออกเป็น 4 ชนิด คือ ชนิดผูกเรื่อง ชนิดสร้างตัวละคร ชนิดใช้แนวคิด และชนิดสร้างบรรยากาศ

ถวัลย์ มาศจรัส (2540, น.50-53) ได้กล่าวถึงชนิดของเรื่องสั้นเพิ่มเติมอย่างละเอียด ดังนี้

1. ชนิดผูกเรื่อง (Plot Story) เรื่องสั้นชนิดนี้เป็นเรื่องสั้นที่มีการกำหนดเค้าเรื่องไว้ อย่างซับซ้อน มีการผูกปมเรื่องไว้ให้เกิดความฉงนสนเท่ห์ บางครั้งเนื้อเรื่องก็ทำผู้อ่านเขวไปทางใดทางหนึ่ง ทำให้คิดแบบเดาเรื่องว่าน่าจะจบแบบนี้แบบนี้ แต่พอถึงตอนจบเข้าจริง ๆ ผู้เขียนกลับหักมุมให้จบไปอีกทาง เป็นการจบที่ผู้อ่านคาดไม่ถึง

2. ชนิดเฟื่องที่จะแสดงลักษณะของตัวละคร (Character Story) เรื่องสั้นชนิดนี้ต่างจากเรื่องสั้นชนิดที่ 1 ตรงที่มุ่งแสดงบุคลิกภาพของตัวละครเป็นหลัก เป็นการวาดภาพตัวละครออกมาทางตัวหนังสือเพื่อชี้ให้เห็นว่าตัวละครนั้น ๆ มีลักษณะนิสัยอย่างไร ลักษณะของตัวละครที่กล่าวนี้เป็นลักษณะที่มีความโดดเด่นเป็นพิเศษ เช่น คังคั้น เกรี้ยวกราด มีเมตตากรุณา มีความเชื่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างฝังใจ ฉลาดเกินคน โง่จนถึงที่สุด เป็นต้น

3. ชนิดถือฉากเป็นส่วนสำคัญ (Setting, Atmosphere Story) เรื่องสั้นที่ถือฉากเป็นส่วนสำคัญนี้ หมายถึงเรื่องสั้นที่ผู้เขียนเน้นการบรรยายฉาก โดยมีตัวละครเป็นส่วนประกอบที่เกี่ยวข้องกับฉากนั้นๆ

4. ชนิดที่แสดงความคิดเห็น (theme Story) เรื่องสั้นชนิดที่แสดงความคิดเห็นนี้เป็นเรื่องสั้นในแนวอุดมคติที่ต้องการชี้ให้เห็นประเด็นความคิดใดความคิดหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการจะบอกหรือชี้ให้เห็นถึงความเชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง รวมไปถึงการวิพากษ์วิจารณ์สังคมผ่านตัวละคร

คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาภาษาไทย 7 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2539, น.662) แบ่งกลุ่มของเรื่องสั้นออกเป็น 10 ประเภทตามแนวคิดของนักเขียนทางตะวันตก ดังนี้

1. คลาสสิก (Classicism) หมายถึง เรื่องที่เขียนตามแนวคิดดั้งเดิม อ้างอิงเค้าโครงจากประวัติศาสตร์ วรรณคดีของชาติ อาทิ เรื่องคลาสสิกของไทยนิยมใช้เค้าโครงเรื่องสมมุติ อภินิหาร ความเชื่อ

2. โรแมนติก (Romanticism) คือเรื่องที่มุ่งให้ความสำคัญของอารมณ์ ความรู้สึก มากกว่าคุณค่าทางปัญญา เนื้อหาเน้นไปในอารมณ์ของมนุษย์ อาทิ รัก โลภ โกรธ หลง อิจฉาริษยา

3. สัจนิยม (Realism) คือเรื่องเลียนแบบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม โดยมีการปรุงแต่ง เพิ่มเติมจินตนาการของผู้เขียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อตีแผ่แง่มุมต่าง ๆ ของมนุษย์ เล่าถึงความ เป็นไป ในสังคมอย่างตรงไปตรงมา

4. ธรรมชาตินิยม (Naturalism) คือเรื่องที่มีมุ่งเน้นความสำคัญของธรรมชาติว่ามี ความจำเป็นต่อมนุษย์ นำเสนอแนวคิดที่สมจริง
 5. เหนือธรรมชาติ (Surrealism) เน้นแสดงความคิดฝันของผู้แต่ง จินตนาการโลด โผน เกี่ยวกับภูตผีปีศาจ สิ่งลึกลับมหัศจรรย์
 6. สัจนิยมใหม่ (Neo-realism) เป็นเรื่องราวที่สะท้อนสภาพชีวิตในสังคม มี รายละเอียดตรงกับเป้าหมายการดำรงชีวิต สอดแทรกแนวคิด อุดมการณ์ในการพัฒนาสังคม
 7. อิมเพรสชันนิสม์ (Impressionism) คือเรื่องที่เขียนจากความประทับใจ ไม่เน้น แสดงเนื้อหาหรือเหตุการณ์ในเรื่อง เน้นพรรณนาสภาพอารมณ์ ความรู้สึกอย่างละเอียด
 8. เอกเพรสชันนิสม์ (Expressionism) คือเรื่องที่มีบรรยายสิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปธรรม นามธรรม มีการใช้ถ้อยคำ สำนวนที่แปลกออกไป ใช้ภาษาโวหารคมคาย เฉียบเปรียบเทียบ ไม่เน้นเนื้อ เรื่อง
 9. สัญลักษณ์นิยม (Symbolism) คือเรื่องที่มีกลวิธีการเขียนเชิงเปรียบเทียบสิ่งที่ เป็นรูปธรรมแทนนามธรรม ไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา
 10. ธรรมนิยม (Moralism) คือเรื่องที่มีมุ่งสอนหลักธรรมและหลักปรัชญา เน้นความ ดี ความเสียสละเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี (2518, น.34-41) ได้แบ่งกลุ่มของเรื่องสั้นซึ่งเกิดจากการแสดงออก ในผลงานของนักเขียนไว้ดังนี้
1. กลุ่มอรรถนิยม (Realism) ลักษณะการเขียนจะให้การบรรยายฉากและตัวละคร ตลอดจนการสร้างปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ ในเชิงสมจริงทั้งหมด การดำเนินเรื่องมักเรียบง่ายและ เข้าใจได้ทันที โดยถือรูปแบบ “การมองภายนอกเป็นหลัก” (Objectivity) และ “ความจริงที่เห็นคือ ความจริงที่แสดง” (Naturalism)
 2. กลุ่มสัญลักษณ์ (Subjectivity) ลักษณะการเขียนจะใช้สัญลักษณ์อย่างใดอย่าง หนึ่งมักปรากฏในการบรรยายฉาก ตัวละคร ตลอดจนรวมทั้งการสร้างปัญหาและข้อขัดแย้งต่าง ๆ การดำเนินเรื่องมักใช้กลวิธีย้อนกลับไปกลับมา ความซับซ้อนของจิตใต้สำนึก โดยใช้แบบการมอง ภายในเป็นหลัก” (Subjectivity)
 3. กลุ่มเหนือจริง (Surrealism) ลักษณะการเขียนจะใช้สิ่งที่ดูเหมือนจริงมาเปรียบ กับเรื่องราวที่เป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้ บางครั้งใช้สัญลักษณ์ บางครั้งใช้การเล่าเรื่องที่เป็นโลกแห่ง จินตนาการ บางครั้งใช้ลักษณะใกล้เคียงกับกลวิธีการเขียนนวนิยายวิทยาศาสตร์ บางครั้งใช้วิธีวาด ภายย้อนกลับไปมาแบบเทคนิคภาพยนตร์
 4. กลุ่มกะเทาะสังคม (Satirical) ลักษณะการเขียนเป็นไปในเชิงสมจริง หากแต่ เสียดสีสะท้อนสภาพสังคม ทำนองคล้ายกับเป็นนิทานเปรียบเทียบ

5. กลุ่มแปลกแยก (Alienation) ลักษณะการเขียนมีจุดอยู่ตรงที่สังเกตเห็นว่าสภาพมนุษย์ในสังคมปัจจุบันถูกตัดขาดจากความเชื่อและกฎเกณฑ์แบบเก่า การดำเนินเรื่องค่อนข้างเป็น “รำพึงของจิตใต้สำนึก” (Monologue Subconscious) เสียเป็นส่วนใหญ่ บางทีก็ใช้การเปรียบเทียบกับสัญลักษณ์และการเสียดสีเยาะเย้ยมาอธิบายถึงการกระทำของตัวละคร ลักษณะที่คล้ายกับไร้เหตุผล ลึกลับ และถูกสังคมเมินหน้าเช่นนี้ปรากฏออกมาให้เห็นในแง่ของชีวิตที่ไร้สาระ

สรุปได้ว่า เรื่องสั้นมีหลายชนิด คือเรื่องสั้นที่เน้นความสำคัญของโครงเรื่อง เรื่องสั้นที่เน้นความสำคัญของตัวละคร เรื่องสั้นที่เน้นความสำคัญของฉาก และเรื่องสั้นที่เน้นความคิดเห็นของผู้เขียน ส่วนการจำแนกชนิดหรือการแบ่งกลุ่มเรื่องสั้นนั้นสามารถแบ่งออกได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เกณฑ์อะไรในการจำแนก

3.4 องค์ประกอบของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญร่วมกัน คือ โครงเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก บทสนทนา อารมณ์และบรรยากาศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. โครงเรื่อง

สุพรรณิ โกศัลวัฒน์ (2530, น.6) อธิบายว่า โครงเรื่องคือ คำโครงเรื่องคร่าวๆ ที่ผู้ประพันธ์วางไว้ตั้งแต่เริ่มเรื่องไปจนกระทั่งจบเรื่อง โดยกำหนดพฤติกรรมและเหตุการณ์ หรือความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาให้ผสมผสานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันซึ่งผู้เขียนแต่ละคนอาจมีวิธีการสร้างโครงเรื่องต่างกัน

เพลินดา (นามแฝง 2539, น.17-18) กล่าวสรุปคำนิยามกว้างๆของโครงเรื่องว่า โครงเรื่องจะแสดงเหตุการณ์ไม่เฉพาะเพียงเรื่องเวลา แต่รวมทั้งความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลของมัน นักเขียนจะต้องเลือกจัดแบ่งเหตุการณ์ว่า เหตุการณ์ใดเป็นจุดเริ่มต้นของเรื่องราว เหตุการณ์ใดเป็นตอนกลางและเหตุการณ์ใดเป็นจุดจบของเรื่อง

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า โครงเรื่องหมายถึง การลำดับเหตุการณ์ก่อนหลังในเรื่อง ที่ต้องมีความต่อเนื่องและมีความน่าสนใจชวนติดตาม จะทำให้เรื่องที่แต่งขึ้นมีเสน่ห์และสามารถตรึงผู้อ่านให้ติดตามเรื่องไปตลอดจนสามารถค้นพบแก่นของเรื่องได้

2. แก่นเรื่อง

ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539, น.44) ให้คำนิยามของคำว่า แก่นเรื่อง คือ แนวคิดรวบยอดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่นักเขียนบรรจงสร้างขึ้น เป็นความหมายของเรื่องที่คุณเขียนต้องการจะสื่อ แก่นเรื่องไม่ใช่เนื้อเรื่องหรือโครงเรื่อง แต่เนื้อเรื่องและโครงเรื่องจะช่วยให้ผู้อ่านค้นพบแก่นเรื่องเมื่อได้อ่านจบ

นอกจากนี้สุตารัตน์ เสรวิวัฒน์ (อ้างในไพโรจน์ บุญประกอบ, 2539, น.45) ได้แบ่งประเภทของแก่นเรื่องว่ามี 4 ประเภท คือ แก่นเรื่องแสดงทรรศนะ แก่นเรื่องแสดงอารมณ์ แก่นเรื่องแสดงพฤติกรรม และแก่นเรื่องแสดงภาพและเหตุการณ์

สามารถสรุปได้ว่า แก่นเรื่อง คือ แนวคิดสำคัญของผู้เขียนที่ต้องการจะสื่อให้ผู้อ่านรับรู้ซึ่งสอดแทรกไว้ในเรื่อง และแก่นเรื่องสามารถจำแนกได้ 4 ประเภท คือ แก่นเรื่องแสดงทรรศนะ แก่นเรื่องแสดงอารมณ์ แก่นเรื่องแสดงพฤติกรรม และแก่นเรื่องแสดงภาพและเหตุการณ์

3. ตัวละคร

เปลื้อง ณ นคร (2541, น.128) กล่าวว่า คำว่าตัวละคร (Character) ยืมคำทางการละครมาใช้ หมายถึง ตัวซึ่งมีบทบาทอยู่ในเรื่อง

วาสนา เกตุภาค (มปป., น.109) นิยามความหมายของตัวละครว่า ตัวละครคือบุคคลที่กล่าวถึงในเรื่อง เป็นผู้มีพฤติกรรมซึ่งจะทำให้เรื่องดำเนินไปได้ ตัวละครในเรื่องสั้นอาจแบ่งตามความสำคัญเป็น 2 ประเภท คือ ตัวละครสำคัญอันได้แก่ ตัวละครที่เกี่ยวข้องกับโครงเรื่องมากที่สุด ซึ่งจะมีน้อยหรือมีเพียงตัวเดียว อีกประการหนึ่งคือ ตัวละครประกอบ จะมีที่ตัวก็ย่อมขึ้นอยู่กับเรื่อง

บุญยงค์ เกศเทศ (มปป., น.299) ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539, น.77) กล่าวว่า ตัวละครหมายถึงผู้ประกอบพฤติกรรมตามเหตุการณ์ในเรื่องหรือเป็นผู้รับผลจากเหตุการณ์ในเรื่อง ตัวละครเป็นได้ทั้งต้นไม้ สัตว์หรือ สิ่งของที่ไม่มีชีวิต แต่ทว่าผู้เขียนทำให้มันมีบทบาทเหมือนสิ่งมีชีวิต

ส่วนเพลินตา (นามแฝง, 2539, น.161) แสดงทัศนะเกี่ยวกับตัวละครไว้เพียงย่อมนัยว่า ตัวละครคือชีวิตและลมหายใจของเรื่อง

ดังนั้นตัวละครหมายถึง บุคคลที่ผู้แต่งสมมุติขึ้นมาเพื่อให้ทำพฤติกรรมในเรื่อง โดยมีโครงเรื่องและแก่นเรื่องเป็นสิ่งที่กำหนดการกระทำของตัวละครอีกชั้นหนึ่ง เป็นผู้มีบทบาทในเรื่องหรือทำให้เรื่องเคลื่อนไหวดำเนินไปสู่ปลายทาง ซึ่งตัวละครอาจมีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ ตัวละครไม่จำเป็นต้องเป็นมนุษย์เท่านั้น หากแต่รวมถึงพืช สัตว์ และสิ่งของ ฯลฯ เป็นตัวละครมีความคิดและการกระทำอย่างคน และทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามร่วมไปด้วยนั่นเอง

4. ฉาก

ฉากถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและมักปรากฏอยู่ในเรื่องสั้นเสมอ ซึ่งวาสนา เกตุภาค (มปป., น.108) สุพรรณิ โกศลวิวัฒน์ (2530, น.53) และ สมพร มั่นตะสูตร (2525, น.243) กล่าวถึงฉากว่า หมายถึง สถานที่ เวลา และบรรยากาศ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมทุกอย่างที่ปรากฏในท้องเรื่องนั้นๆ ซึ่งลักษณะของฉากที่ดีควรมีรายละเอียดพอควร มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและบุคลิกลักษณะของตัวละคร สอดคล้องกับคณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2529, น.641) ที่กล่าวว่า ฉาก หมายถึง สถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่อง ซึ่งเป็นที่เกิดพฤติกรรมของตัว

ละครหรือเหตุการณ์ต่างๆ ฉากในเรื่องต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างสถานที่ เวลา อารมณ์ของตัวละครและผู้อ่าน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ฉากหมายถึง เวลา สถานที่ สภาพแวดล้อมของตัวละครและ สิ่งต่างๆที่ปรากฏในเรื่องที่มีความสอดคล้อง สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องและช่วยให้ตัวละครโลดแล่นไปตาม เรื่องราวได้อย่างกลมกลืน

5. อารมณ์และบรรยากาศ

ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539, น.86) กล่าวว่า อารมณ์และบรรยากาศเป็นส่วน หนึ่งขององค์ประกอบและรายละเอียดต่าง ๆ ในเรื่อง ในขณะที่เดียวกัน อารมณ์และบรรยากาศที่ถูก สร้างขึ้นมีผลให้องค์ประกอบและรายละเอียดกระจำจรัส ประทับความรู้สึกของผู้อ่านเป็นอย่างดี

วาสนา เกตุภาค (มปป., น. 109)กล่าวถึงอารมณ์และบรรยากาศว่า อารมณ์และ บรรยากาศจะปรากฏไปพร้อมกันกับฉาก และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมซึ่งสรุปได้ว่า สำหรับเรื่องสั้น สมัยใหม่ให้ความสำคัญกับฉากเป็นอย่างมากเพราะถือว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวและมี อารมณ์ร่วมไปกับตัวละครเป็นอย่างดี

คณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2529, น.642) กล่าวถึงอารมณ์และ บรรยากาศว่า คือการแสดงอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และมีส่วนร่วมใน ความรู้สึกนั้น คือเกิดความรู้สึกและอารมณ์คล้ายตามตัวละครในเรื่อง ไม่ว่าจะเป็น อารมณ์รัก อารมณ์ แค้น และความความรู้สึกตื่นเต้น

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543, น.69) ให้ความหมายคำบรรยากาศในเชิงวรรณกรรม ว่า ที่ทำของผู้อ่านที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามแต่ผู้แต่งจะชักพาไป เช่น เศร้าหมอง เกรี้ยวกราด ขมขื่น เยาะหยันหรือขบขัน เป็นต้น ผู้แต่งอาจใช้เครื่องแต่งกาย สิ่งของเครื่องใช้ของตัวละคร ตลอดจนฉาก แสง สี และ เสียง ฯลฯ เป็นเครื่องมือในการสื่อที่ท่าและทัศนคติดังกล่าวนี้มายังผู้อ่าน เช่น ในตอนที่ ผู้แต่งต้องการให้ผู้อ่านทราบถึงความรู้สึกของตัวละครที่ยังไม่แน่ใจว่าตนเองจะสมปรารถนาหรือไม่นั้น ผู้แต่งอาจจะกำหนดฉากให้เป็นเวลาตอนเช้ามืด ฟ้าจะเริ่มสว่างซึ่งเป็นเวลาที่ตัวละครมองอะไรไม่ ชัดเจนเพื่อทำให้ผู้อ่านเข้าใจว่าบรรยากาศนี้มีสภาพเหมือนจิตใจของตัวละครในยามนั้น

จะเห็นได้ว่าอารมณ์และบรรยากาศ คือ สภาพะการแสดงออกทางอารมณ์ของตัว ละครหรือสภาวะที่เกิดขึ้นกับฉากที่เรื่องกำลังดำเนินอยู่ ซึ่งอารมณ์และบรรยากาศมีส่วนช่วยให้ผู้อ่าน สามารถเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครได้ แต่ทั้งนี้ผู้เขียนจะต้องเลือกใช้อารมณ์และ บรรยากาศให้กลมกลืนกับโครงเรื่องเพื่อความสอดคล้องกันและความเพลิดเพลินในการอ่านของผู้อ่าน

6. บทสนทนา

บทสนทนา หมายถึง การสนทนาระหว่างตัวละคร ซึ่งบทสนทนาระหว่างตัว ละครอาจจะเป็นบทสนทนาระหว่างตัวละครสองตัวหรือหลายตัวละครก็ได้ หรือการสนทนาในใจ

ของตัวละครเอง คือ ความคิดในใจของตัวละครตัวนั้น บทสนทนาแสดงถึงภูมิหลัง ความคิด ทักษะคติ บุคลิกภาพของตัวละคร ซึ่งมีส่วนผลักดันให้เรื่องดำเนินต่อไปได้

สุธิวศ์ พงศ์ไพบุลย์ (2522, น. 126) กล่าวว่า บทสนทนาคือ ถ้อยคำที่ตัวละคร พูดจาโต้ตอบกัน โดยปกติมักอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ

กุลลาบ มัลลิกะมาส (2520, น.114) สรุปวัตถุประสงค์ในการเขียนบทสนทนาไว้ ดังนี้

1. ช่วยในการดำเนินเรื่อง แทนหรือสลับกับการบรรยายจากผู้แต่ง
2. บอกเล่าบุคลิกลักษณะของตัวละคร
3. ช่วยให้เนื้อเรื่องไม่ซ้ำกัน
4. สร้างหรือแสดงถึงความเหมาะสมในบริบท ฐานะของตัวละคร ทำให้ตัวละคร

มีความสมจริง

5. สร้างสุนทรียรสทางวรรณศิลป์และเพิ่มความสนุกสนานให้ผู้อ่าน

ธวัช ปุณโณทก (2527, น.74) กล่าวว่า บทสนทนา เป็นลักษณะเด่นอย่างหนึ่งของ เรื่อง และเป็นการแยกเรื่องสั้นออกจากการเล่านิทาน หรือนิยายโบราณของไทย การมีบทสนทนาเป็น การสร้างบรรยากาศให้เรื่องราวดูเหมือนจริงมากยิ่งขึ้น

ยุพร แสงทักษิณ (2538, น.55) กล่าวว่าบทสนทนาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญสำหรับ เรื่องสั้นบางเรื่อง เพราะช่วยให้เรื่องดำเนินต่อและช่วยให้เห็นบุคลิกลักษณะของตัวละคร นอกจากนี้ ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539, น.45) ยังให้นิยามของบทสนทนาว่า คือถ้อยคำที่ใช้ในการดำเนินเรื่อง ระหว่างตัวละครตั้งแต่สองตัวขึ้นไป

สมพร มินตะสูตร (2525, น.967) ให้ความหมายบทสนทนา ดังนี้

บทสนทนา คือการโต้ตอบระหว่างตัวละคร บทสนทนาที่แต่งขึ้นจะช่วยให้ผู้อ่าน เข้าใจบุคลิกลักษณะของตัวละครนั้น ๆ บทสนทนาที่ดีต้องมีความเหมาะสมกับสถานภาพหรือโอกาส และต้องมีความเหมาะสมกับนิสัยและอารมณ์ของตัวละครอีกด้วย บทสนทนามีหน้าที่ดังนี้

1. เป็นเครื่องช่วยให้เรื่องดำเนินต่อไป
2. ให้คติ ข้อคิดสอนใจ
3. เป็นสื่อกลางที่สื่อความคิดระหว่างตัวละครด้วยกัน
4. ทำให้เกิดจินตนาการที่สร้างสรรค์
5. สามารถเป็นตัวชี้หรือแสดงถึงบุคลิก นิสัย ของตัวละครแต่ละตัว
6. ทำให้บรรยากาศในเรื่องมีการเปลี่ยนแปลง

กล่าวโดยสรุป บทสนทนาจึงหมายถึงถ้อยคำที่ตัวละครในเรื่องใช้โต้ตอบกันเพื่อ ดำเนินเรื่อง และทำให้เห็น ความคิด บุคลิกลักษณะของตัวละคร ชัดชัดแจ้ง ภูมิหลังตลอดจน

รายละเอียดต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการสอดแทรกแทนคำบรรยาย และยังสร้างความสมจริงทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินอีกด้วย

3.5 แนวทางในการสอนเขียนเรื่องสั้น

การสอนเขียนเรื่องสั้นให้ประสบความสำเร็จนั้นยาก แต่จะเป็นเรื่องที่ทำได้ดีหากครูผู้สอนสามารถดึงเอาจินตนาการและความคิดของผู้เรียนออกมาได้ และครูควรมีหลักการสอนเทคนิควิธีการสอนที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ กล่าวคือ ผู้เรียนสามารถเข้าใจลักษณะของเรื่องสั้น ชนิดของเรื่องสั้น ตลอดจนองค์ประกอบของเรื่องสั้น และสามารถคิดสร้างสรรค์เขียนเรื่องสั้นขึ้นเองได้ เมื่อนักเรียนสามารถเขียนเรื่องสั้นเองได้ นักเรียนจะมีความสุข สนุกสนาน พยายามหาทางฝึกฝนตนเองให้สามารถเขียนเรื่องสั้นได้ดียิ่งขึ้น และมีความภาคภูมิใจ ผลงานของตนเอง ในการสอนเขียนเรื่องสั้นนั้นมิใช่ให้ความเห็นไว้ ดังนี้

ไพโรจน์ บุญประกอบ (2539, น.221-232) ให้แนวทางการสอนเขียนเรื่องสั้นและนวนิยายสรุปได้ดังนี้

1. วิธีเดียวที่จะทำให้ผู้เรียนเขียนนวนิยายหรือเรื่องสั้นได้ คือ การลงมือเขียน หาสิ่งทีกระตุ้นให้เกิดความอยากเขียน อะไรก็ได้ที่สามารถปลุกเร้าให้เกิดความต้องการอยากเขียนเรื่องสั้นมากระตุ้น
2. เริ่มเขียนเรื่องทีอยากเขียน เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวหรือกระทบความรู้สึกอย่างรุนแรง เพราะจากประสบการณ์การสอนการเขียนยืนยันว่าผู้เรียนที่ฝึกฝนการเขียนจะเขียนเรื่องราวออกมาได้ดีเพราะมีอารมณ์ร่วมกับสิ่งที่เขียนอย่างแท้จริง
3. ผู้เรียนฝึกฝนการเขียนจะต้องหมั่นสังเกต พิจารณา ผู้คน เหตุการณ์ ฟังมากอ่านมากจนสามารถสร้างรายละเอียดในการเขียนเรื่องได้
4. ในการตั้งชื่อเรื่องจะต้องตั้งชื่อให้สอดคล้องกับเรื่องที่เขียน ผู้เรียนควรจดจำสำนวน วลีที่คมคายชวนคิดที่อาจได้จากการฟัง อ่าน หรือคิดขึ้นเองและสะสมไว้บ้าง เพื่อสามารถนำมาใช้ในการตั้งชื่อเรื่อง
5. หัตวิพากษ์วิจารณ์เรื่องสั้นที่อ่าน และรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ของผู้อื่น ในการอ่านเรื่องสั้นแต่ละเล่ม ผู้เรียนควรศึกษาและมีความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน ถ้าอ่านแล้วเกิดความประทับใจ ประทับใจด้วยเหตุผลอะไร เรื่องใด ตอนใดอ่านแล้วรู้สึกบกร่อง ขาดๆ เกินๆ ไม่กลมกลืน ให้สมมติว่าตนเองเป็นผู้เขียนแล้วจะแก้ไขอย่างไร นี่ถือเป็นการวิจารณ์และเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการฝึกเขียนด้วย
6. เรียนรู้นิสัยในการเขียนของตนเอง แต่ละคนจะมีนิสัยการเขียนแตกต่างกันไปตามความชอบและมีลักษณะเฉพาะในการทำงานเขียนเรื่องสั้น

คณาจารย์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2529, น.643-655) ได้เสนอวิธีการสอนเขียนเรื่องสั้นโดยแยกองค์ประกอบตามส่วนของแต่ละลำดับดังนี้

1. การเขียนโครงเรื่อง ก่อนจะวางโครงเรื่อง ผู้เรียนต้องทราบถึงลักษณะของโครงเรื่องที่ดี โดยพิจารณาจากแนวทางดังนี้

- 1.1 มีความสัมพันธ์กันระหว่างเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องเหมือนลูกโซ่ เริ่มจากส่วนที่เล็กไปสู่ส่วนที่ใหญ่ มีรายละเอียดประกอบเท่าที่จำเป็น
- 1.2 มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในเรื่อง
- 1.3 ถ้ามีโครงเรื่องย่อย ต้องมีความสัมพันธ์ต่อโครงเรื่องใหญ่ และมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน
- 1.4 มีกลวิธีในการลำดับเรื่องให้เข้าใจกระจ่างๆ รวมทั้งเปิดเรื่องและปิดเรื่องอย่างประทับใจ
- 1.5 สร้างเงื่อนไขให้ผู้อ่านสนใจ ติดตามต่อไป โดยแสดงปัญหาหรือเปิดเผยเรื่องไม่ละเอียด แล้วจึงคลี่คลายปัญหาหรือขยายรายการหรือขยายรายละเอียด
- 1.6 มีข้อขัดแย้งที่น่าสนใจ เช่น ข้อขัดแย้งต่อผู้อื่น ต่อตนเอง ต่อสังคม หรือธรรมชาติ
- 1.7 ไม่มีเหตุบังเอิญเพื่อใช้แก้ปัญหาลบล้างไป ผู้แต่งควรใช้วิธีการอันสมจริงและแนบคายในการคลี่คลายปม
- 1.8 ชี้ให้ผู้เห็นโลกหรือสังคมอย่างกว้างขวาง

2. การเล่าเรื่อง โดยทั่วไปมักนิยมใช้อยู่ 2 วิธีคือ

- 2.1 ตัวละครในเรื่องมักเป็นผู้เล่าเรื่องเอง ซึ่งตัวละครดังกล่าวอาจเป็นตัวละครสำคัญคือ เจ้าของเรื่อง หรือเป็นตัวละครที่ไม่สำคัญเลย
- 2.2 ผู้เขียนเป็นผู้เล่าเรื่องในฐานะที่เกี่ยวข้องกับตัวละครในเรื่อง
- 2.3 ผู้เขียนเล่าเรื่องโดยหยั่งเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของตัวละคร

3. การเริ่มเรื่องมักใช้ได้หลายวิธีดังนี้

- 3.1 ใ้บทสนทนา
- 3.2 ใ้การพรรณนา
- 3.3 ใ้สุภาชิต
- 3.4 สร้างนาฏการหรือการกระทำของตัวละครที่ทำให้เกิดความน่าสนใจอย่างรวดเร็ว

4. การดำเนินเรื่อง ผู้แต่งสามารถเลือกการดำเนินเรื่องจากกลวิธีดังต่อไปนี้

- 4.1 การดำเนินเรื่องตามปฏิทิน หรือเล่าเรื่องตามลำดับก่อนหลังของเหตุการณ์

4.2 การดำเนินเรื่องย้อนหลัง คือการเล่าเรื่องโดยเปิดตอนใดตอนหนึ่งแล้วจึงเล่าย้อนกลับมา โดยให้ตัวละครนี้ยกย้อนอดีตของตน หรือผู้เขียนเล่าย้อนว่าก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์นี้ได้มีเรื่องราวสำคัญใดเกิดขึ้นก่อนบ้าง

4.3 ดำเนินเรื่องสลับไปมา คือการเล่าเรื่องต่างสถานที่สลับไปมา

5. การเสนอตัวละคร ตัวละครในเรื่องไม่จำเป็นต้องเป็นคนเสมอไป อาจเป็นสัตว์ สิ่งของ สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เช่น ต้นไม้ แต่ตัวละครเหล่านั้นเมื่ออยู่ในเรื่องสั้นจะต้องมีบทบาทเทียบเท่ากับตัวละครที่เป็นคน คือ คิดหรือกระทำอย่างคน ตัวละครที่น่าสนใจต้องมีลักษณะที่แปลกทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้แต่งจะต้องสร้างตัวละครทั้งทางด้านบุคลิกภาพและลักษณะนิสัย อีกทั้งกำหนดบทบาทของตัวละครให้สอดคล้องกับเรื่อง

6. การเขียนบทสนทนา คำพูดของตัวละครในเรื่องต้องเป็นคำพูดที่เหมาะสมแก่สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษาของตัวละคร ซึ่งบทสนทนาในเรื่องสั้นต้องมีลักษณะดังนี้

6.1 เป็นภาษาพูดที่สมจริง เหมาะกับบุคลิกและสถานการณ์ของเรื่อง

6.2 แสดงให้เห็นลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างเด่นชัด

6.3 เสนอปรัชญา แนวคิดของผู้เขียนให้ผู้อ่านรับรู้

6.4 แสดงให้เห็นถึงบรรยากาศที่สมจริง

7. การสร้างบรรยากาศ การเขียนเรื่องสั้นไม่จำเป็นต้องให้รายละเอียดของสถานที่ เวลาและบรรยากาศของเรื่องให้มากไป แต่ควรบรรยายอย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่กระชับ นอกจากนี้ควรใช้ฉากที่สมจริง เพื่อให้ผู้อ่านเข้าถึงบรรยากาศของเรื่องได้ และยังก่อให้เกิดจินตนาการร่วมกับผู้อ่านอยู่ในสถานที่นั้นด้วย การสร้างฉากสามารถใช้ได้หลายวิธี เช่น

7.1 การบรรยายโดยผู้แต่ง

7.2 การใช้ภาษาถิ่นของตัวละคร

7.3 การเล่าถึงประเพณีท้องถิ่น

7.4 การใช้เหตุการณ์ หรือภูมิหลังในอดีต ทำให้ทราบถึงสถานที่และสมัยที่เกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น

8. การจบเรื่องหรือปิดเรื่อง การเขียนเรื่องสั้นที่ดีนั้น นอกจากจะเน้นแก่นของเรื่องนั้น ยังต้องจบเรื่องให้ดีอีกด้วย เพราะการจบเรื่องจะสามารถสร้างความประทับใจให้ผู้อ่าน เนื่องจากการคลี่คลายปมของเรื่อง ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกพอใจหรือประหลาดใจ

จากที่กล่าวมา การสอนเรื่องสั้นไม่มีสูตรสำเร็จตายตัวที่แน่นอน การฝึกฝนให้เขียนเรื่องสั้นได้ ผู้เรียนต้องศึกษาและเข้าใจองค์ประกอบเรื่องสั้น ลักษณะของเรื่องสั้นชนิดต่าง ๆ แล้วนำความรู้ทั้งหมดมาหลวมรวมก่อนที่จะเริ่มลงมือเขียนเรื่องสั้นเป็นขั้นตอนสุดท้าย ในขั้นตอนนี้ผู้เขียนต้องใช้ทั้งจินตนาการและประสบการณ์ที่ตนเองมีมาสร้างสรรค์เรื่องสั้นของตนเอง ผู้สอนควรหา

โอกาสให้ผู้เรียนหมั่นศึกษาอ่านและวิพากษ์วิจารณ์เรื่องสั้นชนิดต่าง ๆ อยู่เสมอ ควรใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจช่วย เพื่อสร้างความสนใจและสร้างบรรยากาศในการเรียน การเขียนเรื่องสั้นเป็นทักษะที่ยาก ผู้สอนจะต้องเป็นผู้มีใจกว้างอดทน ยอมรับผลงานของผู้เรียน คอยช่วยเหลือแก้ไขผลงาน และให้กำลังใจเสมอ ผู้สอนควรให้อิสระแก่ผู้เรียนทั้งในด้านเนื้อหา ความยาว และเวลาที่เหมาะสม ไม่มุ่งแต่จะให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ เน้นหลักภาษา หรือเขียนตัวสะกดให้ถูกต้องเท่านั้น การประเมินผลงานเขียนเรื่องสั้นควรมีเกณฑ์การประเมินที่แน่นอน และผู้เรียนควรจะได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลทุกครั้ง

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังมโนทัศน์ มีดังนี้

อุไรวรรณ นิมนวล (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การวิจัยและพัฒนาทักษะการเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เทคนิคร่วมกันอ่านเขียน (CIRC) ร่วมกับผังมโนทัศน์ (Concept maps) โดยบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียง” ได้ผลการวิจัยคือ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.49 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัฒนากาญจน์ แก้วมณี (2562, น.86) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาความสามารถเขียนอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การใช้แผนผังมโนทัศน์ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการคิด และการแก้ปัญหาของนักเรียนได้จริง เนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทั้งหมด

แสงระวี ประจวบวัน (2553) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนความเรียง โดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนด้าน ทักษะการเขียนความเรียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แตกต่างกันโดยผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ชนานุต อุ่นมะดี (2550, น.73) ได้ทำการศึกษาผลการใช้เทคนิคระดมพลังสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จตุติมา นาควรรณ (2544, น.199) ทำการศึกษาผลของการเขียนโดยใช้เทคนิคระดมสมอง และผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

5 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ ในขณะที่ระดับความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ไพโรจน์ ขวัญคง (2545, น.63 -68) ได้ศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเขียน เรียงความโดยใช้แผนที่ความคิดและกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนสามารถนำกระบวนการของแผนที่ความคิดใช้ในการวางแผนการเขียน สามารถเตรียมการและวางแผนการเขียนได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งใช้กระบวนการกลุ่มในการร่วมกันคิด การศึกษาค้นคว้า พัฒนาผลงานและบูรณาการเทคนิคความรู้ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ โดยมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ความเข้าใจจากแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และการประเมินผลงานการเขียนเรียงความพบว่าผลการประเมินหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สมพร ชาวไทย (2548, น.101-104) ทำการศึกษาการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องทักษะการเขียนจดหมายโดยใช้แผนที่ความคิด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนด้านการเขียนจดหมายจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิด นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทั้งแบบกลุ่มและงานเดี่ยว ส่งผลให้ความรู้เพิ่มขึ้น นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความสามารถและความสนใจ นักเรียนจดจำเรื่องราวหรือข้อเท็จจริงเป็นแผนภาพ ทำให้ง่ายต่อการจดจำเป็นการเสริมแรงทำให้การเรียนรู้มีความหมายมากขึ้น

สุพิศ กลิ่นบุปผา (2548, น.18-19) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถของการเขียนเรียงความภาษาไทยที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ความสามารถในการเขียนเรียงความภาษาไทยเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านเนื้อหาสูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการคิดค้นข้อมูลที่นำมาใช้ในการสร้างงานเขียนของตนเอง รู้จักการวางแผนงานเขียนของตนเองชัดเจน ส่วนคะแนนด้านกลไกทางภาษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยได้สรุปว่าพัฒนาการทางด้านนี้ต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝนให้มากขึ้น ต้องสั่งสมความรู้ และประสบการณ์จึงจะสามารถสร้างสรรค์งานเขียนที่ดีได้

อำไพ ลัคนาอนุสรณ์ (2545) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 และความสามารถทางการเขียนภาษาไทยในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากงานวิจัยของนักวิจัยไทยสามารถสรุปได้ว่าการนำผังมโนทัศน์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ อาทิ ภาษาไทย ในทักษะการอ่านและการเขียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ผลจากการทดลองพบว่านักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีการวางแผนในการสร้างข้อมูลอย่างเป็นระบบ รู้จักการทำงานกระบวนการกลุ่ม มีการระดมความคิดและมีพัฒนาการด้านความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมุ่งหวังว่าผลของการวิจัยด้านการวางแผนเพื่อเตรียมการเขียนการร่วมกันแสดงความคิดเห็น และการพัฒนางานเขียนที่ได้รับมอบหมายจะเกิดขึ้นแก่นักเรียนหลังการวิจัยครั้งนี้

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สติร์ม (Sturm, 1996) ได้ศึกษาผลของการสร้างผังมโนทัศน์ในเรื่องการเขียนอธิบาย โดยการสร้างผังมโนทัศน์ด้วยมือและใช้คอมพิวเตอร์ของนักเรียนระดับ 8 ที่ด้อยความสามารถทางการเรียนและด้อยความสามารถทางการอ่าน ผลของการศึกษาพบว่านักเรียนที่ด้อยความสามารถทางการเรียนและด้อยความสามารถทางการอ่านทั้งกลุ่มที่สร้างผังมโนทัศน์ด้วยมือและใช้คอมพิวเตอร์มีความสามารถทางการเขียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

แมคเคลน (McClain, 1986) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำแผนผังทางปัญญาไปใช้ในการอธิบายโครงสร้างของเนื้อหาวิชาก่อนทำการสอน ซึ่งทำการศึกษากับนักเรียนในระดับมหาวิทยาลัย พบว่าเทคนิคแผนผังทางปัญญา ช่วยให้นักเรียนเกิดมโนทัศน์ได้ดีขึ้น รวมทั้งยังพบว่า มีส่วนช่วยในการจัดบรรยาย พัฒนาคุณภาพในการระดมสมองของนักศึกษา ทำให้การจัดบันทึกชัดเจน นักศึกษามีความคิด เป็นอิสระมากขึ้น รวมทั้งยังช่วยเพิ่มความเข้าใจด้วย ซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แต่ละบุคคลได้ดี

สินาทราและคนอื่นๆ (Samatra and others. 1986, p.5-6) ทำการค้นคว้าเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการสร้างผังโยงความสัมพันธ์ความหมายในการสอนเขียนกับนักศึกษาปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยที่ประสบปัญหาในการเรียน โดยกลุ่มนักศึกษาดังกล่าวอ่านงานเขียนที่มีลักษณะการเรียงลำดับเหตุการณ์ (Sequential) การพรรณนา (Descriptive) การเปรียบเทียบ (Compare and Contrast) การจำแนกประเภท (Classification) จากนั้นจึงให้เติมโครงร่างของเรื่อง (Skeleton map) ให้สมบูรณ์จากความจำ เขียนเรื่องโดยใช้สำนวนของตนเอง โดยมีโครงร่างของเรื่องที่ฝึกสร้างเองเป็นแนวทาง กล่าวคือใช้โครงร่างของผู้เรียนเดิมเรียงเรียงขึ้นใหม่ โดยกำหนดความคิด เนื้อหาเอง และเขียนเรื่องตามโครงร่างที่ร่างไว้ ผู้วิจัยสรุปว่าหลังการทดลองนักศึกษามีคะแนนงานเขียนเพราะมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นกว่าเดิม

ไวท์ (White. 1980, p.6) กล่าวว่า ความสามารถทางการเขียนคือความสามารถในการเรียงประโยคให้เชื่อมโยงกันอย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์และอย่างสมเหตุสมผล เขียนได้

เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ การเขียนต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ ความสามารถในการเขียนต้องประกอบด้วยความถูกต้องของภาษาและเอกภาพของเรื่อง

แพตตี้ โดโรธี และเมเจอร์รี (Patty, Dorothy; & Majorie. 1985, p.182-226) และจอห์นสัน (Johnson 1986, p.93) กล่าวถึงความหมายของความสามารถทางการเขียนไปในแนวทางเดียวกันว่าเป็นความสามารถในการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นเนื้อหารายละเอียดต่าง ๆ ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการเรียบเรียงความคิดให้เป็นประโยค ข้อความสั้นๆ และเป็นเรื่องราวที่ถูกต้องตามหลักภาษาเพื่อสื่อความหมาย

เบย์ (Bay. 1985) ได้ทำการศึกษาด้วยการนำ Astute Activities นำมาใช้สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในวิชาภาษาอังกฤษ กิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วยการระดมสมอง การฝึกหัดการเขียนอย่างสร้างสรรค์โดยใช้บุคลิกลักษณะของนักเรียน การอภิปรายประเด็นที่หลากหลายจากรูปแบบของคุณลักษณะ รวมทั้งเทคนิคแผนผังความคิด ผลปรากฏว่าความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานของนักเรียน และความสามารถในการเขียน และความตระหนักต่อประเด็นปัญหาต่าง ๆ ดีขึ้นด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานค้นคว้าทั้งในประเทศและต่างประเทศนี้สรุปได้ว่าการใช้ผังมโนทัศน์ความคิดตามแนวคิดของ Tony Buzan สามารถช่วยให้นักเรียนร่วมมือกันระดมความคิดได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ แล้วใช้รูปแบบการสร้างผังมโนทัศน์โดยยึดหลักการเขียนของสีนาทราและคณะ เพื่อจัดรวบรวมความคิดได้อย่างเป็นระบบ และสามารถวางแผนโครงการเขียน ทำให้ผลงานของนักเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำผังมโนทัศน์มาทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ จังหวัดนนทบุรี โดยในการค้นคว้าครั้งนี้ใช้รูปแบบผังมโนทัศน์การเขียนเรื่องสั้น ผังมโนทัศน์แบบลำดับเหตุการณ์ และผังมโนทัศน์แบบพรรณนารายละเอียด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 40 คน จัดชั้นเรียนแบบลดความสามารถ

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ จังหวัดนนทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทยเรื่อง การเขียนเรื่องสั้นโดยใช้ผังมโนทัศน์ จำนวน 5 แผน คาบละ 80 นาที

2.1.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังจัดการเรียนรู้ เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ ใช้เกณฑ์การตรวจคะแนนแบบรูบริกส์ (Rubric)

2.1.3 สถิติที่ใช้/การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

2.2 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนา ดังนี้

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้การใช้ผังมโนทัศน์ในการเขียนเรื่องสั้น วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา คำอธิบายรายวิชา สาระสำคัญมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเนื้อหาเกี่ยวกับการเขียนเรื่องสั้น ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรภาควิชาภาษาไทยของสถานศึกษานานาชาติกรุงเทพฯ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตรดังกล่าว

2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเขียนเรื่องสั้นและใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น แล้วคัดเลือกเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น

3) กำหนดวัตถุประสงค์ของแผนการสอน

4) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนเรื่องสั้นโดยใช้ผังมโนทัศน์ วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ผังมโนทัศน์ จำนวน 1 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบและเค้าโครงเรื่องสั้น จำนวน 2 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การกำหนดแก่นเรื่อง 1 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การสร้างตัวละครและบทสนทนา จำนวน 2 คาบ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง เรื่องความขัดแย้งและการผูกปม จำนวน 2 คาบ

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะให้ปรับเนื้อหาในแผนที่ 2-4 โดยให้ปรับลดเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้และเพิ่มขั้นตอนและแสดงกระบวนการนำผังมโนทัศน์ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมิน ตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และประเมินไปค่าความสอดคล้องระหว่าง

เนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์รายข้อทุกแผน กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลโดยใช้มาตร
ประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก
ระดับ 3	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	แผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ผังมโนทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 4.91 และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน 0.054 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้มาปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เชี่ยวชาญให้ปรับกิจกรรม
ให้มีความหลากหลาย และปรับเนื้อหาเรื่องสั้นในแผนการสอนที่ 2 ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การ
เรียนรู้มากยิ่งขึ้น และผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องได้ค่าเฉลี่ยไม่เกิน 5

2.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรื่องสั้น ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความสามารถการเขียนเรื่อง
สั้น
- 2) สร้างแบบวัดความสามารถทางการการเขียนเรื่องสั้นวิชาภาษาไทย ซึ่ง
เป็นข้อสอบอัตนัยตามจุดประสงค์การเรียนรู้
- 3) นำแบบวัดความสามารถที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่
ปรึกษาเพื่อตรวจสอบว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์ กิจกรรม จากนั้นแก้ไขตามอาจารย์ที่
ปรึกษาแนะนำ
- 4) นำแบบวัดความสามารถพร้อมกับแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อ
ประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และได้ทำการ
ประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน
ดังนี้

+ 1 เมื่อท่านว่าสอดคล้อง

0 เมื่อท่านไม่แน่ใจ

- 1 เมื่อท่านเห็นว่าไม่สอดคล้อง

5) วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับ
จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้สูตรหาค่า IOC (Index of Item Objective congruence) สมนึก
ภักทิตยธนี. 2553, น.221) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในข้อสอบแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้ว

นำมาหาค่าเฉลี่ยและเทียบเกณฑ์ที่ปรากฏว่า แบบทดสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

6) นำแบบวัดความสามารถที่ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว จำนวน 2 ข้อ ไปทดลอง (Try-out) กับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนทำข้อสอบมาตรวจให้คะแนน ตามเกณฑ์การให้คะแนน

7) นำแบบวัดความสามารถมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ.72

8) จัดพิมพ์แบบวัดความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยในครั้งนี้ คือ การวิจัย เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1.1 ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน วัดความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 ข้อ

3.1.2 ให้นักเรียน เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ในการเขียนเรื่องสั้นประกอบการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แต่ละหน่วยการเรียนรู้ตามเนื้อหาที่กำหนด จำนวน 5 แผน ๆ ละ 80-160นาที

3.1.3 ทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบอัตนัยหลังเรียนวัดความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.1.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียน และ หลังเรียน มาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

3.2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 ครั้ง จำนวน 8 ชั่วโมง ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2564 ถึงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2564 จำนวน 10 ชั่วโมง

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.3.1 หาค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน (\bar{X}) โดยคำนวณจากสูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543, น.351)

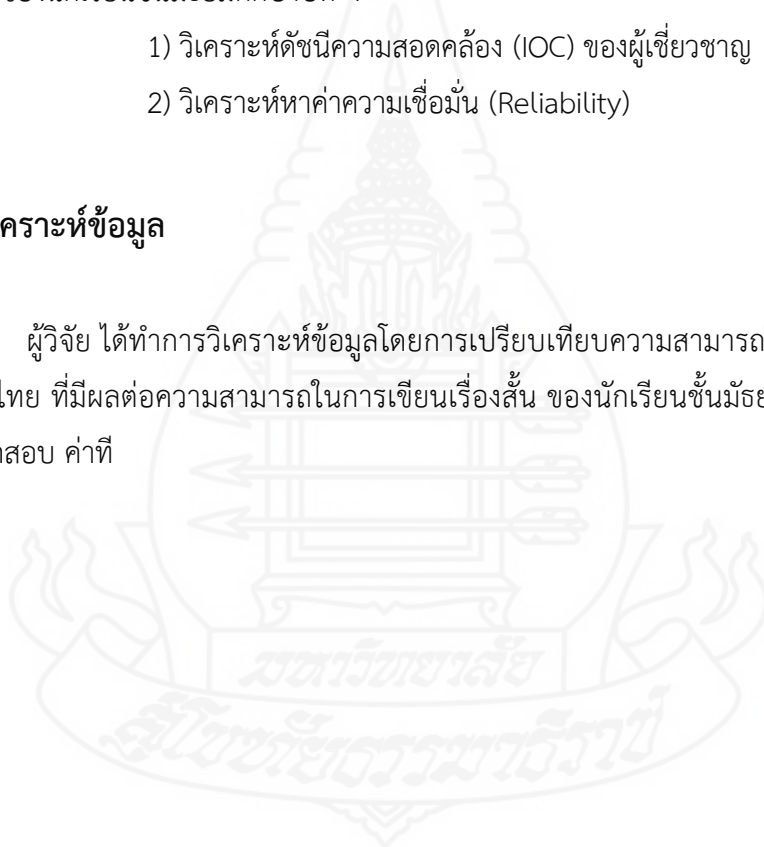
3.3.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน ใช้สูตร ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2543, น.352)

สถิติที่ใช้หาคุณภาพของแบบทดสอบความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

- 1) วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ
- 2) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น วิชาภาษาไทย ที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการทดสอบ ค่าที่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนนักเรียน
E_1	แทน	คะแนนจากแบบวัดความสามารถก่อนเรียน
E_2	แทน	คะแนนจากแบบวัดความสามารถหลังเรียน
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการการเขียนเรื่องสั้น ระหว่างก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการผลการเปรียบเทียบความสามารถในการการเขียนเรื่องสั้น ระหว่างก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ มีผลดังนี้

ตารางที่ 4.1 การเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ก่อนและหลังเรียน โดยใช้ t-test Dependent Samples

ช่วงของการวัด	จำนวนคน (N)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ร้อยละของ คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ทดสอบ (t-test)
ก่อนการทดลอง	20	24	13.15	56.67	2.87	*6.83
หลังการทดลอง	20	24	22.20	92.29	1.75	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ก่อนการทดลองการใช้การใช้ผังมโนทัศน์ที่มีผลต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.15 จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.67 และคะแนนหลังการทดสอบมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นเป็น 22.20 จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.29 และเมื่อมีการทดสอบค่าเฉลี่ยดังกล่าว ด้วยสถิติการทดสอบแบบสองกลุ่มอิสระต่อกัน (t-test แบบ Dependent Samples) พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษา การใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ มีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ผังมโนทัศน์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. อภิปรายผล

ความสามารถทางการเขียนเรื่องสั้นที่ผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ ก่อนและหลังเรียน พบว่าความสามารถทางการเขียนเรื่องสั้นโดยใช้ผังมโนทัศน์ของผู้เรียนเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนการเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการคิดค้นและกำหนดข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการสร้างงานเขียนของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยสังเกตผังมโนทัศน์ของผู้เรียนแต่ละคนมีระบบ มีลำดับขั้นตอน จัดสัดส่วนได้ชัดเจน งานเขียนมีการจัดลำดับเนื้อหา เรียบเรียงลำดับความ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการใช้ผังมโนทัศน์ในการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถทางการเขียนเรื่องสั้นหลังเรียนดีขึ้นอย่างเป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำหนดความสำคัญของเหตุการณ์ให้สอดคล้องกับแนวคิดของเรื่อง อันสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพิศ กลิ่นบุปผา (2548, น.18-19) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถของการเขียนเรียงความภาษาไทยที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ความสามารถในการเขียนเรียงความภาษาไทยเพิ่มขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยของความสามารถด้านเนื้อหาสูงขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้วิธีการคิดค้นข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการสร้างงานเขียนของตนเอง

รู้จักการวางแผนงานเขียนของตนเองชัดเจน ส่วนคะแนนด้านกลไกทางภาษามีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยผู้วิจัยได้สรุปว่าพัฒนาการทางด้านนี้ต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝนให้มากขึ้น ต้องสั่งสมความรู้ และประสบการณ์จึงจะสามารถสร้างสรรค์งานเขียนที่ดีที่สุด

การใช้ผังมโนทัศน์มีขั้นตอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ กระตือรือร้น อยากนำข้อมูล จินตนาการและสารที่ต้องการจะสื่อมาวางในผังมโนทัศน์ได้อย่างครบถ้วน สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนในการสร้างสรรค์งานเขียนของตนเองที่สอดคล้องกับงานวิจัยของอำไพ ลัทธนาอนุสรณ์ (2545) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับการสอนตามคู่มือครู โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 30 คน ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านของกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 และความสามารถทางการเขียนภาษาไทยในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผังมโนทัศน์สามารถช่วยพัฒนาทักษะการเขียนเรื่องสั้น ช่วยให้นักเรียนมีความชัดเจนในการวางโครงเรื่อง วางแผนเพื่อเรียบเรียงเนื้อหาเป็นลำดับขั้นตอน ตลอดจนเก็บตกรายละเอียดของเรื่องสั้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นครูควรสอนเรื่องผังมโนทัศน์มาก่อนที่จะให้นักเรียนเรียนการเขียนเรื่องสั้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนในระดับชั้นอื่น ๆ โดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังมโนทัศน์ ในวิชาภาษาไทยในการเรียนการสอนทุกชั้น

3.2.2 ควรมีการศึกษางานวิจัยเรื่องนี้ โดยศึกษาตัวแปรตามอื่น เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2520). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กรมวิชาการ (2544). *แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- จตุมา นาควรรณ. (2544). *ผลของการสอนเขียนโดยใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เจือ สตะเวทิน. (2518). *เรื่องสั้นตัวอย่าง*. กรุงเทพฯ: ศึกษาภัณฑ์พานิช.
- ชานนุต อุ่นมะดี (2520). *ผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยภัฏราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2540). *เคล็ดลับการเขียนเรื่องสั้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิติใหม่.
- ธวัช ปุณโณทก. (2527). *แนวทางการศึกษาวรรณกรรมปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (มปป.). *เขียนไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญรัตน์ เชื้อวงศ์. (2563). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงโดยใช้ชุดกิจกรรมร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- ปฏิพันธ์ อุทยานกุล. (2545). https://archive.lib.cmu.ac.th/full/T/2545/thai1045pu_tpg.pdf
- ปราณี สุรสิทธิ์. (2541). *การเขียนสร้างสรรค์เชิงวารสาร*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แสงดาว.
- เปลื้อง ณ นคร. (2541). *ศิลปะแห่งการประพันธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- ไพโรจน์ ขวัญคง. (2545). *การวิจัยชั้นเรียน : การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความโดยใช้แผนที่ความคิดและกระบวนการกลุ่ม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งยางแดงพิทยาคม*. *วารสารวิชาการ*. 4(1), 63 -68.
- ไพโรจน์ บุญประกอบ. (2539). *การเขียนสร้างสรรค์ เรื่องสั้น-นวนิยาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- เพลินตา (นามแฝง). (2539). *โรงเรียนนักเขียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไรเตอร์.
- ยุพร แสงทักษิณ. (2538). *วรรณกรรมปัจจุบัน*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2539*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์. น.710.
- รุ่งเพชร ต.ศิริวานิช. (2550). *ผลของการใช้เทคนิคแผนผังความคิดเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. (สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- เรืองเดช จันทรศิริ. (2544). *ข้อปาริชาต 2001*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า.
- วัฒนากาญจน์ แก้วมณี. (2562). *การพัฒนาความสามารถการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, กรุงเทพฯ.
- วาสนา เกตุภาค. (มปป.). *การเขียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สมพร ชาวไทย. (2548). *การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องทักษะการเขียนจดหมาย โดยใช้แผนที่ความคิดวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- สมพร มั่นตะสุตร. (2525). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543). *วรรณกรรมไทยปัจจุบัน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอส.อาร์.พรีนติ้ง แมสโปรดักส์.
- สุโขทัยธรรมาธิราช, มหาวิทยาลัย. (2529). *เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประชาชน.
- สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (2518). *ถนนสายที่นำไปสู่ความตาย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- สุดารัตน์ เสรีวัฒน์. (2522). *วิวัฒนาการของเรื่องสั้นไทยตั้งแต่แรกจนถึง พ.ศ. 2475 เอกสารนิเทศการศึกษา*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2522). *ภาษาไทย 311 การเขียน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุพรรณณี โกศลวัฒน์ (2530). *วรรณกรรม: หลักและวิธีการ*. เชียงใหม่: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพิศ กลิ่นบุปผา. (2548). *ความสามารถของการเขียนความเรียงภาษาไทยที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5: กรณีศึกษาโรงเรียนพระปฐม วิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์ จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- แสงระวี ประจวบวัน. (2553). *การพัฒนาทักษะการเขียนความเรียงโดยใช้แบบฝึกทักษะที่ใช้วิธีการแผนที่ความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.

- อุไรวรรณ นิ่มนวล. (2553). การพัฒนาทักษะการเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการใช้เทคนิคร่วมกันอ่านเขียน (CIRC) ร่วมกับผังมโนทัศน์ (Concept maps) โดยบูรณาการ หลักเศรษฐกิจพอเพียง. โรงเรียนชุมชนยอดแก่งสงเคราะห์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3.
- อำไพ ลัคนานุสรณ์. (2545). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถทางการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1ที่ได้รับการสอนโดยใช้ผังมโนทัศน์กับ การสอน ตามคู่มือครู. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- Ault, C.R. (1985). Concept Mapping as a Study Strategy in Earth Science. *Journal of College Science Teaching*, 15(1), 38 –44.
- Buzan, Tony. (1991). *Use both side of your brain*. New York: Penguin Group.
- Cumming, Alister. (1989). Writing expertise and second language proficiency. *Language Learning*. 39(1): 81-141.
- McClain, A. (1986). Improving Lectures: Challenge both sides of the brain. The National Conference of the Association old Optometric Contact Lens Educator: 150-164. Nicole A. Buzzetto-More (Ed). *Advanced Principles of Effective e-Learning*. (pp. 59-111). Santa Rosa, Calif.: Informing Science Press, 2007.
- Novak, J. D. (2001). The Theory Underlying Concept Maps and How to Construct Them. [Online] 2001. Available from: <http://www.cmap.coginst.uwf.edu/info/printer.html> [2008, June 15]. Ruiz-Primo, M. A., et al. Comparison of the Reliability and validity of Scores from Two Concept-Mapping Techniques. *Journal of Research in Science Teaching*. 38.
- Schmidt, Marion B. (1986). The Shape of Content : Four Semantic Map Structures for Expository Paragraphs. *The Reading Teacher*. 40: 113-117.
- Sinatra, Richard C.; et al. (1986). Using Semantic Mapping after Reading to Organize and Write Original Discourse. *Journal of Reading*. 30: 4-14.

Steiner, C., Albert, D., and Heller, J. Concept Mapping as a Means to Build e-Learning.
Sturm, Janet M. (1996). Effect of Hand-Drama and Computer-Generated
Concept Mapping on expository Writing and Writing Attitudes of Middle
Level Student with Learning and Reading Disabilities. (Doctoral dissertation).
Lincoln: The University of Nebraska. Photocopy.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

1. ชื่อ: นางสาวชีรา เรืองตระกูล

ตำแหน่ง: ครูภาษาไทย

สถานศึกษา: สถานศึกษานานาชาติ (International School Bangkok)

วุฒิการศึกษา:

- ปริญญาตรี: อักษรศาสตรบัณฑิต (อ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย โทภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญาโท: Master of Arts in Communication, Victoria University of Technology, Australia
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช
- ปัจจุบัน กำลังศึกษาหลักสูตรปริญญาโท Master of Education (Technology and Teaching), Assumption University

ประสบการณ์และการทำงาน:

- พิธีกรรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก Nation Channel 1 ปี
- ประสบการณ์ทำงานด้านวิเทศสัมพันธ์ (International Relations) 1 ปี
- ประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษ ระดับมหาวิทยาลัย 1 ปี
- ประสบการณ์การสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 17 ปี
- มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องการสอนภาษาไทยสำหรับนักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติระดับมัธยมปลาย และการสอนภาษาไทยหลักสูตร International Baccalaureate (IB)

2. ชื่อ นางจารุวรรณ ไบรัมย์ ตำแหน่ง ครูภาษาไทย ระดับประถมศึกษา

ตำแหน่ง: ครูภาษาไทย

สถานศึกษา: สถานศึกษานานาชาติ (International School Bangkok)

วุฒิการศึกษา:

- ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาประถมศึกษา เอกภาษาอังกฤษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - Master of Business Administration (MBA) City University, USA
 - ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประสบการณ์หรือความชำนาญ

ประสบการณ์และการทำงาน:

-ประสบการณ์สอนภาษาไทยให้นักเรียนไทยและนักเรียนต่างชาติในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติเป็นเวลาประมาณ ๒๐ ปี

-ทำวิจัยงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ "นวัตกรรมการบริหารโปรแกรมภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยสำหรับโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยตามแนวคิดคุณลักษณะผู้เรียนที่มีความคล่องแคล่ว"

(Management Innovation for Thai Language and Culture Program of International

3.ชื่อนางปิยนุช สุนทรวิภาต

ตำแหน่ง: ครูภาษาไทย

สถานศึกษา:สถานศึกษานานาชาติ (International School Bangkok)

วุฒิการศึกษา:

- ครุศาสตรบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย และเอกภาษาอังกฤษ (เอกคู่)

- ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา

ประสบการณ์และการทำงาน:

--ประสบการณ์สอนภาษาไทยให้นักเรียนไทยและนักเรียนต่างชาติในระดับอนุบาลถึงมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนนานาชาติเป็นเวลาประมาณ ๒๓ ปี

-อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมต้นโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) (๗ ปี)

ที่ อว 0602.16 (น)/ 172

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

20 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสุชีรา เรื่องตระกูล

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวพรชมล มูลศาสตร์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ผังโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (Grade 10) สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ (ISB) ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 063-019-2856

ที่ อว 0602.16 (น)/ 172

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

20 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางจรรุวรรณ ไบรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวพรชมล มูลศาสตร์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (Grade 10) สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ (ISB) ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 063-019-2856

ที่ อว 0602.16 (น)/ 172

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

20 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอรเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางปิยนุช สุนทรวิภาต

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวพรชมล มูลศาสตร์ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (Grade 10) สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ (ISB) ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำ นั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอ ความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนภาษาไทย ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นिरนาท แสนสา)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2504-8505

โทรสาร. 0-2503-3566-7

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา 063-019-2856

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้

ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรม (ฉบับเพิ่มเติม)	รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	ภาคเรียนที่ 2
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนเรื่องสั้น	ปีการศึกษา 2020-2021
หน่วยย่อยที่ 1.1 เรื่อง ผังมโนทัศน์	เวลา 1 คาบ (80 นาที)

1. สาระสำคัญ

ผังมโนทัศน์ หมายถึง แผนผังที่แสดงความสัมพันธ์ของข้อมูลต่าง ๆ ที่แสดงความสัมพันธ์ของแนวคิด และ/หรือเค้าโครงเรื่องโดยมีการเชื่อมโยงเกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยกระตุ้นให้คิดและการพัฒนาความคิดอย่างมีลำดับขั้นตอน ให้อ่างโครงเรื่องได้มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนางานเขียน

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถสร้างผังมโนทัศน์เชื่อมโยงข้อมูลเรื่องที่อ่านอย่างเป็นขั้นตอนนำความรู้ที่รวบรวมจากผังมโนทัศน์ไปสร้างงานเขียนของตนเองได้

3. สาระการเรียนรู้

สร้างผังมโนทัศน์จากข้อความที่อ่าน เพื่อให้ให้เห็นภาพรวมและรายละเอียดของเรื่องราวต่างๆ ชัดเจน ทำให้เข้าใจความสำคัญของเรื่องราวต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

1. ครูแสดงข้อความที่ 1 บนกระดานและให้นักเรียนช่วยกันถอดสรุปความสัมพันธ์ของตัวละครจากบทตัดตอนจากนวนิยายเรื่อง “สี่แผ่นดิน”

2. ครูแสดงข้อความที่ 1 และ 2 บนกระดาน และให้นักเรียนพูดแสดงความคิดเห็นเปรียบเทียบข้อความทั้งสองว่าแบบใดที่เข้าใจง่ายกว่ากัน

กิจกรรมขั้นปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน
2. ครูแจกใบอ่าน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านโดยให้อ่านจับใจความ
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดคำหลัก (Key word) จากเรื่องที่อ่าน ลงในใบงานที่แนบมากับใบอ่าน
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มกำหนดประเด็นรองและประเด็นย่อยที่เชื่อมโยงกับคำหลัก (Key word) ร่วมกัน

5. จากนั้นครูให้ตัวแทนของนักเรียนแต่ละกลุ่มพูดสรุปคำหลัก (Key word) ประเด็นรองและประเด็นย่อยของกลุ่มตนเองให้เพื่อนในห้องรับฟัง

6. ครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปเรื่องโดยใช้ผังมโนทัศน์ที่ทำร่วมกับเพื่อน
กิจกรรมขั้นสรุป (20 นาที)

1. ครูตั้งคำถามช่วยนำทางให้นักเรียนตอบปากเปล่า

คำถาม-เราสามารถใชผังมโนทัศน์ร่วมกับกิจกรรมๆอื่นในการเรียนภาษาไทยได้อย่างไร

2. ครูสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับประโยชน์ของการใช้ผังมโนทัศน์ในกิจกรรมทำไป

(แลกเปลี่ยนความรู้)

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- 1) ข้อความที่ 1
- 2) ข้อความที่ 2
- 3) ใบอ่าน
- 4) ใบงาน “ผังมโนทัศน์”

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

แบบประเมินใบงานแสดงผังมโนทัศน์

ข้อความที่ 1 แบบประเมินผังมโนทัศน์

รายการประเมิน	ผลการประเมิน				
1. เลือกใช้ผังมโนทัศน์เหมาะสม	1	2	3	4	5
2. ความสวยงามประณีตของผังมโนทัศน์					
3. รายละเอียดเหมาะสม					
4. สาระถูกต้อง					
5. การสะกดคำ เครื่องหมาย การใช้ภาษาถูกต้อง					
6. องค์ประกอบของผังมโนทัศน์ครบถ้วนตามที่กำหนด					
7. การนำเสนอข้อมูลดูน่าสนใจ					
8. ข้อมูลที่นำเสนอชัดเจนถูกต้อง					

ข้อความที่ 1

พลอยเกิดในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว บิดาของ พลอย ชื่อ พระยาพิพิธ ฯ มารดา ชื่อ แซ่ม เป็นเอกภรรยาของพระยาพิพิธ ฯ แต่ไม่ใช่ฐานะคุณหญิง เพราะคุณหญิง ท่าน ชื่อ เอี่ยม เป็นคนอัมพา ได้กลับไปอยู่บ้านเดิมของท่านเสียตั้งแต่ก่อนพลอยเกิด เหลืออยู่แต่

ไบอาน

ประวัติวินทร์ เลียววาริณ

วินทร์ เลียววาริณ (สมชัย เลียววาริณ)เกิดที่หาดใหญ่ สงขลา เมื่อปี พ.ศ. 2499 เข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 เมื่ออายุเจ็ดขวบ ที่โรงเรียนวิริยเธียรวิทยา หาดใหญ่ ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมเล็ก ๆ ครั้งแปดขวบก็ยังเรียนซ้ำชั้น ป. 1 ด้วยครูประจำชั้นเห็นว่าจะทำให้ภูมิแน่นขึ้น เขาเรียนต่อชั้นประถมปีที่ 4 ที่โรงเรียนแสงทองวิทยา หาดใหญ่ ซึ่งเป็นโรงเรียนคาทอลิก จึงมีโอกาสเรียนทั้งศาสนาพุทธและคริสต์ เป็นช่วงเวลาได้อ่านหนังสือนิยายจนหมดห้องสมุด ชอบวิชาวาดเขียนเป็นพิเศษ เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้ไปต่อม.ศ. 4 ที่กรุงเทพฯ ณ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) รุ่นที่ 3 และเป็นรุ่นแรกที่เรียน ณ ที่ตั้งของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ปัจจุบัน สนใจงานศิลปะตั้งแต่เล็ก จึงเลือกเรียนสถาปัตยกรรมศาสตร์ จบปริญญาตรี สด.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แล้วเดินทางไปทำงานที่สิงคโปร์ทันที ทำงานเป็นสถาปนิกที่สิงคโปร์ร่วมสี่ปีก็เดินทางไปทำงานและเรียนต่อที่นิวยอร์ก อเมริกา เรียนหลายมหาวิทยาลัยโดยไม่เอาปริญญา จบแล้วกลับเมืองไทยมาทำงานในวงการโฆษณา และต่อมาเรียนต่อจนได้รับปริญญาโทด้านการตลาด จากมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เริ่มชีวิตคนโฆษณาด้วยตำแหน่งผู้กำกับศิลป์ และเปิดฉากการเขียนหนังสือควบคู่ไปด้วย เขียนหลายเรื่องแต่ไม่ได้รับการตีพิมพ์ จนเรื่องสั้นเรื่องแรกที่ได้รับการตีพิมพ์คือ ไฟ ลงพิมพ์ในนิตยสารอิมเมจ พ.ศ. 2534 - ปัจจุบัน ผ่านสนามวรรณกรรมมาจนได้รับหลายรางวัล เช่น โลเกีย-นิพนพาน (2535) การหนีของราชโลกสามใบของราชฎร์ เอกเทศ (2538) และ ตึกตา (2541) ได้รับรางวัลช่อการะเกดยอดเยี่ยมประจำปี 2535 , 2538 และ 2541ตามลำดับ เซ็ง-เม้ง (2541) ได้รับรางวัลเรื่องสั้นดีเด่นจากสมาคมภาษาและหนังสือ ปี 2541 รางวัลซีไรต์สองสมัย (2540/2542) รางวัลศิลปาธร (2549)

ใบงานผังมโนทัศน์
รู้จักผู้เขียน

นักเรียนรู้จักอะไรเกี่ยวกับผู้เขียน "วินทร์ เลียววาริณ"บ้าง จงอ่านแล้วเติมข้อมูลที่นักเรียนสนใจลงไป
ในผังมโนทัศน์ข้างล่างนี้

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรม (ฉบับเพิ่มเติม) รายวิชา ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2020-2021
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนเรื่องสั้น
 หน่วยย่อยที่ 1.2 เรื่อง องค์ประกอบและเค้าโครงเรื่องสั้น เวลา 2 คาบ (คาบละ 80 นาที)

1. สาระสำคัญ

โครงเรื่อง (Plot) หมายถึง การสร้างเรื่องราวๆที่ทำให้เห็นขั้นตอนการดำเนินเรื่อง แสดงองค์ประกอบของเรื่องสั้น ทั้งการเปิดเรื่องว่าจะเริ่มต้นอย่างไร มีการดำเนินเรื่องในลักษณะใด สร้างปมปัญหาข้อขัดแย้งอย่างไร และปิดเรื่องด้วยวิธีใดที่เหมาะสมกับลักษณะตัวละคร บทสนทนา ฉาก แนวคิดและ/หรือแก่นของเรื่อง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถกำหนดโครงเรื่องสั้นของตนเองได้

3. สาระการเรียนรู้

องค์ประกอบของโครงเรื่อง

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

1. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ

คำถาม- ในการเขียนเรื่องสั้น 1 เรื่อง ควรมียุคประกอบอะไรในโครงเรื่องบ้าง?

2. ครูเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดาน

กิจกรรมขั้นปฏิบัติที่ 1

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน

1. ครูแจกใบอ่านเรื่องสั้น “หมายเลขหนึ่ง” ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มอ่าน

2. ครูตั้งคำถาม “ผู้เขียนเรื่องสั้นใช้กลวิธีการใดในการวางโครงเรื่อง มีการเปิดเรื่อง ดำเนินเรื่อง และปิดเรื่องอย่างไร ให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์แสดงความคิดและความเข้าใจของกลุ่มตนเอง

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำตอบของกลุ่มตนเองปากเปล่า (โดยครูเขียนคำตอบเพิ่มเติมลงบนกระดานในรูปแบบผังมโนทัศน์)

4. ครูให้นักเรียนดูโครงเรื่องและให้นักเรียนพูดอภิปรายเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบจากโครงเรื่องบนกระดาน

5. ครูช่วยอธิบายเสริมเกี่ยวกับองค์ประกอบเรื่องสั้นส่วนที่ขาดหายไปจากโครงเรื่องที่อ่าน

6. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันตอบ

คำถามที่ 1 จากเรื่องสั้นที่อ่าน มีองค์ประกอบใดบ้าง

คำถามที่ 2 องค์ประกอบใดที่มีความจำเป็นมากในการเขียนเรื่องสั้น (5 ข้อ)

คำถามที่ 3 การเล่าเรื่องราวของเรื่องสั้น สามารถทำได้โดยใช้องค์ประกอบเรื่องสั้น

ในข้อใดบ้าง

คำถามที่ 4 ถ้านักเรียนจะเขียนเรื่องสั้น 1 เรื่อง นักเรียนคิดว่าองค์ประกอบใดบ้างที่มีความ

สำคัญต่อการวางโครงเรื่องของนักเรียน

กิจกรรมขั้นปฏิบัติที่ 2 (60 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทดลองวางโครงเรื่อง โดยการสร้างผังมโนทัศน์โครงเรื่องสั้นของตนเองตามขั้นตอนดังนี้

1.1 กำหนดคำหลัก (key word) ขององค์ประกอบเรื่องสั้นเพื่อการวางโครงเรื่อง

1.2 กำหนดประเด็นรองและประเด็นย่อยเพื่อเชื่อมโยงองค์ประกอบเรื่องสั้นเข้าด้วยกัน

2. ครูเรียกสุ่มนักเรียนออกมาอธิบายผังมโนทัศน์โครงเรื่องของตนเองปากเปล่า

3. ครูตั้งคำถามช่วยนำทางให้นักเรียนในห้องร่วมแสดงความคิดเห็น

คำถามที่ 1 จากโครงเรื่องของเพื่อนที่นำเสนอ มีองค์ประกอบเรื่องสั้นใดบ้าง

คำถามที่ 2 มีการเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่องอย่างไร

คำถามที่ 3 การเปิดเรื่อง การดำเนินเรื่อง การปิดเรื่องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันหรือไม่

อย่างไร

กิจกรรมขั้นสรุป (20 นาที)

4. ครูตั้งคำถามให้นักเรียนช่วยกันสรุป

คำถามที่ 1 องค์ประกอบใดบ้างที่มีความจำเป็นต่อการเขียนเรื่องสั้น

คำถามที่ 2 การดำเนินเรื่อง สามารถทำได้โดยใช้องค์ประกอบเรื่องสั้นในข้อใดบ้าง

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1) ใบอ่าน “องค์ประกอบเรื่องสั้น”

2) ใบงาน เรื่องสั้น “หมายเลขหนึ่ง”

3) ใบงานผังมโนทัศน์โครงเรื่องสั้นของนักเรียนเอง

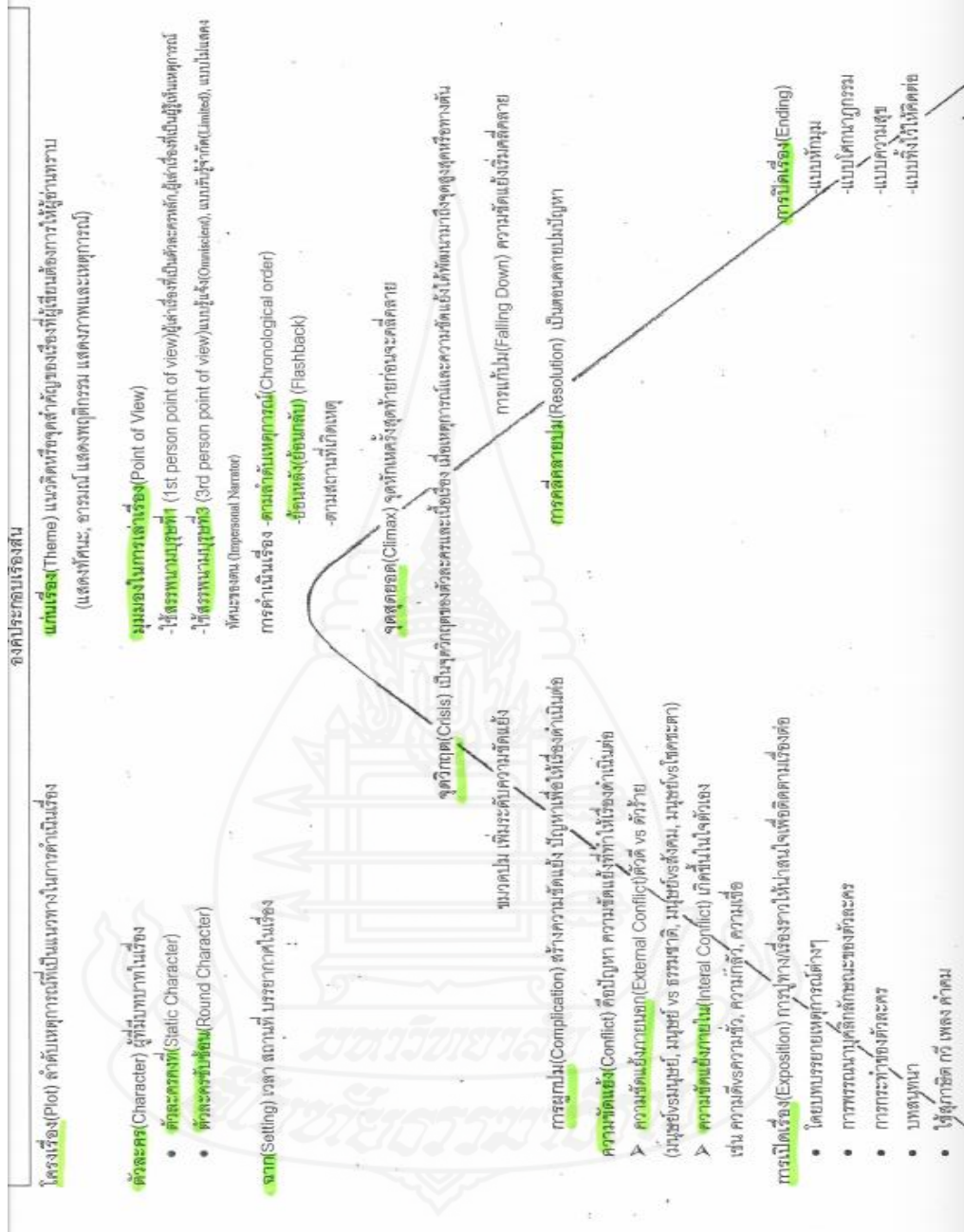
6. กระบวนการวัดและประเมินผล

1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนการสอน การพูดแสดงความคิดเห็น

2) การทำงานกลุ่ม

3) ใบงานแสดงผังมโนทัศน์และงานเขียน

องค์ประกอบเรื่องสั้น

เรื่อง “หมายเลขหนึ่ง”

วินทร์ เลียววาริณ จากหนังสือรวมเรื่องสั้น “หนึ่งวันเดียวกัน”

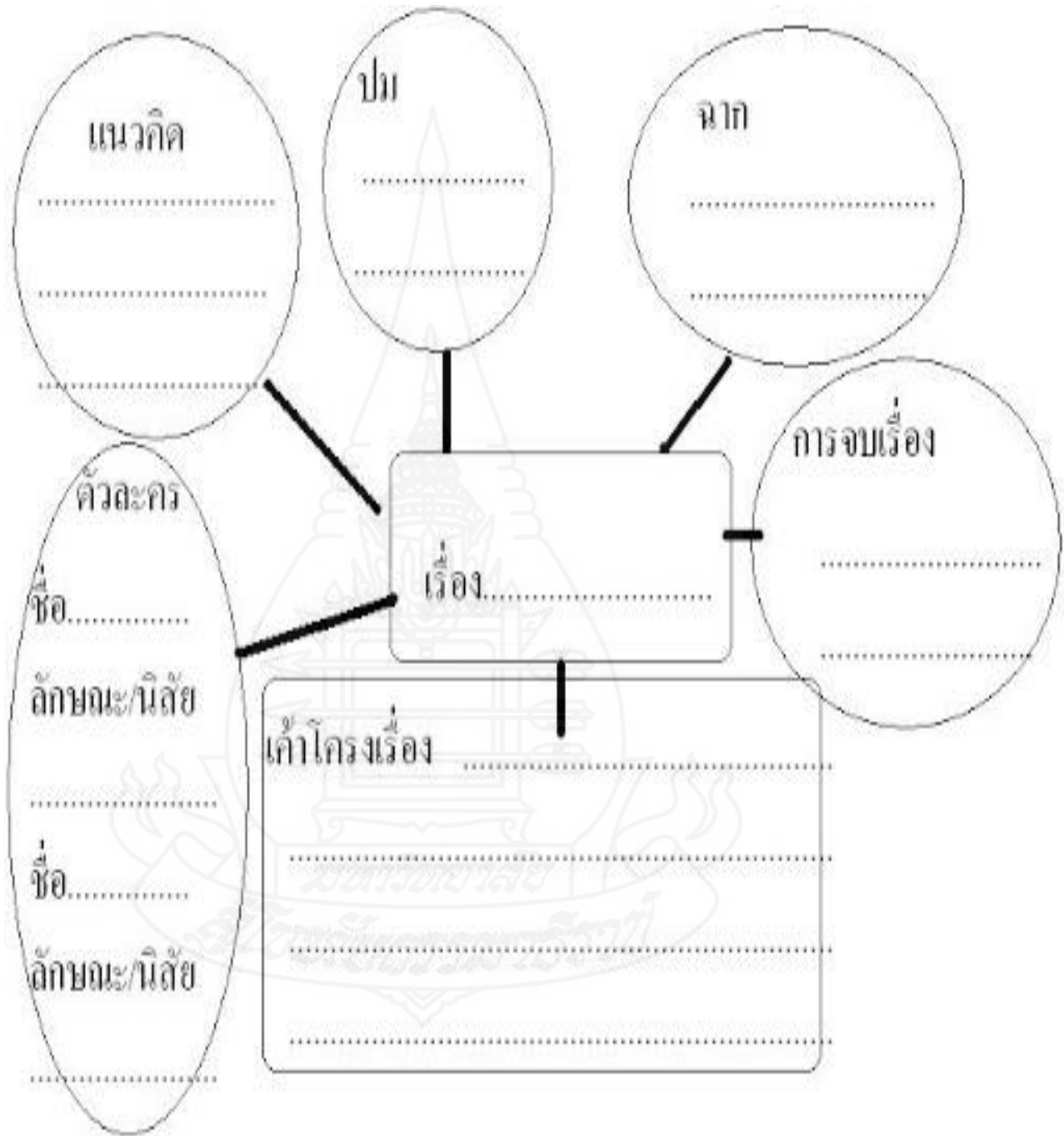
ผมรู้ว่าอะไรจะเกิดขึ้นในวันพรุ่งนี้ ผมรู้ตั้งแต่ตอนผมยังไม่ออกจากท้องแม่ ผมได้ยินพวกเขาพูดกัน ผมรู้ว่าชีวิตของผมตั้งแต่วันแรกจะเป็นยังไง ผมรู้จักพ่อผมอย่างละเอียดถึงระดับเซลล์ ผมสามารถสัมผัสถึงตัวตนของเขาที่ไหลเวียนในร่างกายของผม พ่อผมเป็นคนสูบบุหรี่ ผมรู้ว่าเมื่อผมอายุสองขวบ พ่อจะพาผมไปสอบเข้าโรงเรียนอนุบาล ใช่! สอบแข่งเข้าโรงเรียนอนุบาล ผมไม่ได้พูดเล่น เชื่อเถอะ ผมไม่ใช่เด็กคนเดียวที่ไปสอบในวันนั้น พ่อแม่หลายสิบคู่จะพาเด็กวัยเดียวกับผมไปสอบ เป็นโรงเรียนที่ดีที่สุดในเมืองหลวง ผมจะทำข้อสอบได้ดีเพราะพ่อเตรียมตัวฝึกฝนผมมาอย่างดี ผมจะตอบคำถามที่ครูถามได้เกือบหมด สามารถต่อตัวเลโก้ได้อย่างรวดเร็ว จำแนกสีและรูปร่างได้แม่นยำแน่นอนครูจะต้องประทับใจผมมาก ผมจะเรียนที่โรงเรียนนั้นอยู่สองปี พ่อก็จะพาผมไปสอบที่โรงเรียนชั้นประถม เป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียง พ่อบอกว่าหากเข้าที่นี่ได้ พ่อก็หายห่วงไปเปลาะหนึ่งแล้ว พ่อเตรียมพร้อมผมอยู่หกเดือน วันที่ผมจะสอบเข้า ผมไม่ได้คิดอะไรมาก ผมเพียงทำตามสิ่งที่พ่อบอกให้ทำเท่านั้น เย็นวันหนึ่ง พ่อจะกลับบ้านด้วยสีหน้าค่อนข้างเครียด แม่จะถามว่า “ลูกเราสอบเข้าไม่ได้หรือคะ?” พ่อจะตอบ “เข้าได้ แต่ได้ที่สอง” แล้วเดินเข้าห้องนอนไปด้วยอารมณ์ไม่สู้ดี แม่จะมองหน้าผมแล้วยิ้มให้ บอกว่า “ไม่เป็นไร คราวหน้าพยายามมากหน่อยนะลูก” ผมจะสอบได้ที่หนึ่งของชั้น ตั้งแต่ชั้นประถม 1 ถึงประถม 4 วันหนึ่งผมสอบได้ที่สองของชั้น ผมจะถูกพ่อตี เป็นครั้งแรกและครั้งเดียวที่ผมเจอไม้เรียว ตั้งแต่นั้นผมจะไม่เคยสอบได้เลขที่ต่ำกว่า 1 อีกเลย วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ ผมท่องจำได้หมด ชื่อเมืองหลวงประเทศในจีเรีย ชื่อทะเลที่ใหญ่ที่สุดในโลก..... ชั้นชั้นมัธยมผมจะใช้เวลาเสาร์อาทิตย์ไปติวสอบ ผมจะเรียนไวโอลินกับเปียโนพร้อมกัน ความจริงพ่อแม่ตั้งใจให้ผมเรียนเพียงอย่างเดียว แต่พ่อกับแม่เห็นไม่ตรงกัน พ่ออยากให้ผมเรียนไวโอลิน แม่อยากให้ผมเรียนเปียโน แม้ว่าเสียงเปียโน “หวาน” กว่า เมื่อตกลงกันไม่ได้ ผมก็จะต้องเรียนทั้งสองทุกบ่ายจะมีครูมาสอนถึงที่บ้าน ผมจะเรียนหมากรุกและโกะด้วย พ่อบอกจะช่วยพัฒนาสมองให้คิดไกลทีละหลายๆขั้น นักบริหารที่ดีต้องสามารถคิดไกลกว่าคนทั่วไป เป็นการเสริมพลังกำลังในการแข่งขันที่ดีกว่าการเล่นเกมอย่างเด็กทั่วไป ผมจะสอบเข้ามหาวิทยาลัยอย่างง่ายดาย ผมจะเรียนผ่านปีต่าง ๆ ด้วยคะแนนเต็มตลอด ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ผมจำรสไม้เรียวได้ดี ในทอมสุดท้ายผมจะเครียดมากจนนอนไม่หลับ ไม่ใช่เพราะวิชาเหล่านั้นยาก แต่เพราะกลัวทำให้พ่อแม่ผิดหวังหากผมไม่จบด้วย

คะแนน 4.0 ผมจะนอนที่โรงพยาบาลหนึ่งคืนเพราะเป็นโรคกระเพาะ กระนั้นพ่อเอาหนังสือสอบไปให้ผมที่โรงพยาบาลด้วย แต่ไม่เป็นไรไม่นานความเครียดก็หายไป ผมจะเรียนจบด้วยคะแนนเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง 4.0 ผมจะได้งานดี เงินดี พ่อแม่ภูมิใจผมมาก มีหลายบริษัทที่จ้างผมจนเลือกไม่ถูก แต่เราพ่อแม่ลูกช่วยกันเลือก

ใบงานแสดงผังมโนทัศน์

ชื่อเรื่อง.....

ชื่อ..... เลขที่..... ห้อง.....

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรม (ฉบับเพิ่มเติม)	รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	ภาคเรียนที่ 2
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนเรื่องสั้น	ปีการศึกษา 2020-2021
หน่วยย่อยที่ 1.3 เรื่อง การกำหนดแก่นเรื่อง	เวลา 1 คาบ (80 นาที)

1. สาระสำคัญ

แก่นเรื่อง (Theme) คือแนวคิดสำคัญของเรื่องทีผู้อ่านสรุปได้หลังจากที่อ่านงานเขียนนั้นจบลง โดยผู้อ่านสรุปจากข้อความ เหตุการณ์ การกระทำของตัวละคร หรือคำพูดของตัวละคร เป็นต้น

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถกำหนดสร้างแก่นเรื่องสำหรับเรื่องสั้นของตนเองได้

3. สาระการเรียนรู้

- 1) ความหมายของแก่นเรื่อง
- 2) ประเภทของแก่นเรื่อง

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

- 1) ครูถามนำ คำถามที่ 1 นิทานอีสปมีจุดเด่นในเรื่องอะไร?
- 2) ครูพูดเชื่อมโยงคำว่า “ข้อคิด” และ “แก่นเรื่อง”

กิจกรรมขั้นปฏิบัติ

- 1) ครูแจกใบอ่านที่ 1 “ประเภทของแก่นเรื่องหรือแนวคิด”ให้นักเรียนอ่าน
- 2) ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่มและให้นักเรียนนั่งตามกลุ่ม
- 3) ครูมอบหมายใบอ่านที่ 2 ตัวอย่างเรื่องสั้น “คนบนต้นไม้”ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่าน
- 4) ให้แต่ละกลุ่มอ่านและสร้างผังมโนทัศน์ระบุประเภทของแก่นเรื่อง และเขียนตัวอย่างคำหรือข้อความที่แสดงแก่นของเรื่องทีอ่านร่วมกันในกลุ่มลงในใบงานผังมโนทัศน์
- 5) ครูให้นักเรียนบอกคำตอบของกลุ่มตนเองพร้อมยกตัวอย่างจากเรื่องประกอบ
- 6) ครูเฉลย (ใบอ่านที่ 4)
- 7) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลองระดมความคิดถ้าจะแต่งเรื่องสั้น 1 เรื่อง นักเรียนจะสร้างแก่นเรื่องแบบใด จากนั้นให้ตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
- 8) ครูให้นักเรียนฝึกคิดแก่นเรื่องของตนเองคนละ 1-2 ประเด็น โดยต้องกำหนดแก่นเรื่องให้สอดคล้องกับผังมโนทัศน์ที่วางโครงเรื่องจากคาบเรียนที่แล้ว จากนั้นให้นำส่งครู

กิจกรรมขั้นสรุป

นักเรียนช่วยกันสรุปประเภทของแก่นเรื่องสั้น

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- 1) ใบอ่านที่ 1 ความรู้เกี่ยวกับแก่นเรื่องของเรื่องสั้น
- 2) ใบอ่านที่ 2 ตัวอย่างเรื่องสั้น
- 3) ใบงานผังมโนทัศน์

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

- 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2) การทำงานกลุ่ม
- 3) ใบงานแสดงผังมโนทัศน์และงานเขียน
- 4) ใบอ่านที่ 4 เฉลย

ใบงาน 1 “ลักษณะแก่นเรื่องของเรื่องสั้น 4 แบบ”

แก่นเรื่อง (Theme) หรือแนวคิดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง เป็นความคิดอันเป็นศูนย์กลางของเรื่อง ซึ่งผู้เขียนต้องการสื่อสารกับผู้อ่าน

เรื่องสั้น คนบนต้นไม้

นิคม รายยวา

เขายกแขนเสื้อเช็ดเหงื่อบนหน้าผากและแหงนคูกมองตัวหนึ่งกำลังบินคาบเหยื่อตรงไปยังโพรงต้นไม้สูงชายป่า บริเวณนั้นเงียบสงัด ลมร้อนพัดเอื่อย ตะวันบ่ายแผดแสงระอุ

เขาออกจากบ้านแต่เช้าตรู่ ห่อข้าวกับปลาอย่างด้วยใบตองสดเป็นอาหารกลางวันในป่า เขาเดินหาโพรงนกมาตลอดทางจนรู้สึกเหนื่อยและคิดว่าถ้าวันนี้ได้นกอีกสักตัวหรือสองตัวก็จะกลับบ้าน

เขาเป็นชาวนาเช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ในหมู่บ้านนี้ เขามีนาผืนเล็กอยู่ผืนหนึ่ง มันเป็นทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตของเขา เป็นเกราะคุ้มภัย เป็นที่อยู่ที่กิน ก่อนนี้เขาไม่ค่อยรู้สึกกังวลกับสิ่งใดเลย แต่ในระยะหลัง ความเชื่อมั่นในตนเองของเขาค่อยๆ ลดลง มีหลายสิ่งหลายอย่างเกิดขึ้นโดยที่เขาไม่เคยคาดคิดมาก่อน บางปีน้ำท่วม บางปีฝนแล้ง ข้าวที่เคยพอกินกลับขาดแคลน แรกๆ ก็ดูเป็นสิ่งแปลก แต่มันเกิดขึ้นบ่อย ต่อมาเคยชิน เมื่อมีอาการเจ็บป่วยในครอบครัว เขาก็มีหนี้สินเพิ่มพูน เขาสองคนผัวเมียทำงานหนัก บางปีพอข้าวดีพอจะเหลือขายแต่ราคาก็ตกลงมาก ในช่วงเวลานั้นเขาจะออกมารับจ้างตัดฟืนจากป่า บางทีก็เผาถ่านขาย

ขณะนี้ในช่วงปลายเดือนกรกฎาคมซึ่งฝนควรจะตกชุก แต่อากาศกลับแห้งแล้ง ทำให้ข้าวในนาของเขาเสียหาย เขาจึงต้องทำงานอื่นแทน

เขาเคยถูกจับครั้งหนึ่งเมื่อตำรวจพบเหล่าเถื่อนไหหนึ่งฝังอยู่ใต้ซุ้มไม้ข้างบ้านของเขาทั้ง ๆ ที่เขาไม่รู้เรื่องอะไรเลย และเหล่านั้นก็ไม่ใช่ของเขาด้วย ต่อมาควายตัวเดียวที่มีอยู่ของเขาก็หายไปอีก เขาจึงต้องเช่าควายคนอื่นมาไถนา

“ไม่ต้องกลัว” พ่อเฒ่าคนหนึ่งปลอบใจเขา “พวกคนเรามักจะเจอเรื่องเหมือนกันอย่างนี้แหละ ต่างก็เอาเปรียบกันและเบียดเบียนกัน”

“ฉันท้าว่าอย่างนั้นแหละ” พ่อค้าเนื้อหมูคนหนึ่งพูด

“หมอควายนั่นไง เขามีหน้าที่ตรวจหมู พวกเราฆ่าหมูแต่ละวันจะต้องเตรียมเครื่องในกับเนื้อหลายพวงไปให้เขาตรวจที่บ้าน แล้วเมียเขาก็ทำหมูสะเต๊ะขายทุกวัน”

“ดูอย่างไอ้เปาซิ” พ่อเฒ่าพูด “มันไปขายของที่ตลิ่งต่ำ แล้วโดนจี้ตั้งหลายทีจนกลัว ไม่กล้าไปที่นั่นอีก ตอนหลังพวกนักจี้บอกว่า ยอมให้มันไปขายได้ มันจะจี้คนอื่นแทน แต่อ้ายเปาก็ไม่กล้าไป”

เมื่อวานนี้เขาพบเพื่อนคนหนึ่งที่มีอาชีพเร่รับซื้อหนังสือตามหมู่บ้านต่าง ๆ เขาต้องการลูกนกสาธิตหากหาได้จะให้ราคาดี “มีคนถามซื้อมาก” เพื่อนเขาบอก “ต้องเอาตัวเล็ก ๆ นะ ถึงจะสอนให้พูดได้”

โพรงนกอยู่บนยอดไม้สูง เขาวางตะกร้าลงตรงโคนต้นไม้ต้นนั้น ในตะกร้ามีลูกนกสาธิตตัวเล็กๆ อยู่สองตัว ขนยังขึ้นไม่เต็ม มันอ้าปากร้องเบาๆ ตรงรอบจอยปากเป็นสีเหลืองสด ปีกที่มีแฉกตั้งเนื้อเปลือยขึ้นน้อย ๆ นั้นขยับขึ้นลง ขาเล็ก ๆ สั่นเทา

เสื้อสีครามเปียกเหงื่อทั่วแผ่นหลัง เขาระชับผ้าขาวม้าเคียนเอวให้แน่น แล้วปีนขึ้นต้นไม้สูง ชะลุดันพลังใช้มีดฟันลำต้น บากให้เป็นขั้นบันไดขึ้นไปทีละขั้น เสียงมีดสับเข้าไปในเปลือกไม้ดัง เป็นจังหวะสะท้อนไปในอากาศ แม่นกและพ่อนกชะโงกหัวออกมานอกโพรงแล้วบินออกไปด้วยความ ตกใจพร้อมกับส่งเสียงร้องกังวาน

เมื่อขึ้นได้ครึ่งต้น เขาพักเหนื่อย มือทั้งสองโอบต้นไม้ไว้แน่น เมื่อมองลงไปข้างล่างรู้สึกขา สั่น เขาสูดลมเข้าปอดอย่างแรง เหลียวมองรอบ ๆ ตัว เมฆในปลายเดือนกรกฎาคมลอยเลื่อนเกลื่อน ท้องฟ้า แต่ไม่มีที่ท่าว่าฝนจะตกเลย ลมเย็นพัดโชย เขาสดชื่นมาก รู้สึกอยากจะเป็นนก แล้วมา สร้างรังอยู่บนยอดไม้ ข้างบนนี้น่าสุขสบาย อิศระ สะอาด ไม่เหมือนบนพื้นดินนั่น มีแต่ฝุ่นผงและ โคลนตม เต็มไปด้วยพงพนผามและเถาวัลย์

เสียงรถยนต์คันหนึ่งแล่นผ่านมาจากถนนสาย หาดเสี้ยว-แม่เทิน เขาใช้มีดบากขั้นบันได ต่อไป พ่อนกและแม่นกบินฉวัดเฉวียนวนเวียนรอบตัวเขา พลังร้องเสียงดังด้วยความโกรธ แล้วถลา ร่อนไปจับบนกิ่งไม้ต้นข้างๆ

เขาขึ้นไปนั่งเกือบถึงโพรงนก ลมพัดแรงจนใจหวิว ความพึงใจบางอย่างวูบขึ้น รู้สึกอิจฉา นกที่ทำรังอยู่บนนี้ มันคงมีความสุขมาก เขาคิด ไม่ต้องผูกพันกับเรื่องราวบนพื้นดิน คนเราจะ เป็น อย่างนี้ได้บ้างไหมนะ เลิกเบียดเบียนกัน อยู่อย่างรักใคร่ เห็นอกเห็นใจกัน เขาคิดถึงตัวเอง ไม่เคย คิดร้ายใคร มีแต่ถูกรังแก บนพื้นดินช่างน่าเบื่อหน่าย อยากหนีไปให้พ้น เขาสงสัยว่าถ้าเขาเป็นนก และขึ้นมาทำรังอยู่บนต้นไม้ ปัญหาต่าง ๆ ยังจะติดตามมารบกวนได้ไหม เขาจะหนีพ้นหรือไม่หนอ

เขาสลดหัวขบไล่ความคิดที่กำลังฟุ้งซ่าน แล้วปีนขึ้นจนถึงโพรง มีลูกนกตัวเล็ก ๆ สามตัวอยู่ ในนั้น เขารู้สึกหัวใจเต้นแรงขณะเอื้อมมือเข้าไป

แม่นกและพ่อนกร่อนถลาเข้ามาด้วยความโกรธ มันบินวนเวียนเหนือยอดไม้และส่งเสียงร้อง ดังสะท้อนคล้ายหัวใจจะแตกสลาย

ใบงานผังมโนทัศน์

คำอธิบาย

1. ให้แต่ละกลุ่มอ่านเรื่องสั้น คนบนต้นไม้ ของนิคม รายยวา และสร้างผังมโนทัศน์ระบุประเภทของแก่นเรื่อง และเขียนตัวอย่างคำหรือข้อความที่แสดงแก่นของเรื่องที่อ่านร่วมกันในกลุ่ม
2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลองระดมความคิดถ้าจะแต่งเรื่องสั้น 1 เรื่อง นักเรียนจะสร้างแก่นเรื่องแบบใด จากนั้นให้ตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

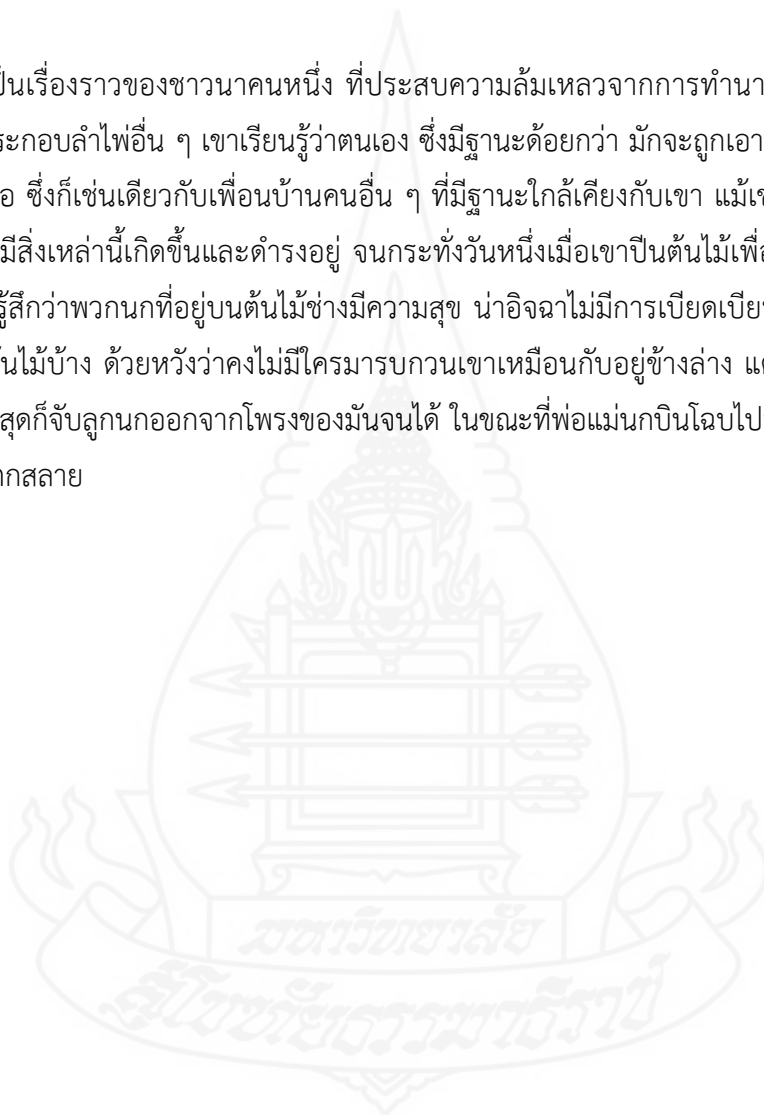

ใบงานที่ 4

เฉลย

เป็นแก่นเรื่องแสดงสภาพหรือเหตุการณ์ของมนุษย์ ความคิดสำคัญที่นิคม ร่ายยาวต้องการเสนอก็คือ ความจริงที่ว่าสัตว์โลกต่างก็เบียดเบียนรังแกซึ่งกันและกันเสมอ พวกที่มีกำลังและอำนาจเหนือกว่า ก็รังแกผู้ที่ด้อยกว่าไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์เดรัจฉาน

เป็นเรื่องราวของชวานาคนหนึ่ง ที่ประสบความล้มเหลวจากการทำนาและการหาเลี้ยงชีพด้วยการประกอบลำไฟอื่น ๆ เขาเรียนรู้ว่าตนเอง ซึ่งมีฐานะด้อยกว่า มักจะถูกเอาเปรียบและคมเหงอยู่เสมอ ซึ่งก็เช่นเดียวกับเพื่อนบ้านคนอื่น ๆ ที่มีฐานะใกล้เคียงกับเขา แม้เขาจะรู้ แต่ก็ไม่เข้าใจว่าทำไมจึงมีสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่ จนกระทั่งวันหนึ่งเมื่อเขาปีนต้นไม้เพื่อจับลูกนกสาธิตกาไปขาย เขาก็รู้สึกว่พวกนกที่อยู่บนต้นไม้ช่างมีความสุข น่าอิจฉาไม่มีการเบียดเบียนกัน เขาจึงคิดอยากมาอยู่บนต้นไม้บ้าง ด้วยหวังว่าคงไม่มีใครมารบกวนเขาเหมือนกับอยู่ข้างล่าง แต่เขาเพียงคิดเท่านั้น เพราะในที่สุดก็จับลูกนกออกจากโพรงของมันจนได้ ในขณะที่พ่อแม่นกบินโฉบไปมาและร้องลั่นเรากับหัวใจจะแตกสลาย

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรม (ฉบับเพิ่มเติม) รายวิชา ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2020-2021
 ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเขียนเรื่องสั้น
 หน่วยย่อยที่ 1.4 เรื่องการสร้างตัวละครและบทสนทนา เวลา 2 คาบ (คาบละ 80 นาที)

1. สาระสำคัญ

ตัวละคร คือ ผู้แสดงพฤติกรรมภายในเรื่อง ช่วยให้เรื่องดำเนินต่อไปได้ ตัวละครอาจเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิตก็ได้ แต่ต้องมีลักษณะสมจริง และสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์คล้อยตามการกระทำนั้น ๆ ได้ผ่านถ้อยคำหรือคำพูดที่ตัวละครในเรื่องใช้โต้ตอบระหว่างกันและกัน ซึ่งบทสนทนาจะต้องสามารถมีส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องได้อย่างสมจริงและเหมาะสมกับบทบาทและบุคลิกของตัวละคร

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถสร้างตัวละครในเรื่องสั้นของตนเองและบทสนทนาของตัวละครในงานเขียนของตนได้อย่างเหมาะสม

3. สาระสำคัญ

- 1) ชนิดของตัวละคร
- 2) ความหมายและประโยชน์ของบทสนทนา

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูให้นักเรียนอ่านตัวอย่างบทสนทนา ตั้งคำถามและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน คำถาม-จากบทสนทนานี้ สะท้อนบทบาทและบุคลิกลักษณะนิสัยของตัวละคร-ตาเห็นะอย่างไร?

กิจกรรมขั้นปฏิบัติที่1 (60 นาที)

ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5คน และให้อ่านตัวอย่างเรื่องสั้น “เวลาของพ่อ” และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันตามหัวข้อดังนี้

- 1) จากบทสนทนา แสดงบุคลิกลักษณะนิสัยของตัวละครเอกอย่างไร
- 2) จากบทสนทนา แสดงอารมณ์หรือสถานการณ์ของตัวละครหลักอย่างไร
- 3) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกสร้างตัวละครและบทสนทนาจากเรื่องที่อ่าน โดยนักเรียนจะต้องสร้างตัวละครใหม่ 1 ตัว และกำหนดสถานการณ์ที่มีบทสนทนาเพิ่มเพื่อเปลี่ยนตอนจบให้แตกต่างออกไปจากเดิม
- 4) ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่างผังมโนทัศน์วางโครงตัวละครใหม่ โดยกำหนดชื่อ บุคลิกภาพ สถานะและบทสนทนาให้สอดคล้องกับตัวละครและเหตุการณ์ในโครงเรื่องเดิม
- 5) ครูสุ่มเรียกกลุ่มให้ออกมานำเสนอผังมโนทัศน์ตัวละครของกลุ่มตนเอง
- 6) ครูสะท้อนกลับและให้นักเรียนนำกลับแก้ไข หากมีข้อต้องปรับปรุง
- 7) ครูให้นักเรียนอ่านตัวอย่างบทสนทนา ตั้งคำถามและให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน คำถาม-จากบทสนทนานี้ แสดงสถานะของตัวละครอย่างไรบ้าง

กิจกรรมชั้นปฏิบัติที่ 2 (60 นาที)

1. ครูให้ผู้เรียนอ่านใบความรู้และซักถามเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ คำถาม การสร้างตัวละครต้องประกอบด้วยสิ่งใดบ้าง?
2. สร้างตัวละคร จากคำหรือวลีที่ครูกำหนดให้
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่างผังมโนทัศน์วางโครงตัวละครใหม่ โดยกำหนดชื่อ มีบทบรรยายบุคลิกภาพ

สถานะและมีบทสนทนาให้สอดคล้องกันกับโครงเรื่องที่กำหนดในคาบก่อนหน้า

4. ครูสุ่มเรียกนักเรียนให้ออกมานำเสนอผังมโนทัศน์ตัวละครของตนเอง

กิจกรรมชั้นสรุป

ครูสะท้อนกลับและให้นักเรียนนำกลับแก้ไข หากมีข้อต้องปรับปรุง

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

- 1) ใบอ่านที่ 1 ตัวอย่างการบทสนทนา
- 2) ใบอ่านที่ 2 ตัวอย่างเรื่องสั้น “เวลาของพ่อ”
- 3) ใบอ่านที่ 3 ตัวอย่างบทสนทนา
- 4) ใบอ่านที่ 4 เอกสารความรู้ การสร้างตัวละคร
- 5) ใบงานผังมโนทัศน์

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

- 1) การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในห้อง
- 2) ใบงานแสดงผังมโนทัศน์และงานเขียน

ใบอ่านที่ 1

ตัวอย่างบทสนทนา

“ขอลาหน่อยเถอะว่า พวกเอ็งฟังเทศน์กันรู้เรื่องหรือเปล่า ทำเป็นงัดเอาใบลานขึ้นมาหลับหูหลับตา อ่านบาลี ใคร ๆ ก็ทำได้ ให้เอ็งขึ้นไปอ่านเอ็งก็อ่านได้ ข้าก็อ่านได้ แต่มันคนละภาษากัน แล้วมันจะรู้เรื่องให้ทำตามไปได้อย่างไร เฮ้ย! เมียเอ็งเขาก็ยังว่านั่งสัปหงกรับศีลเป็นประจำ อยากจะขึ้นสวรรค์ก็อยาก อยากจะหลับมันก็อยาก เลยเอาพร้อมกันมันทั้งสอง ทำ สนุกดีเว้ย”

“อ๊ะ ไอ้เหนะนี่ มึงมันไอ้คอมมิวนิสต์ขายชาติซัดๆแล้วนี่หว่า” มีคนยกขึ้นเสียง ท่าทางออกจะตกใจ “ลองมึงกล้าซุกกระดูกปูย่าตายายมาทำระย้าถึงอย่างนี้” แล้วแกก็ถอนใจใหญ่ “ของดีนะ อยู่เฉยๆ คนโง่อย่างมึงจะมาเห็นอะไร มันต้องหุ้มเปลือกโฆษณาหลอกล่อ มึงมันหมาเห่าใบตองแห้ง ไม่เห็นแก่นแล้วอย่าเพิ่งเสือกเห่า เดี่ยวจะไปแจ้งกำนันให้มาจับมึง!”

คนนอกใบลาน อัญชัน

ใบอ่านที่ 2 ตัวอย่างเรื่องสั้น “เวลาของพ่อ”

เรื่องสั้นจากเยาวชน ชนิษฐา เทียนชนะไชยา ร.ร.ศึกษานารี

นาฬิกาที่ผนังบอกเวลาที่ทุ่มห้าสิบนาที ชายวัยกลางคนเปิดประตูเข้าบ้านด้วยความอ่อนล้า และพบว่าลูกชายวัยเก้าขวบนั่งสัปหงกอยู่ที่โซฟา เมื่อเด็กชายรู้ว่าพ่อกลับมาถึงบ้านแล้ว เขาก็ลืมตากลุกจอบรินน้ำเย็นมาให้

“ขอบใจมากโด้ง ทำไมคืนนี้ยังไม่นอนอีกล่ะ”

“โด้งรอพ่อครับ โด้งมีคำถามอยากจะถามพ่อ.....”

ผู้เป็นพ่อไม่ฟังลูกชายพูดให้จบ “ฟังนะโด้ง พ่อทำงานกลับมาเหนื่อย ๆ ข้าวเย็นพ่อก็กินไม่ได้กิน ให้พ่อพักหายใจหายคอก่อนนะ..... พ่อไปอาบน้ำก่อนเดี๋ยวเราค่อยมาคุยกัน”

ทั้งที่แสงสว่างแต่โด้งก็จัดการหยิบเกี่ยวกุ้งสำเร็จรูปที่แช่แข็งไว้ในตู้เย็น ออกมาอุ่นในเตาไมโครเวฟ เมื่อพ่อออกจากห้องน้ำ เกี่ยวกุ้งก็ร้อนกรุ่นส่งกลิ่นหอมอยู่ที่โต๊ะอาหารแล้ว

“พ่อครับ โด้งสัญญาว่าจะไม่ดื้อไม่ชน ถ้าพ่อให้โด้งถามคำถามพ่อ นะ นะครับ” เด็กชายรีบชิงพูดก่อน

“เอาสิ ถามมาเลย” พ่อดูอารมณ์ดีขึ้นทันทีที่เห็นเกี่ยวกุ้งที่ลูกตั้งใจอุ่นให้

ก็คงเป็นคำถามอะไรเรื่อย ประเภทวน ๆ แบบที่เด็กสมัยนี้ชอบถามกันนั่นแหละ.....พ่อคิด

“โด้งอยากรู้ว่าพ่อ.....”

ความพยายามของโด้งกำลังจะสำเร็จ แต่.....เสียงเรียกเข้าจากโทรศัพท์มือถือของพ่อดังขึ้น

“อะไรนะ เอกสารหาย!!! คุณทำงานประสาอะไรให้เอกสารหายนะ แล้วพรุ่งนี้ผมจะทำยังไง”

แล้วพ่อของโด้งก็เดินจากไป เสียงของเขาค่อย ๆ เบาลง เบาลง จนหายไปที่สุดในที่สุด...

“พ่อครับ พ่อครับ วันนี้โด้งตื่นแต่เช้าเพื่อมารอพ่อนะครับ โด้ง.....”

“วันนี้พ่อมีประชุมด่วน ไว้ตอนเย็นนะ พ่อต้องรีบไป ขึ้นรถโรงเรียนดี ๆ นะโด้ง”

แล้วรถคันสีดำที่พ่อของโด้งขับไปทำงานทุกวันก็แล่นออกไป โด้งได้แต่ยืนอึ้งและเกือบจะร้องไห้ด้วยซ้ำไป

สามทุ่มเศษวันเดียวกัน รถคันสีดำคันเดิมก็แล่นกลับเข้ามาในบ้าน คราวนี้โด้งไม่ปล่อยให้โอกาสหลุดลอยไปเหมือนครั้งก่อนอีกแล้ว

พ่อพ่อลงจากรถ.....

“สวัสดิ์ครับพ่อ วันนี้พ่อกลับบ้านดีอีกแล้วนะครับ นี่ครับน้ำ” โด้งวางแก้วน้ำลงตรงหน้าพ่อ

“วันนี้พ่อเหนื่อยมากไหมครับ โด้งรู้ว่าพ่อกลับมาเหนื่อย ๆ ต้องการพักผ่อน แต่โด้งแค่ต้องการให้พ่อฟังโด้งนิดเดียวโด้งอยากรู้อาถามพ่อว่า พ่อทำงานได้เงินชั่วโมงละเท่าไรครับ”

“ทำไมถามอย่างนี้ล่ะโด้ง” ผู้เป็นพ่อขมวดคิ้ว

หลังจากที่โด้งพูดมายืดยาว นี่เป็นประโยคแรกที่พ่อเอ่ยขึ้นในคืนนี้

“ได้โปรดเถอะครับพ่อ โต้คงอยากรู้จริง ๆ พ่อทำงานได้ชั่วโมงละเท่าไรครับ”

“ถ้าลูกจำเป็นจะต้องรู้จริง ๆ ละก็ พ่อทำงานได้ชั่วโมงละสองร้อยบาท”

“โอ้โฮ....” โต้อุทานแล้วหน้าเสียว

“งั้นโต้ขอยืมเงินพ่อห้าสิบบาทได้ไหมครับ”

“นี่เป็นสาเหตุที่ลูกถามใช้ไหม รีบขึ้นนอนเลยนะ ไปนอนคิดดูซิว่าลูกน่าจะเห็นแก่ตัวแค่ไหน พ่อต้องทำงานหนักวันละหลายชั่วโมงทุกวันเพื่อลูก แต่ลูกกลับมาเข้าซื้อพ่อด้วยเรื่องไร้สาระอย่างนี้” พ่อพูดเสียงเข้ม

“ถึงมันจะเป็นเรื่องไร้สาระสำหรับพ่อ แต่โต้คงไม่คิดว่ามันเป็นเรื่องไร้สาระสำหรับโต้หรอกครับ!”

แล้วเด็กชายก็วิ่งจากไปพร้อมกับรอยน้ำตา เขาเข้าไปในห้องนอนแล้วเอารูปถ่ายแม่มากอดไว้ แม่ของโต้ตายจากไปตั้งแต่โต้ยังเล็ก ๆ

“แม่ครับ โต้รักแม่นะครับ แม่เคยเล่นกับโต้ เคยกอดโต้ เคยหอมโต้วันละหลาย ๆ ครั้ง ตั้งแต่แม่จากไปไม่มีใครกอดโต้เลย พ่อไม่เคยเล่นกับโต้ โต้อยากกินข้าวกับพ่อ แต่พ่อก็ไม่เคยมีเวลาเลย แม่แต่จะพุดกับโต้ พ่อยังไม่มีเวลาเลยครับ” รูปแม่ที่เคยสะอาด บัดนี้มีแต่รอยคราบน้ำตา....

หลังจากที่เด็กชายวิ่งจากไปแล้ว พ่อก็ทรุดตัวลงนั่งบนโซฟา คำพูดของลูกชายวัยเก้าขวบก้องอยู่ในหูเขา

“ถึงมันจะเป็นเรื่องไร้สาระสำหรับพ่อ แต่โต้คงไม่คิดว่ามันเป็นเรื่องไร้สาระสำหรับโต้หรอกครับ!”

...ลูกอาจจำเป็นต้องใช้เงินห้าสิบบาทนั่นก็ได้ และอันที่จริงลูกก็ไม่ค่อยขอเงินเขาบ่อยนัก เมื่อคิดได้เช่นนั้นเขาก็เดินไปที่ห้องของลูกชาย

“หลับหรือยังลูก” “ยังครับ”

โต้เดินไปเปิดประตูให้พ่อเข้ามา

“พ่ออาจทำรุนแรงกับลูกเกินไป พ่อขอโทษนะโต้ นี่เงินห้าสิบบาทที่ลูกขอ”

“ขอบคุณครับพ่อ” ว่าแล้วโต้ก็นำตัวลงไปได้หมอน หยิบเงินจำนวนหนึ่งออกมา แล้วนับซ้ำ ๆ

“ลูกต้องการใช้เงินเท่าไรหรือ”

“โต้มีแค่ร้อยห้าสิบบาท แต่ตอนนี้โต้มีครบสองร้อยบาทแล้ว”

“ลูกจะเอาไปซื้ออะไร บอกพ่อได้ไหม”

เด็กชายขยับเข้าไปใกล้พ่อแล้วยื่นเงินให้ “โต้ขอซื้อเวลาพ่อหนึ่งชั่วโมง พรุ่งนี้พ่อกลับบ้านเร็ว ๆ นะครับ โต้อยากกินข้าวเย็นกับพ่อ”

หัวใจของผู้เป็นพ่อชวาวด้วยความละอายใจ น้ำใส ๆ ปริ้มขึ้นในดวงตาของเขา

“พ่อขอโทษนะลูก ที่พ่อไม่เคยมีเวลาให้ลูก พ่อรักลูกที่สุดเลย” พ่อดึงตัวโต้มากอดไว้แน่น

โต้หวังว่าแม่คงมองลงมาจากบนฟ้า เห็นโต้กับพ่อรักกันนะครับ

ใบอ่านที่ 3

ตัวอย่างบทสนทนา

“หลายเดือนมานี้ผมเห็นกิจกรรมของพระที่นี่มีแต่ทำพิธีกรรม ปลุกเสก สักยันต์ เจิมป้าย ดูพระเครื่อง ผมก็ยังไม่เข้าใจอยู่ดีว่าพิธีกรรมพวกนี้ มันเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตเพื่อบรรลุธรรมตรงไหน”

“มันขึ้นอยู่กับว่าเราจะบวชเพื่อใคร เพื่อตัวเองหรือเพื่อชาวบ้าน สำหรับฉัน นี่แหละคือส่วนหนึ่งของชีวิตพระเพื่อสังคมจริง ๆ เกออย่าลืมนะว่าชาวบ้านไม่ว่ายุคสมัยไหนก็ต้องการที่พึ่งทางใจด้วยกันทั้งนั้น เครื่องรางของขลังและพิธีกรรมต่าง ๆ พวกนี้ช่วยทางด้านจิตใจ เมื่อใจสบายทุกอย่างก็ตีตามาเอง”

“แต่อย่างนี้เขาเรียก เจริญงานวิชาไม่ใช่หรือพี่?”

หลวงพี่สันติมองหน้าผมอย่างครุ่นคิด

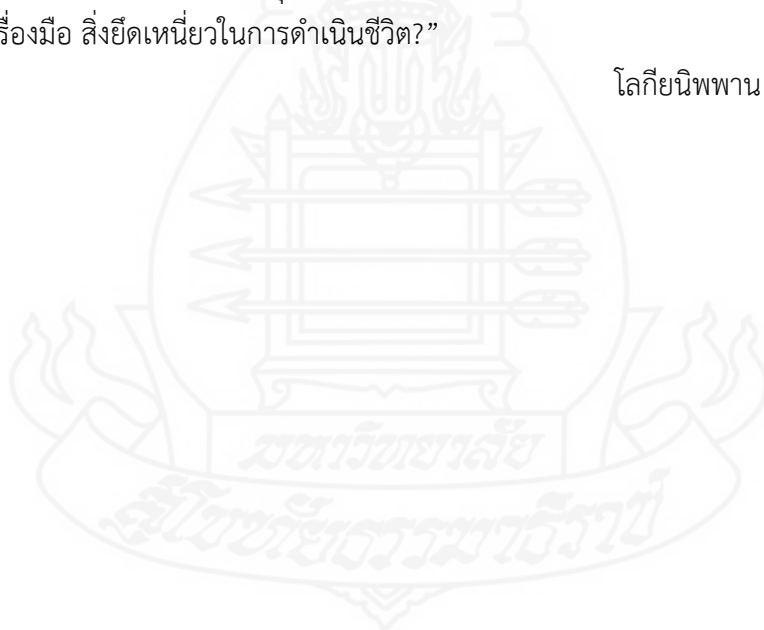
“แกผิดหวังที่มาบวชที่นี่หรือ?”

“ก็ไม่เชิง เพียงแต่คิดว่าผมกำลังมาทำอะไรอยู่ที่นี่ สงสัยว่าจุดมุ่งหมายของการบวชอยู่ที่ไหนกันแน่?” ผมคิดว่ามันน่าจะอยู่ที่นิพพานมากกว่าพิธีกรรม”

“ก็จริง แต่ในทางปฏิบัติ ชีวิตพระไม่ใช่จะหันหลังให้สังคมเพื่อปฏิบัติธรรมอย่างเดียวได้เมื่อไหร่ คนเราไม่ใช่พระอรหันต์กันทุกคนที่ไม่ต้องพึ่งเครื่องมือหรือสิ่งยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต”

“เครื่องมือ สิ่งยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต?”

โลกีย์นิพพาน วินทร์ เลียววารินทร์

ใบอ่านที่ 4
เอกสารความรู้: การสร้างตัวละคร

ใบงานผังมโนทัศน์

คำอธิบาย

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม อ่านเรื่องสั้น “เวลาของพ่อ” และวางโครงตัวละครใหม่ โดยกำหนดชื่อ บุคลิกภาพ สถานะและบทสนทนาให้สอดคล้องกับตัวละครและเหตุการณ์ในโครงเรื่องเดิม

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม:

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

แผนจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาและวัฒนธรรม (ฉบับเพิ่มเติม)	รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	ภาคเรียนที่ 2
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ การเขียนเรื่องสั้น	ปีการศึกษา 2020-2021
หน่วยย่อยที่ 1.5 เรื่องความขัดแย้งและการผูกปม	เวลา 2 คาบ (คาบละ 80 นาที)

1. สาระสำคัญ

ความขัดแย้ง หมายถึง ปัญหา ความขัดแย้งที่ทำให้เรื่องดำเนินต่อไป ความขัดแย้งมีทั้งความขัดแย้งภายนอกและความขัดแย้งภายใน ในการเขียนเรื่องสั้นผู้เขียนต้องมีปัญหาและมีการผูกปมปัญหาเพื่อให้เรื่องดำเนินต่อไปและเพิ่มระดับความซับซ้อนยุ่งยากไปสู่ขั้นวิกฤตและจุดสุดยอด

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนสามารถสร้างความขัดแย้ง ผูกปมและพัฒนาความขัดแย้งไปสู่ขั้นวิกฤตและจุดสุดยอดได้อย่างเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

- 1) ความหมายของความขัดแย้ง จุดวิกฤตและ จุดสุดยอด
- 2) การผูกปมสร้างความขัดแย้งพัฒนาให้เพิ่มความยุ่งยากซับซ้อน

4. กระบวนการจัดการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

- 1) ครูอ่านข้อความ(ใบงานที่ 1) ให้นักเรียนฟังและตั้งคำถาม
 - คำถามที่ 1 จากข้อความที่รับฟังไป ตรงไหนคือปมปัญหาของเรื่อง
 - คำถามที่ 2 จุดที่สร้างความตื่นเต้นแก่นักเรียนมากที่สุดคือตอนใด

กิจกรรมขั้นปฏิบัติ (60 นาที)

 1. ครูให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม 5 คน และให้อ่านใบงานที่ 2 เรื่องสั้น “ดอกเลือด” ที่ครูนำมาให้นักเรียนอ่าน
 2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายร่วมกันตามหัวข้อดังนี้
 - 1) จากเรื่องสั้นที่อ่าน ความขัดแย้งในเรื่องคืออะไร ผู้เขียนมีการผูกปมความขัดแย้งอย่างไร (หาตัวอย่างจากเรื่องประกอบ)
 - 2) จากเรื่องสั้นที่อ่าน ผู้เขียนเพิ่มระดับความขัดแย้งให้กลายเป็นจุดวิกฤตตรงไหน?

(หาตัวอย่างจากเรื่องประกอบ)

3) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างผังมโนทัศน์ในใบงานที่ 3 แสดงถึงปัญหา และจุดวิกฤตและจุดสุดยอดจากการอ่าน เรื่องสั้น “ดอกเลือด”

4) ครูสุ่มให้นักเรียนออกมานำเสนอคำตอบของตนเอง

5) ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป การพัฒนาการผูกปมปัญหาไปสู่จุดสุดยอดของ “ดอกเลือด” ที่เรียนโดยการใช้ตัวอย่างผังมโนทัศน์ (ใบงานที่ 4)

6) ครูให้นักเรียนสร้างผังมโนทัศน์เพื่อแสดงปมความขัดแย้งในงานเขียนเรื่องสั้นของตนเอง โดยให้ใส่

3. กำหนดปัญหาและ/หรือปมขัดแย้ง

4. แสดงรายละเอียด และลำดับขั้นการพัฒนาปมปัญหาที่มากขึ้น

กิจกรรมขั้นปฏิบัติที่ 2

1. ครูเรียกสุ่มนักเรียนให้ออกมาอธิบายความขัดแย้ง รายละเอียดและระดับของความขัดแย้งในใบงานผังมโนทัศน์ของตนเอง

2. ครูให้นักเรียนเขียนเรื่องสั้นโดยนำข้อมูลจากผังมโนทัศน์ที่นักเรียนนำมาใช้เป็นแนวทางในการเขียนเรื่องสั้นของตนเอง

กิจกรรมขั้นสรุป

ครูไล่สะท้อนกลับงานเรื่องสั้นเป็นรายบุคคลและให้นักเรียนนำกลับแก้ไขในกรณีที่มีข้อผิดพลาด เพื่อให้งานเขียนสอดคล้องกับองค์ประกอบเรื่องสั้นที่นักเรียนกำหนดเนื้อหาในผังมโนทัศน์ไว้ก่อนหน้านี้

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1) ใบอ่านที่ 1 ตัวอย่างข้อความความขัดแย้งและการผูกปม

2) ใบอ่านที่ 2 เรื่องสั้น “ดอกเลือด”

3) ใบงานที่ 3 ผังมโนทัศน์ “ดอกเลือด”

4) ใบงานที่ 4 การพัฒนาการผูกปมปัญหาไปสู่จุดสุดยอดของ “ดอกเลือด”

5) ใบงานที่ 5 เขียนเรื่องสั้นจากผังมโนทัศน์ที่ตนเองกำหนดไว้

6. กระบวนการวัดและประเมินผล

การมีส่วนร่วมต่อกิจกรรมในห้อง

งานแสดงผังมโนทัศน์และงานเขียนเรื่องสั้น

ใบอ่านที่ 1

เสียงคนมาเคาะประตู ชายร่างผอมสะดุ้งเฮือก สิ่งแรกที่คิดถึงคือตำรวจ คนข้างห้องอาจได้ยิน เสียงเขาทะเลาะกันและแอบดูเห็นเขาเอาหมอนอุดจมูกคาริน ผนั่งห้องโรงแรมต่างจังหวัดเก่าและมีมีรู ให้แอบเยอะไป...เขาหันไปมองดูศพบนเตียง ถ้าตำรวจอยู่หน้าห้อง แน่นอนคุกคือที่อยู่ชั่วคราวจนกว่า จะมีคำพิพากษา เขาวัดหัวหนีบ

เสียงเคาะประตูดังอีกครั้ง คราวนี้แรงขึ้นกว่าเดิม ต้องทำอะไรสักอย่างแล้ว ไข่แล้ว...อย่างน้อยก็ต้องไม่ให้ตำรวจเห็นศพตอนนี้ ใจเย็นไว้...เอาศพไปซ่อนเสียก่อน...ชายผอมเกร็งลุกขึ้นยืน ร่าง เซจวนจะล้ม เร็วแรงหายหมด หน้าซีดเผือดมือสั่น เขากลับใจจับขาคนตายลากมาทางปลายเตียง ดึง เอาผ้าปูที่นอนหลุดล้วย

เสียงเคาะประตูดังโครมๆ “มีใครอยู่ไหมครับ...เปิดประตูด้วย”
เขาวัดกลับใจกระตุกร่างหญิงสาวหล่นดังโครมกับพื้นก่อนรีบถีบร่างเย็นซีดเข้าไปใต้เตียง
“เปิดประตูด้วยครับไม่เช่นนั้นผมจะไขกุญแจเข้าไปนะ”
“เดี๋ยวครับ กำลังจะเปิดแล้ว” เขาวัดวิ่งไปที่ประตู หันมาดูความเรียบร้อย เขาคงรีบเกินไป ขาข้างหนึ่ง จึงโผล่มาอีกฟากของเตียง

เสียงกรุกกริกเหมือนคนกำลังขยับพวงกุญแจ เขาวัดเกิดความความคิดฉับพลัน เขาปิดไฟใน ห้องทันที เขาถอดเสื้อผ้าโยนลงปลายเตียง หยิบผ้าเช็ดตัวพันกาย ค่อยหมุนลูกบิดช้าๆ เหนือโคมหน้า นอกห้องบอ้ยยื่นถือพวงกุญแจมองเขาวัดอย่างพิเคราะห์
“โทษนะพี่ ทำอะไรอยู่เหรอ กลิ่นอะไรเหม็นๆในห้อง”
“ก้อ...”เขาวัดเสียงแหบ

ใบอ่านที่ 2

เรื่องสั้น ดอกเลือด

หนังสือรวมเรื่องสั้นครอบครัวกลางถนน ของ ศิลา โคมฉาย

ไม่รู้คำว่า “คลาสสิก” ติดปากมาตั้งแต่เมื่อไหร่ ไม่รู้กระทั่งความหมายแท้ๆ และไม่คิดจะค้นคว้าหาคำจำกัดความใด ๆ เลย เขารู้เพียงว่ามันเป็นคำรวบยอด อธิบายความรู้สึกส่วนตัวเกิดภาพประทับใจ สะเทือนใจ สะใจ ชนิดกระทบความรู้สึกรุนแรง และเป็นที่ยึดมั่นในแวดวงค์มันสม่ำเสมอ เมื่อต้องแสดงความเห็นต่องานของคนอื่น ราวเป็นมาตรฐานวัดคุณค่าขึ้นสำคัญ

ดังนั้นเมื่อลงมือทำงานเอง คำนี้ตามมาพัวพันนิ้วเนืออยู่ในความคิด คล้ายภูตพรายคอยหลอกหลอนให้หวาดไหว

ตั้งแต่เมื่อคืน แผ่นกระดาษค้ำข้างพิมพ์ดีด ไม่มีอักษรแม้เพียงตัวเดียว ทั้งที่เป้าหมายทางการตลาดแจ่มชัด ผ่านการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์...ผู้คนนับวันเครียดกับสภาพดินร่นต่อสู่ทางเศรษฐกิจ การขยายตัวอย่างซับซ้อนทางสังคม การแข่งขันสะสมความรุนแรงจนอัดอั้น ต้องการระบายออก แต่กระทำด้วยตนเองไม่ได้...ความบันเทิงเพื่อรองรับอารมณ์ตรงนี้ต้องสะใจ ภาพแห่งการทำลายล้างสมจริงละเอียดทุกแง่มุม ความตายผ่านทารุณกรรมสยดสยอง ประเภท “โหดกระชูด” “เจาะกะโหลกปิดบัญชีเลือด” “กระสุนคว้านแค้น” “เลือดล้างเมือง” ฯลฯ

บางฉากคลาสสิกในความคิด อย่างเรื่องราวในหนังสือชีวิตประวัติ อัล คาโปน ขณะเจ้าหน้าที่เข้าชิงตัวพยานปากเอกที่สถานีรถไฟ หลักฐานประการเดียวเล่นงานอัล คาโปน ทางกฎหมายได้ท่ามกลางความพลุกพล่าน การลั่นกระสุนเกิดความอลหม่าน รถเข็นเด็กทารกหลุดจากมือแม่ ตกบันไดสูง วินาทีได้เสียของการปฏิบัติการกำลังดำเนินไป ตำรวจนักแม่นปืนต้องพุ่งเอาตัวขวางหยุดรถก่อนเด็กจะเป็นอันตราย ขณะต้องเล็งปืนเสียงยิง วายร้ายใช้พยานเป็นโล่กันกระสุน

ฉากระฆังกังวานจากโบสถ์ ดอนไมเคิล คอลิโอเน่ แห่งก๊อดฟาเธอร์กำลังเข้าพิธี รับเป็นพ่อทูนหัวของหลานชาย เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการสังหารพ่อของเด็กด้วยคำสั่งของเขา หรือฉากลุยเดี่ยวของโจว เหวิน ฟะ ใน “โหด เลว ดี” ล้างแค้นแก๊งค์คู่ค้าหักหลัง ทำให้เพื่อนรักผู้เป็นเหมือนก้อนสมองของเขาถูกจับ ถล่มแหลกกระจุยกระจายแสนสะใจ

สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่กลุ่มรุ่มรอกสมอง ทำให้เขาคุ่นคิดอย่างหนักหน่วง บทหนึ่งกำลังลงมือเขียนจะต้องได้ภาพ ได้มุมและเหตุการณ์เร้าความรู้สึกรุนแรง

“อย่า...น้องเอ็กซ์...อย่า” เสียงกรีดร้องของแม่สาวลึกลับสาวใช้ ทำให้ความคิดของเขาซังกะถูกกลบด้วยเสียง “ย๊าจ๊าจ๊า.....” กู่กลม

“ขบวนการแจ๊ทแมน...ลูกเตมะหากาฟ...เรตบูมเมอแรง”

เมื่อเขาเปิดประตูห้องออกมา เจ้าหนูวัยหกขวบจิ้งก่าบนโต๊ะอาหาร กระโดดเหยียดขาข้างหนึ่งถีบเข้าใส่ มือขวาก็โหม้แขวนเสื้อเป็นอาวุธวิเศษ ฟาดใส่หมากกลางหัว

“เฮ้ย!” เขาตะโกนเสียงหลง แต่ไม่อาจช่วย แม่สาธิตาทรุดฮวบนั่งกุมหัวข้างกองเสื้อผ้ากำลัง รอซัก

“เล่นพิเรนทร์ เตี้ยวพีหัวแตกเลือดไหล เด็กอะไรเงร ไป...ไปให้พ้น ประเดี้ยวเถอะจะได้เจ็บ ตัวกันมั่งละ” เสียงของเขาคล้ายคำราม รู้สึกโกรธจริง ๆ สมาธิถูกรบกวน จนบางสิ่งพยายามค้นหา แยกแยะในความคิดยุ่งเหยิง ประกอบท่าทางดุตันก้าวร้าว เกินกว่าจะเป็นการเล่นสนุกของลูก ยิ่งทำให้ระอุเดือด

เขาและภรรยาเลี้ยงลูกแบบสมัยใหม่ ว่ากันตามตำรากับคำแนะนำของกุมารแพทย์ในจอทีวี มี เวลาพร้อมหน้าพ่อ-แม่-ลูกไม่น้อย โอบกอดให้ความรักอบอุ่น ไม่ตะคอกเสียงดัง ดี ด่า ยามลูกทำผิด เพราะกลัวจะทำให้เด็กอารมณ์ร้าย กระด้าง

หลายสิ่งหลายอย่างพร่ำสอน ให้รักให้เอื้อเฟื้อ รู้จักสังเกตจดจำ ทั้งลงมือด้วยตัวเอง และใช้ วิดีโอเป็นสื่อ ช่างน่าแปลก ยิ่งโตยิ่งเบนไปจากทางวาดหวัง ดื้อและส่อแววก้าวร้าว เขาซื้อกีตาร์ของ เล่นให้จูงความสนใจไปหาดนตรี ลูกดันเอาไปทำเป็นปิ่นของเกตเตอร์ จี มือปราบอวกาศในหนัง สงครามพิทักษ์โลก

เจ้าหนูทำท่าหงอย เลี้ยงไปรี้อสี่เทียน ดินสอสี พร้อมกระดาษเขียนภาพ เขามักซื้อหาให้เพื่อ ลูกจะได้ละเล่นเพเลิดเพลิน ฝึกฝนทั้งสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ พอเจ้าหนูสงบตรงมุมห้อง ก้ม หน้าก้มตาเขียนภาพ เขาจึงกลับมานั่งลงหน้าแป้นพิมพ์ดีด

ลูกชายเพียงคนเดียวเป็นราวดวงใจ ไม่คิดหาช่องให้แก่ ทั้งที่สภาพครอบครัวไม่ถึงกับลำบาก หากจะมีลูกมากกว่านี้ แต่เขาหวังว่าจะเลี้ยงลูกให้ดี มีความรักและสิ่งอื่นให้โดยไม่ต้องแบ่งปัน แก่ควร จะเติบโตและสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

กลับมาสู่งาน ต้องทุ่มเทความคิดหนักหน่วง นั่งหลังขดหลังแข็งเพื่อลูก เขายังไม่มีความกล้า พอจะจัดการบทหนังแอคชั่น “คลาสสิก” บางทีอาจเป็นเพราะบุคลิกของตัวละครไม่ชัดเจนพอ เรื่องราวเป็นความขัดแย้งรุนแรงถึงเลือดถึงเนื้อ ตัวละครควรจะมี ความขัดแย้งอยู่ในตัวเอง แต่ละตัว น่าจะมีคุณสมบัติก้ำกึ่งระหว่างความดีกับความเลวมีทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนถูกปกปิด

เจ้าพ่อจอมบงการต้องทวงทำสุขมุ่นนวนล ในขณะที่เดียวกันเหย้ามเกรียมเด็ดขาด ระวังระวัง ป้องกันตัวเองแน่นหนา จุดอ่อนอยู่ที่มีความเมตตาให้กับเด็ก โดยเฉพาะเด็กในสถานควบคุมความ ประพฤติด้วยเขาเคยผ่านสถานที่เช่นนี้มาอย่างปวดร้าว ทุกปีจะต้องเดินทางไปร่วมงานบริจาคเงิน ช่วยเหลือ จุดจบจอมบงการจะอยู่ที่นี้

มือปืนตัวร้ายคู่บารมีเจ้าพ่อ มีพร้อมทั้งไหวพริบชั้นเชิง ความกล้าหาญ ใจเย็นเยือกเป็น น้ำแข็ง ฝีมือสังหาร วางแผนและแก้แค้นอยู่ในขั้นไร้เทียมทาน แถมหน้าจิตไร้ปมเด่นให้ใครสังเกตได้ ปมสำคัญของเขาคือการควบคุมตนเองให้มีสมาธิมั่น ห้องพักบนคอนโดมิเนียมระดับห้าดาวเต็มไปด้วย ตู้เลี้ยงปลา เวลาส่วนใหญ่ของเขาคือให้อาหารและนั่งจับจ้องมองปลาว่ายวนเวียน ใจจดจ่อเป็นจุด

เดียว ไร้ความฟุ้งซ่าน ปลอดภัย โปร่ง เขาเหมือนนายตำรวจมือปราบคู่ปรับ ใช้หลักการต้องมีสมาธิมั่นคง ก่อนลงมือปฏิบัติงาน ต่างกันแต่เมื่อปราบใช้วิธีนั่งสงบต่อหน้าพระประธานในโบสถ์ขณะป็นตุงเอา

คู่อริสำคัญของเจ้าพ่อที่ชุ่มรอล้างแค้นแทนตระกูล เป็นเด็กหนุ่มฉลาดหลักแหลม เก็บงำความรู้สึกเก่ง อยู่ในมาดนักธุรกิจนักวางหมาก สร้างแนวร่วมปิดล้อมเจ้าพ่อทุกด้าน ชนิดเลือกมุมให้คู่แค้นอยู่ ทำที่ราวจะเปิดศึกนองเลือด แต่ครั้งลงมือสังหารกลับใช้เด็กยังไม่สิ้นกลิ่นนํ้านม จุดอ่อนคือชอบล่าผู้หญิง ชนิดไม่เลือกลูกเมียใคร เขาเชื่อมั่นว่าพลังทางเพศคือพลังขับเคลื่อนให้เกิดความทะเยอทะยาน ฝันถึงความยิ่งใหญ่อย่างราชา จุดจบของเขาต้องเป็นแบบหมองูต้องตายเพราะงู

และยังมีตัวประกอบอื่น ๆ อีกมาก จะต้องมั่งมีทั้งมาดและบทบาท

ฉากคลาสสิก น่าจะอยู่ตรงที่ขณะมีความรุนแรงเหยียดเหยียด มีความบริสุทธิ์แทรกเข้ามาเกิดเงื่อนไขใหม่ สร้างความอึดอัดให้บางคนต้องตัดสินใจ ซึ่งเสี่ยงต่อความผิดพลาดล้มเหลว หรือเลือกที่จะทำตรงกันข้าม หักเหไปจากความคาดหมายของผู้ชม เพราะหวังในสิ่งสูงกว่า หรือ....

“ขบวนการไอโอแมน... ดาบซูเปอร์เลเซอร์ สเตลแพร์....”

เสียงเจ้าหนูแหลมขื่นอีกหลังจากสงบไปพักใหญ่ ลูกเป็นเด็กชายการเล่นผาดโผนโจนทะยาน เป็นเรื่องธรรมดา แต่แก็ไม่เคยรู้จักว่าการเล่นต้องยังมีไม้ ลดเสียงความรุนแรง

ลูกควรจะได้โตอย่างดี และเลือกหนทางของตัวเอง โลกอนาคต การใช้ชีวิตเป็นเช่นไร พ่อแม่ต้องศึกษาคาดการณ์ เตรียมพื้นฐานให้เพื่อย่างก้าวอันสอดคล้อง ดำรงอยู่ได้และมีคุณค่า

เบื้องแรกร่างกายและจิตใจของลูกต้องพร้อม เห็นจะต้องสนับสนุนให้เล่นกีฬาสักอย่างสองอย่าง แกจะได้ออกกำลังอย่างถูกต้อง รู้จักกติกา เข้าใจระเบียบได้ด้วยตัวเอง มุ่งหวังในชัยชนะขณะเดียวกันยอมรับความพ่ายแพ้ได้ ตึกว่าจะปล่อยให้เอาก่อนหินขว้างนกบนขอบรั้ว แล้วแหกปาก ลั่น “เจ็ดบอมบ์...ระเบิด”

เออ! ไซ่ ภาพฝูงนกตีปีกพึบ! พับ! บินขึ้นอย่างแตกตื่น ฉากนายอำเภอยกพวกปิดล้อมสังหาร “บอนนี่ แอนด์ ไคลน์” สุดแสนจะคลาสสิก เสียงปืนคำรามระรัวจากพุ่มไม้รายรอบโดยไม่เห็นปากกระบอก มีเพียงกลุ่มควันและใบไม้ปลิวระว่อน รอยเงาของหัวกระสุนปรุพรุนบนตัวรถถัง หญิงสาวชายหนุ่มกระเด็นกระดอนด้วยแรงปะทะ ภาพลวงต่วงดงามเร้าอารมณ์เยี่ยมยอด

บางที เสียงบาดประสาทรัดเดือนความรู้สึก มีความสำคัญไม่น้อย กระตุ้นรุนแรงจนสะดุ้งผวา เสียงทุบกระຈกแตกกระจาย เสียงรถเบรกกะทันหัน ล้อเบียดเสียดสีถนน เสียงกรีดร้องอย่างตระหนกเจ็บปวดจากมุมมืด เสียงระเบิดหนักแน่นของถังน้ำมัน เขาต้องกำหนดให้ปรากฏอยู่ในบางฉาก เพราะนี่คืองานโชว์ฝีมือ

“ซูว์...ไปให้พ้นนะ เตี่ยเอาเม็ดฟันคอขาดเลย....” เสียงเจ้าหนูแว่วมาอีก หมาของเพื่อนบ้านคงมุดลอดรั้วเข้ามา ดูแก็ไม่ค่อยถูกโรคกับเจ้าปากเปราะ เहांเป็นบ้าเป็นหลังแต่ปอดแตกตัวนั้น

เลย ลูกควรคิดและรู้สึกอย่างนุ่มนวลกว่านี้ ไม่ชอบแต่อย่างน้อยควรรู้จักเมตตา บ่อยครั้งพาแกไปสู่
ธรรมชาติทุ่งนาป่าเขา แนะนำให้รู้จักประดาสัตว์ เพื่อนร่วมโลกที่มีความน่ารักน่าชม

เขาเคยกังวลกลัวลูกวิปริตผิดเพี้ยนกับสังคมวันยังสืบสน แต่อีกไม่นานต้องเปลี่ยนมาวิตกใน
ท่าทีก้าวร้าว หรืออาจต้องให้แม่เด็กพาไปสมัครเรียนดนตรีในวันหยุด แทนการปล่อยให้หมกมุ่นกับ
หนังสือกรรมพิทักษ์จักรวาล

เออ! ดนตรีประกอบแม่มีอาชีพรับไป แต่เขาควรประสานบอกถึงอารมณ์ที่ต้องการ เสริมให้
ภาพและเรื่องเร้าใจยิ่งขึ้น เสียงบ่งบอกการสะสมทางอารมณ์ค่อยทวีไปสู่จุดเดือด กับช่วงระยะของ
การระเบิดออกต้องแตกต่างกันอย่างแจ่มชัด แม้ว่าเป็นหนังแบบแอคชั่นกดดันความรู้สึก แต่ในช่วงตอน
ผ่อนคลายเพลงประกอบต้องใสหวานแหวน เพลงนำเรื่องเป็นเบล-แก๊ดเล่าเรื่องอย่าง... “ผู้หญิงเข้าใคร
อย่าเตะ” ก็ไม่เลว

ความเป็นคลาสสิกบางที่ต้องหาสัญลักษณ์ให้ผู้ชมได้ขบคิด ความสำเร็จด้วยสติปัญญาของ
ตัวเอง สามารถเข้าใจได้หลายมุม อย่างฉากสติน ฮอฟแมน พาเจ้าสาวของผู้อื่นหนีออกจากโบสถ์
ขณะเข้าพิธีแต่งงานใน “พิชรักแรงสาวท” ฮอฟแมนเอาไม้กางเขนขัดห่วงประตูโบสถ์กั้นการติดตาม
หนังต้องการให้คนทั่วไปรู้สึก ว่า บางครั้งมนุษย์ถูกกักขังให้ไร้อิสรภาพด้วยกฎเกณฑ์ทางศาสนา

เขาอาจต้องให้ตัวเอกเลี้ยงสัตว์นักล่า แมวดำนิล หมาล่าเนื้อ เหี้ยว ปลาปิ้งร่ายา ดึงภาพให้
เห็นแนวதாகะหาย กรงเล็บ คมเขี้ยววาววับ ตัดสลับในบางช่วงตอนสำคัญ บ่งบอกสภาพจิตใจส่วนลึก
เสียงคำรามดุร้ายจะช่วยเติมอารมณ์ให้สมบูรณ์

เสียงเจ้าหนูร้องเพลงภาษาญี่ปุ่นกระต่อนกระแท่น เกิดจากการชิมซบเอาสิ่งพบเห็นจนเคย
ชิน ฟังซ้ำแล้วซ้ำอีกจากหนัง ช่างน่าแปลกไม่ต้องออกปากสอน เรียนรู้เป็นไปเองโดยธรรมชาติ คำ
อาจจะเพี้ยนและเสียงและทำนองใกล้เคียง จนบางครั้งเขาอดหัวเราะให้กับความช่างจดช่างจำ ความ
ฉลาดในการเรียนรู้ เขาคงต้องสร้างแบบอย่างที่ดีสำหรับลูก ให้แกซบเอาความเหมาะสมเข้าไว้ ปล่อยให้
ได้รับเอาแต่สภาพทั่วไปที่เกิดขึ้น น่ากลัวจะมีปัญหา คนโหดร้ายรุนแรงขึ้นทุกวัน

บางที่เมื่องานบรรลุแล้ว น่าจะพาลูกไปทะเลเมืองใต้ ไปชมความงามและเรียนรู้ธรรมชาติสุด
สวยใต้ท้องน้ำ กล่อมเกล่าจิตใจสักสาม-สี่วัน

หันกลับมาสนใจงานของตัวเอง ฟังจินตนาการไปสู่บางฉาก... ฉากสำคัญ การสังหารเจ้าพ่อคูริ
ใช้เด็กอายุ 14 ปีหน้าตาดีดูซื่อบริสุทธิ์เป็นมือสังหาร หลังจากการมอบเงินบริจาคผ่านไป เจ้าพ่อกำลัง
ปล่อยตัวด้วยความปลาบปล้ำม ชุดอาร์กขาคุมบางจุดอยู่ไกลตัว เด็กชายที่ถูกเตรียมมาตั้งแต่ต้นให้เข้า
สถานกักกันมาเพื่อการนี้ มอบกระเช้าดอกไม้เป็นการขอบคุณจอมบงการ แล้วพลันฉวยโอกาสใช้มีด
ปลายปืนแบบเวียดกงเล็กและแหลม ซ่อนในกระเช้าจ้วงแทงใส่ราวนม เหมาะเหม็งทั้งเป้าหมายและ
น้ำหนกมือ

นั่นเป็นโครงเหล็ก รายละเอียดทำให้เขาต้องครุ่นคิดอย่างหนัก ระยะยืนระหว่างเด็กกับเจ้าพ่อ จังหวะคว้ามือออกจากตระกร้า แววดาเด็กเรียบเฉยไม่เปลี่ยนแปลง แทงครึ่งเดียวอย่างถนัดถนี่ ดึงมือออกแล้วเลือดพุ่งแบบหนังจีน...ตุตลกพิกล การเห็นเลือดจะต้องได้อารมณ์เจ็บปวดหรือสะใจกว่านั้น หรือจะให้เลือดหยดจากปลายมือ...

แม่สาธิตาสาวใช้เปิดประตูห้องทำงานเอากาแฟถ้วยที่สามมาเสิร์ฟ พร้อมกับเปลี่ยนที่เชิ้บหรืออันใหม่ให้อย่างรู้งาน พอกลับออกไป เขาได้ยินเสียงเจ้าหนูแผ่ร้องฮึกฮ่าว “โกกูล เรด ถล่มพวกเดดดาต...ฟิน” แม่สาธิตาร้องระงม.... “อย่า...น้องเอ็กซ์...อย่า...”

เสียงตื้นตื้นให้ลูกผลุงผละจากงาน ก้าวพรวดรวดเร็ว พุตเหล็กหายไปจากโต๊ะทำงานตอนไหน ไม่อาจรู้ กลายเป็นดาบเลเซอร์ในมือเจ้าหนูรุกกระหน่ำฟันสัตว์ประหลาดแม่สาธิตาติดอยู่ในมุมอับ

“เฮ้ย!” เขาร้องอย่างตกใจ ขณะพุตเหล็กด้านคมฟันฉับถูกแขนยกขึ้นป้องกันตัว มุมแหลมเปิดแผลเป็นแนวยาว แม่สาธิตากุมแผลแผ่นไปทรุดนั่งที่โต๊ะอาหาร เขาตามไปช่วยเหลือ หยิบยาผ้าพันแผล สำลิจากตู้ยามา เลือดแดงเข้มกำลังซึมระหว่างง่ามนิ้ว หยดลงบนผ้าปูโต๊ะสีขาว

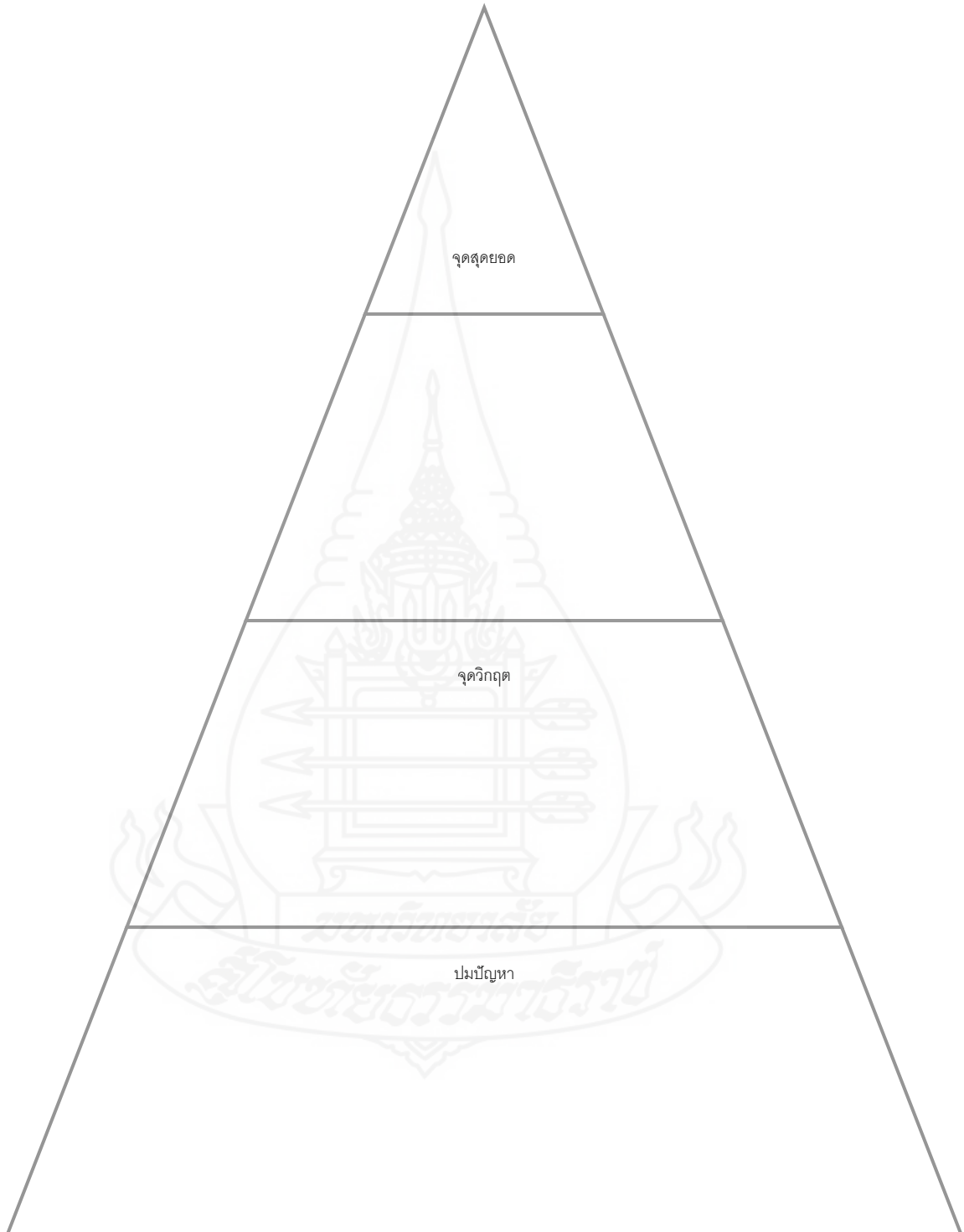
ช่วงขณะที่มันซึมลงสู่เนื้อผ้า เลือดค่อยๆขยายตัวออกไปรอบด้าน มองคล้ายอาการผลิคลี้ออกของกลีบดอกไม้สีแดง แต่ละหยดสร้างดอกดวงละลานตา ราวเป็นพุ่มไม้ดอกพร้อมใจกันเบ่งบาน

เขานิ่งมองอย่างพิลึก ก่อนจะถูกคิดถึงเลือดเจ้าพ่อยามถูกสังหารในความเจ็บงันกับอาการตกตะลึงของผู้คน ดอกเลือดจะค่อยๆเบ่งบานบนผ้าปูโต๊ะรับแขก กระทั่งดอกดวงพรางพราวไปทั้งผืนผ้า

ช่างเป็นดอกไม้แสนคลาสสิค.....

ใบงานที่ 3 ผังมโนทัศน์ “ดอกเลือด”

รายชื่อสมาชิกในกลุ่ม: 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____

ใบงานที่ 4 การพัฒนาการผูกปมปัญหาไปสู่จุดสุดยอดของ “ดอกเลือด”

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้
ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรื่องสั้น

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
ระดับคะแนน	3-ดีมาก	2-ปานกลาง	1-ต้องปรับปรุง
1. แก่นเรื่อง	<p>มีแก่นเรื่องสำคัญเพียงแก่นเดียว มุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้เขียนเพียงประการเดียว</p> <p>มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับชื่อเรื่องและเนื้อหาอย่างเหมาะสม</p> <p>มุ่งเสนอแนวคิดให้ผู้อ่านได้ทราบอย่างชัดเจนอย่างดี</p>	<p>มีแก่นเรื่องสำคัญเพียงแก่นเดียว มุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้เขียนเพียงประการเดียว</p> <p>ขาดความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง</p> <p>-มุ่งเสนอแนวคิดให้ผู้อ่านได้ทราบเป็นอย่างดี-</p>	<p>มีแก่นเรื่องสำคัญมากกว่าหนึ่งมุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้เขียนเพียงประการเดียว</p> <p>ขาดความสัมพันธ์สอดคล้องกับเนื้อหาและชื่อเรื่อง</p> <p>ผู้อ่านไม่สามารถรับรู้แนวคิดของผู้เขียน</p>
2. โครงเรื่อง	<p>มีการเปิดเรื่องน่าสนใจ-ดึงดูดความสนใจผู้อ่านให้ติดตามเรื่องอย่างตื่นเต้นตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>เหตุการณ์มีความสัมพันธ์กันตามลำดับและมีความสมจริง</p> <p>มีการปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่าน-/ประหลาดใจ สะเทือนใจและหรือสร้างความสุขและความประทับใจแก่ผู้อ่าน</p>	<p>มีการเปิดเรื่องขาดความน่าสนใจ แต่ผู้อ่านยังสามารถติดตามเรื่องได้ตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>เหตุการณ์มีความสัมพันธ์กันตามลำดับแต่ยังขาดความสมจริง</p> <p>มีการปิดเรื่องทำให้ผู้อ่าน-ประหลาดใจ คาดไม่ถึง สร้างความสุขแก่ผู้อ่านได้</p>	<p>มีการเปิดเรื่องไม่น่าสนใจ-ไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่ติดตามได้อย่างตื่นเต้นตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>เหตุการณ์ขาดความสัมพันธ์กันตามลำดับและยังขาดความสมจริง</p> <p>มีการปิดเรื่องยังไม่สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดความประหลาดใจ คาดเดาเรื่องได้ไม่สร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน</p>
3. ตัวละครและบทสนทนา	<p>ตัวละครมีความสมจริง-มีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมเฉพาะตัวที่เด่นชัด</p>	<p>ตัวละครมีความสมจริง มีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมเฉพาะตัวที่เด่นชัด</p>	<p>ตัวละครขาดความสมจริง มีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมเฉพาะตัวไม่สอดคล้องกับเรื่อง</p>

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
ระดับคะแนน	3-ดีมาก	2-ปานกลาง	1-ต้องปรับปรุง
	<p>บทสนทนาสะท้อนถึง- บุคลิกลักษณะเฉพาะของตัวละครและสร้างบรรยากาศของเรื่องให้เป็นไปตามธรรมชาติ</p> <p>บทบาทและบทสนทนาของตัวละครมีส่วนในการดำเนินเรื่องหรือนำเสนอเรื่องอย่าง/และเหมาะสม</p> <p>บทบาทและบทสนทนาของตัวละครมีส่วนในการดำเนินเรื่องหรือนำเสนอเรื่องได้/และ</p>	<p>บทสนทนาสะท้อนถึง- บุคลิกลักษณะเฉพาะของตัวละครได้แต่ขาดความเป็นธรรมชาติในบางช่วง</p> <p>บทบาทและบทสนทนาสื่อ- หมาย-ความได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งของตัวละครนัก ยากแก่การทำ ความเข้าใจในบางจุด ไม่ค่อยมีความเหมาะสมกับสถานะของตัวละคร</p> <p>บทบาทของตัวละครมีส่วนใน- หรือ/การดำเนินเรื่องและ นำเสนอเรื่องได้</p>	<p>บทสนทนาสะท้อนถึง- บุคลิกลักษณะเฉพาะของตัวละครได้ไม่มากและไม่สร้าง บรรยากาศของเรื่องขาด ความเป็นธรรมชาติ</p> <p>บทบาทของตัวละครไม่มี- ส่วนช่วยในการดำเนินเรื่อง หรือนำเสนอเรื่องได้มาก/และ พอ</p> <p>บทบาทตัวละครมีการแสดง- อุปนิสัยไม่มีความชัดเจนขาด ความเสมอต้นเสมอปลาย ตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง</p>
4. การผูกปมขัดแย้ง และ สร้าง ความขัดแย้ง	มีการ-สร้างปมปัญหา มีการผูกปมที่เพิ่มระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและชัดเจน	มีการสร้างปมปัญหา มีการผูกปมที่แสดงความซับซ้อน	มีความสับสนในการสร้างปม- ปัญหา มีการผูกปมไม่มีความ ซับซ้อน
5. การดำเนินเรื่อง	<p>ชื่อเรื่องน่าสนใจ-และมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้ดี</p> <p>องค์ประกอบเรื่องสั้น- ครบถ้วน ชัดเจน</p> <p>ผู้เขียนเรียบเรียงองค์ประกอบ- เรื่องสั้นแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน ได้อย่างกลมกลืน</p>	<p>ชื่อเรื่องน่าสนใจและ- สอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้</p> <p>องค์ประกอบเรื่องสั้นไม่ครบ- และขาดความชัดเจน</p> <p>ผู้เขียนเรียบเรียงองค์ประกอบ- เรื่องสั้นแต่ละส่วนเข้าด้วยกัน ได้กลมกลืน</p>	<p>ชื่อเรื่องขาดน่าสนใจและไม่- สอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้</p> <p>องค์ประกอบเรื่องสั้นไม่ครบ- และขาดความชัดเจน</p> <p>ผู้เขียนไม่สามารถเรียบเรียง- องค์ประกอบเรื่องสั้นแต่ละ ส่วนเข้าด้วยกันได้กลมกลืน</p>

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
ระดับคะแนน	3-ดีมาก	2-ปานกลาง	1-ต้องปรับปรุง
	เนื้อเรื่องชวนให้น่าสนใจและ- น่าติดตาม เร้าความรู้สึกและ เร้าอารมณ์ผู้อ่านได้ตลอดทั้ง เรื่อง	เนื้อเรื่องชวนให้น่าสนใจและ- น่าติดตามและเร้าอารมณ์ ผู้อ่านได้	เนื้อเรื่องขาดความสนใจ ไม่- สามารถเร้าอารมณ์ผู้อ่านได้ ตลอดทั้งเรื่อง
6. ภาษา	เรียงเนื้อหาด้วยคำ วลี - ประโยคและใช้สำนวนโวหารได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสม สื่อ ความหมายได้ชัดเจนและ น่าสนใจ มีการร้อยเรียงภาษาในการ- เขียนดี ใช้ภาษาให้ก่อเกิดจินต ภาพ	เรียงเนื้อหาด้วยคำ-วลี ประโยคและใช้สำนวนโวหารได้ เหมาะสม สื่อความหมายได้ น่าสนใจ มีการร้อยเรียงภาษาในการ- เขียนต่อเนื่อง ใช้ภาษาให้ก่อ เกิดจินตภาพได้ไม่มาก	เรียงเนื้อหาด้วยคำ วลี - ประโยคและใช้สำนวนโวหาร ได้ไม่เหมาะสม สื่อ ความหมายได้ชัดเจนและขาด ความน่าสนใจ มีการร้อยเรียงภาษาในการ- เขียนไม่ต่อเนื่อง ไม่ใช้ภาษา ให้ก่อเกิดจินตภาพ

เกณฑ์การประเมินการเขียนเรื่องสั้น

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3-ดีมาก	2-ปานกลาง	1-ต้องปรับปรุง
1. แก่นเรื่อง	<p>มีแก่นเรื่องสำคัญเพียงแก่น-เดียว มุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้เขียนเพียงประการเดียว</p> <p>มีความสัมพันธ์และสอดคล้อง-กับชื่อเรื่องและเนื้อหาอย่างเหมาะสม</p> <p>มุ่งเสนอแนวคิดให้ผู้อ่านได้-ทราบอย่างชัดเจนอย่างดี</p>	<p>มีแก่นเรื่องสำคัญเพียงแก่น-เดียว มุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้เขียนเพียงประการเดียว</p> <p>ขาดความสัมพันธ์สอดคล้อง-กับเนื้อหาและชื่อเรื่อง</p> <p>-มุ่งเสนอแนวคิดให้ผู้อ่านได้-ทราบเป็นอย่างดี-</p>	<p>มีแก่นเรื่องสำคัญมากกว่า-หนึ่งมุ่งสะท้อนแนวคิดของผู้เขียนเพียงประการเดียว</p> <p>ขาดความสัมพันธ์สอดคล้อง-กับเนื้อหาและชื่อเรื่อง</p> <p>ผู้อ่านไม่สามารถรับรู้แนวคิด-ของผู้เขียน</p>
2. โครงเรื่อง	<p>มีการเปิดเรื่องน่าสนใจ ดึงดูด-ความสนใจผู้อ่านให้ติดตามเรื่องอย่างตื่นเต้นตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>เหตุการณ์มีความสัมพันธ์กัน-ตามลำดับและมีความสมจริง</p> <p>มีการปิดเรื่องที่ทำให้ผู้อ่าน- /ประหลาดใจ สะเทือนใจและหรือสร้างความสุขและความประทับใจแก่ผู้อ่าน</p>	<p>มีการเปิดเรื่องขาดความน่าสนใจ แต่ผู้อ่านยังสามารถติดตามเรื่องได้ตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>เหตุการณ์มีความสัมพันธ์กัน-ตามลำดับแต่ยังขาดความสมจริง</p> <p>มีการปิดเรื่องทำให้ผู้อ่าน-ประหลาดใจ คาดไม่ถึง สร้างความสุขแก่ผู้อ่านได้</p>	<p>มีการเปิดเรื่องไม่น่าสนใจ-ไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจใคร่ติดตามได้ อย่างตื่นเต้นตลอดทั้งเรื่อง</p> <p>เหตุการณ์ขาดความสัมพันธ์-กันตามลำดับและยังขาดความสมจริง</p> <p>มีการปิดเรื่องยังไม่สามารถ-ทำให้ผู้อ่านเกิดความประหลาดใจ คาดเดาเรื่องได้ ไม่สร้างความประทับใจแก่ผู้อ่าน</p>
3. ตัวละครและบทสนทนา	<p>ตัวละครมีความสมจริง-มีลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมเฉพาะตัวที่เด่นชัด</p>	<p>ตัวละครมีความสมจริง มี-ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมเฉพาะตัวที่เด่นชัด</p>	<p>ตัวละครขาดความสมจริง มี-ลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมเฉพาะตัวไม่สอดคล้องกับเรื่อง</p>

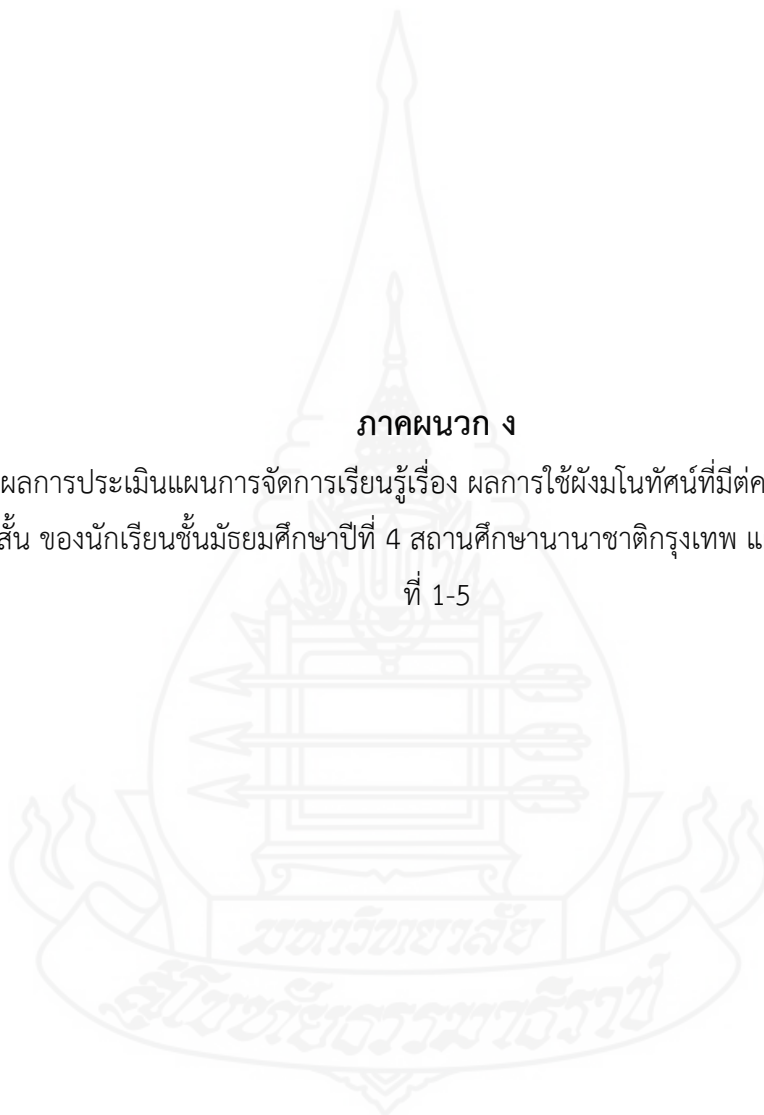
หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
ระดับคะแนน	3-ดีมาก	2-ปานกลาง	1-ต้องปรับปรุง
	<p>บทสนทนาสะท้อนถึง- บุคลิกลักษณะเฉพาะของตัวละครและสร้างบรรยากาศของเรื่องให้เป็นไปตามธรรมชาติ</p> <p>บทบาทและบทสนทนาของตัวละครมีส่วนในการดำเนินเรื่องหรือนำเสนอเรื่องอย่าง/และเหมาะสม</p> <p>บทบาทและบทสนทนาของตัวละครมีส่วนในการดำเนินเรื่องหรือนำเสนอเรื่องได้/และ</p>	<p>บทสนทนาสะท้อนถึง- บุคลิกลักษณะเฉพาะของตัวละครได้แต่ขาดความเป็นธรรมชาติในบางช่วง</p> <p>บทบาทและบทสนทนาสื่อ- หมาย-ความได้ไม่ตรงตามจุดมุ่งของตัวละครนัก ยากแก่การทำความเข้าใจในบางจุดไม่ค่อยมีความเหมาะสมกับสถานะของตัวละคร</p> <p>บทบาทของตัวละครมีส่วนใน- หรือการดำเนินเรื่องและนำเสนอเรื่องได้</p>	<p>บทสนทนาสะท้อนถึง- บุคลิกลักษณะเฉพาะของตัวละครได้ไม่มากและไม่สร้างบรรยากาศของเรื่องขาดความเป็นธรรมชาติ</p> <p>บทบาทของตัวละครไม่มี- ส่วนช่วยในการดำเนินเรื่องหรือ/และนำเสนอเรื่องได้มากพอ</p> <p>บทบาทตัวละครมีการแสดง- อุปนิสัยไม่มีความชัดเจนขาดความเสมอต้นเสมอปลายตั้งแต่เริ่มเรื่องจนจบเรื่อง</p>
<p>4. การผูกปมขัดแย้ง และ สร้างความขัดแย้ง</p>	<p>มีการสร้างปมปัญหา มีการผูกปมที่เพิ่มระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและชัดเจน</p>	<p>มีการสร้างปมปัญหา มีการผูกปมที่แสดงความซับซ้อน</p>	<p>มีความสับสนในการสร้างปมปัญหา มีการผูกปมไม่มีความซับซ้อน</p>
<p>5. การดำเนินเรื่อง</p>	<p>ชื่อเรื่องน่าสนใจ และมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้ดี</p> <p>องค์ประกอบเรื่องสั้นครบถ้วน ชัดเจน</p> <p>ผู้เขียนเรียบเรียงองค์ประกอบเรื่องสั้นแต่ละส่วนเข้าด้วยกันได้อย่างกลมกลืน</p>	<p>ชื่อเรื่องน่าสนใจและ- สอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้</p> <p>องค์ประกอบเรื่องสั้นไม่ครบ- และขาดความชัดเจน</p> <p>ผู้เขียนเรียบเรียงองค์ประกอบเรื่องสั้นแต่ละส่วนเข้าด้วยกันได้กลมกลืน</p>	<p>ชื่อเรื่องขาดน่าสนใจและไม่- สอดคล้องกับเนื้อเรื่องได้</p> <p>องค์ประกอบเรื่องสั้นไม่ครบ- และขาดความชัดเจน</p> <p>ผู้เขียนไม่สามารถเรียบเรียงองค์ประกอบเรื่องสั้นแต่ละส่วนเข้าด้วยกันได้กลมกลืน</p>

หัวข้อในการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
ระดับคะแนน	3-ดีมาก	2-ปานกลาง	1-ต้องปรับปรุง
	เนื้อเรื่องชวนให้น่าสนใจและ- น่าติดตาม เร้าความรู้สึกและ เร้าอารมณ์ผู้อ่านได้ตลอดทั้ง เรื่อง	เนื้อเรื่องชวนให้น่าสนใจและ- น่าติดตามและเร้าอารมณ์ ผู้อ่านได้	เนื้อเรื่องขาดความสนใจ ไม่- สามารถเร้าอารมณ์ผู้อ่านได้ ตลอดทั้งเรื่อง
6. ภาษา	เรียงเนื้อหาด้วยคำ วลี- ประโยคและใช้สำนวนโวหารได้ อย่างถูกต้อง เหมาะสม สื่อ ความหมายได้ชัดเจนและ น่าสนใจ มีการร้อยเรียงภาษาในการ- เขียนดี ใช้ภาษาให้ก่อเกิดจินต ภาพ	เรียงเนื้อหาด้วยคำ วลี - ประโยคและใช้สำนวนโวหาร ได้ เหมาะสม สื่อความหมายได้ น่าสนใจ มีการร้อยเรียงภาษาในการ- เขียนต่อเนื่อง ใช้ภาษาให้ก่อ เกิดจินตภาพได้ไม่มาก	เรียงเนื้อหาด้วยคำ วลี - ประโยคและใช้สำนวนโวหาร ได้ไม่ เหมาะสม สื่อ ความหมายได้ชัดเจนและขาด ความน่าสนใจ มีการร้อยเรียงภาษาในการ- เขียนไม่ต่อเนื่อง ไม่ใช้ภาษา ให้ก่อเกิดจินตภาพ

ภาคผนวก ง

แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-5

ตารางที่ 1 แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ผังมโนทัศน์

รายการ	ระดับคุณภาพ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓		
๑แผนมืองค์ประกอบครบถ้วน . สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้) กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การ (วัดและการประเมินผล	5	5	5	15	5.00
๒แต่ละองค์ประกอบมีความถูกต้อง .	5	5	5	15	5.00
๓แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน .	5	5	5	15	5.00
๔สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์และ . เนื้อหา	5	5	5	15	5.00
๕กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
๖กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัย .	5	5	5	15	5.00
๗กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	5	15	5.00
๘กิจกรรมช่วยให้พัฒนาความสามารถทางการ . เขียนเรื่องสั้นของนักเรียนดีขึ้น	5	5	5	15	5.00
๙ .กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา	5	5	5	15	5.00
๑๐มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
รวม	50	50	50	150	50.00
เฉลี่ย				15.00	5.00

ตารางที่ 2 แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษา
นานาชาติกรุงเทพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบและเค้าโครงเรื่องสั้น

รายการ	ระดับคุณภาพ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓		
๑.แผนม็องค์ประกอบครบถ้วน . สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้) กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การ (วัดและการประเมินผล	5	5	5	15	5.00
๒.แต่ละองค์ประกอบมีความถูกต้อง .	5	5	5	15	5.00
๓ .แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	5	5	5	15	5.00
๔.สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์และ . เนื้อหา	5	5	5	15	5.00
๕.กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
๖.กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัย .	5	5	5	15	5.00
๗.กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	5	15	5.00
๘ .กิจกรรมช่วยให้พัฒนาความสามารถทางการ เขียนเรื่องสั้นของนักเรียนดีขึ้น	5	5	4	14	4.67
๙.กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	4	14	4.67
๑๐มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ .	5	5	4	14	4.67
รวม	50	50	47	147	49.00
เฉลี่ย				14.70	4.90

ตารางที่ 3 แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษา
นานาชาติกรุงเทพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง การกำหนดแก่นเรื่อง

รายการ	ระดับคุณภาพ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓		
๑แผนมืองค์ประกอบครบถ้วน . สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้) กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ (การวัดและการประเมินผล	5	5	5	15	5.00
๒แต่ละองค์ประกอบมีความถูกต้อง .	5	5	5	15	5.00
๓แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน .	5	5	5	15	5.00
๔สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์และ . เนื้อหา	5	5	4	14	4.67
๕กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
๖กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัย .	5	5	4	14	4.67
๗กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	4	14	4.67
๘ .กิจกรรมช่วยให้พัฒนาความสามารถ ทางการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนดีขึ้น	5	5	5	15	5.00
๙กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	4	14	4.67
๑๐มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
รวม	50	50	46	146	48.67
เฉลี่ย				14.60	4.87

ตารางที่ 4 แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษา
นานาชาติกรุงเทพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง การสร้างตัวละครและบทสนทนา

รายการ	ระดับคุณภาพ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓		
๑แผนมืองค์ประกอบครบถ้วน . สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้) กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการ (เรียนรู้ การวัดและการประเมินผล	5	5	5	15	5.00
๒แต่ละองค์ประกอบมีความถูกต้อง .	5	5	5	15	5.00
๓แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน .	5	5	5	15	5.00
๔สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์ . และเนื้อหา	5	5	5	15	5.00
๕กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
๖กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัย .	5	5	4	14	4.67
๗กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับ . เนื้อหา	5	5	4	14	4.67
๘ .กิจกรรมช่วยให้พัฒนาความสามารถ ทางการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนดีขึ้น	5	5	4	14	4.67
๙กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	4	14	4.67
๑๐มีการวัดและประเมินผลตาม . จุดประสงค์	5	5	5	15	5.00
รวม	50	50	46	146	48.67
เฉลี่ย				14.60	4.87

ตารางที่ 5 แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ความขัดแย้งและการผูกปม

รายการ	ระดับคุณภาพ			รวม	ค่าเฉลี่ย
	คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓		
๑.แผนมืองค์ประกอบครบถ้วน . สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้) กิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการ (เรียนรู้ การวัดและการประเมินผล	5	5	5	15	5.00
๒.แต่ละองค์ประกอบมีความถูกต้อง .	5	5	5	15	5.00
๓ .แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน	5	5	5	15	5.00
๔.สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์ . และเนื้อหา	5	5	5	15	5.00
๕.กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ .	5	5	5	15	5.00
๖.กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัย .	5	5	5	15	5.00
๗.กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับ . เนื้อหา	5	5	5	15	5.00
๘ .กิจกรรมช่วยให้พัฒนาความสามารถ ทางการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนดีขึ้น	5	5	4	14	4.67
๙.กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา .	5	5	4	14	4.67
๑๐.มีการวัดและประเมินผลตาม . จุดประสงค์	5	5	5	15	5.00
รวม	50	50	48	148	49.33
เฉลี่ย				14.30	4.93

ตารางที่ 6 แบบสรุปผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ

รายการ	ค่าเฉลี่ยระดับคุณภาพ				
	แผนที่ 1	แผนที่ 2	แผนที่ 3	แผนที่ 4	แผนที่ 5
๑.แผนมีองค์ประกอบครบถ้วน สาระสำคัญ) จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
๒แต่ละองค์ประกอบมีความถูกต้อง .	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
๓แต่ละองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน .	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
๔สาระสำคัญสอดคล้องกับจุดประสงค์และ เนื้อหา	5.00	5.00	4.67	5.00	5.00
๕กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ .	5.00	5.00	5.00	5.00	5.00
๖กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับวัย .	5.00	5.00	4.67	4.67	5.00
๗กิจกรรมหลากหลายเหมาะสมกับเนื้อหา .	5.00	5.00	4.67	4.67	5.00
๘กิจกรรมช่วยให้พัฒนาความสามารถทางการเขียนเรื่องสั้นของนักเรียนดีขึ้น	5.00	4.67	5.00	4.67	4.67
๙กิจกรรมเหมาะสมกับเนื้อหา .	5.00	4.67	4.67	4.67	4.67
๑๐มีการวัดและประเมินผลตามจุดประสงค์ .	5.00	4.67	5.00	5.00	5.00
รวม	50.00	49.00	48.67	48.67	49.33
เฉลี่ย	5.00	4.90	4.87	4.87	4.93

ภาคผนวก จ

แบบสรุปผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียน
เรื่อง ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กับ
จุดประสงค์การเรียนรู้

ตารางที่ 7 แบบสรุปผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
เรื่อง การใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียน
ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ .4 กับจุดประสงค์การเรียนรู้

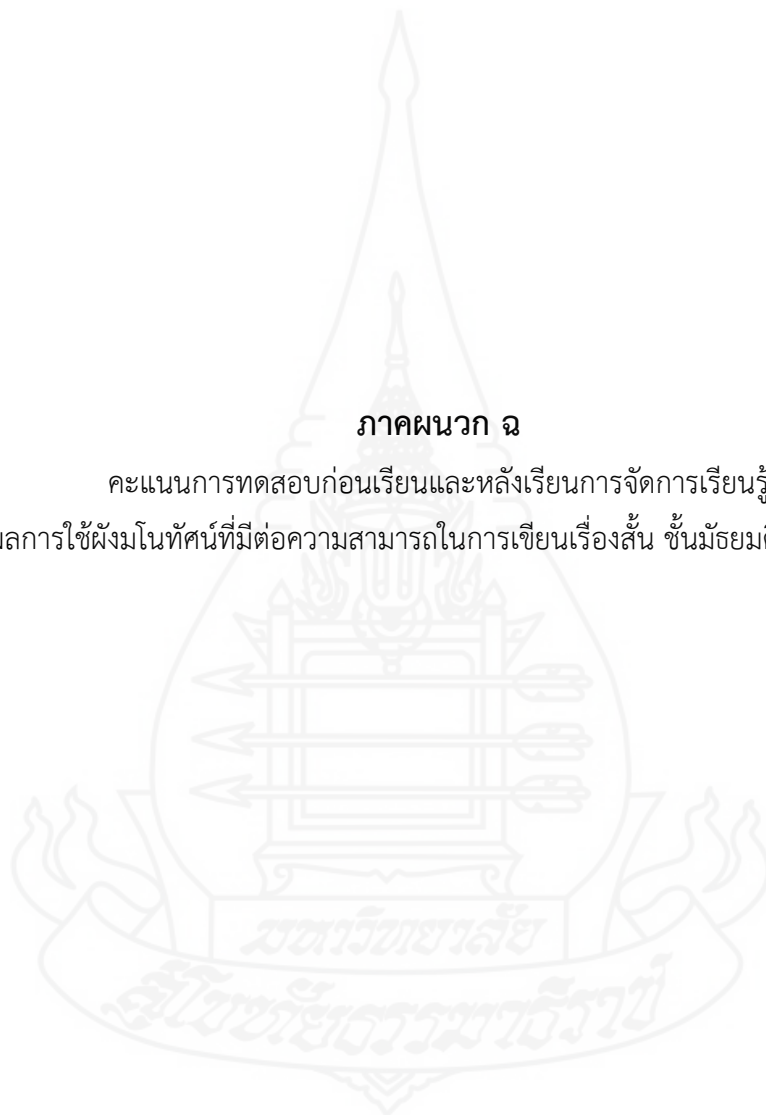
จุดประสงค์การ เรียนรู้ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
รวม	5	5	4	14	28.02	
ค่าเฉลี่ย					0.93	

ตารางที่ 8 แบบสรุปผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน
เรื่อง การใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียน
ชั้น . มัธยมศึกษาปีที่ 4 กับจุดประสงค์การเรียนรู้

จุดประสงค์การ เรียนรู้ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	3	1	สอดคล้อง
5	+1	+1	0	2	0.67	สอดคล้อง
รวม	5	5	4	14	28.02	
ค่าเฉลี่ย					0.93	

ภาคผนวก ฉ

คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนการจัดการเรียนรู้
ผลการใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 9 คะแนนการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้การใช้ผังมโนทัศน์ที่มีต่อ
ความสามารถในการเขียนเรื่องสั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

นักเรียนคนที่	คะแนนทดสอบก่อนเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน	
	คะแนนเต็ม	ร้อยละ	คะแนนเต็ม	ร้อยละ
	24	100	24	100
1	11	45.83	20	83.33
2	13	54.17	21	87.50
3	13	54.17	21	87.50
4	10	41.67	19	79.17
5	10	41.67	20	83.33
6	11	45.83	20	83.33
7	15	62.50	23	95.83
8	14	58.33	22	91.67
9	16	66.67	24	100.00
10	15	62.50	23	95.83
11	14	58.33	23	95.83
12	12	50.00	22	91.67
13	13	54.17	22	91.67
14	15	62.50	24	100.00
15	16	66.67	24	100.00
16	14	58.33	22	91.67
17	15	62.50	23	95.83
18	15	62.50	23	95.83
19	16	66.67	23	95.83
20	14	58.33	23	95.83
รวม				
\bar{X}	13.6	56.67	22.15	92.29
S.D.	1.93	7.99	1.48	6.17

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวพรรชมล มุลศาสตร์
วันเกิด	31 กรกฎาคม 2517
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2554 ปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาสารสนเทศศาสตร์ วิชาเอกสารสนเทศทั่วไป
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถานศึกษานานาชาติกรุงเทพ (ISB)
ตำแหน่ง	ครูภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมปลาย

